SOCIETATEA
ŞTIINŢĂ & TEHNICĂ SA

Stimaţi cititori,

Revista „Anticipaţia" apare, începând cu nr. 544/545 – după cum aţi putut observa – din două în două luni, având 64 de pagini. Pentru a nu pierde nici un număr şi fără să faceţi din căutarea ei pe piaţă o preocupare constantă, vă puteţi abona trimiţând contravaloarea abonamentului pe un an – **32.000 lei** –, fie direct la redacţie (pe adresa: Cornel Daneliuc, P-ţa Presei nr. 1, Bucureşti, sector 1, cod 79781), fie în contul nostru – **403401** – la Banca Agricolă SA, SMB. Preţul abonamentului rămâne neschimbat întreaga perioadă de un an, până la expirarea lui, aceasta însemnând că veţi primi 6 numere de revistă!

ÎN CURÂND

ALMANAHUL ANTICIPAŢIA 1999

vi-l puteţi procura de la redacţie (printr-o comandă scrisă sau telefonică, cu plata ramburs), de la chioşcurile RODIPET ori de la difuzorii particulari.

LECTURĂ PLĂCUTĂ!

I.S.S.N. 1220 - 8620

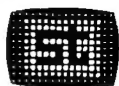
Anticipaţia

Sufletele nu se înalţă la cer

556/557

SOCIETATEA ŞTIINŢĂ & TEHNICĂ SA

Societate funcţionând sub egida Ministerului Cercetării şi Tehnologiei, înmatriculată în Registrul Comerţului cu nr. J 40/6775/1991

Anticipaţia

Revistă lunară de literatură şi artă SF editată de S.C. „ŞTIINŢĂ & TEHNICĂ" S.A.

Nr. 556/557

SUMAR

Consiliul de administraţie
IOAN ALBESCU – director
NICOLAE NAUM
VIORICA PODINĂ

Director adjunct
CONSTANTIN PETRESCU

Redactor literar
MIHAI-DAN PAVELESCU

Responsabil de număr
VIORICA PODINĂ

Lei 6 500

Tehnoredactor
PAVEL D. CONSTANTIN

Coperta
IONUŢ BĂNUŢĂ

Difuzarea
CORNEL DANELIUC
CRISTIAN ANGHELESCU
Telefon: 665 27 75 sau 224 00 67 int. 1151
Cont: 403401 BASA-SMB
Cod fiscal: R 1578216

Tiparul:
Tipografia Pegasus S.R.L.

Abonamentele se pot face la oficiile poştale, precum şi direct la redacţie.
Cititorii din străinătate se pot abona prin RODIPET S.A., PO BOX 33-57.
Fax: 004-1-312 94 32
Telex: 11995

Adresa: Piaţa Presei Libere nr. 1, Bucureşti, cod 79781
Tel: 665 27 75 sau 224 00 67 int. 1151
Fax: 222 84 94
BUCUREŞTI
ROMÂNIA

Cinematografia SF nu ajută lumea să evolueze...

...s-a născut la 27 decembrie 1929, la Paris, unde şi-a făcut şi studiile secundare. Ulterior, exercită diferite meserii: fotograf, cântăreţ, ceramist, pictor, librar. Pe la începutul anilor '50 participă la mişcarea literară „subterană" care pune bazele SF-ului francez. Publică nuvele, texte critice şi colaje în revistele *Fiction* şi *Satellite*, şi redactează (cu Jacques Stenberg) revista *Le petit silence ilustré*. Între timp, publică două romane, dintre care *Le ressac de l'espace* primeşte premiul Jules Verne în 1962. De-a lungul anilor '60 devine jurnalist, apoi redactor-şef al revistei lunare *Le Vie Électrique* (tiraj: 250.000 de exemplare). În româneşte i-au apărut două romane - **Resacul spaţiului** (Edit. Brâncuşi, Târgu Jiu, 1992) şi **Toţi spre extaz** (Edit. Nemira, Bucureşti, 1994). Câteva povestiri şi nuvele au apărut de-a lungul timpului în diverse reviste şi antologii: **Un pic de neant**, **Oul ovipar** şi **A noastră-i fericirea veşnică**.

Aflându-se în România la invitaţia Centrului Cultural Francez din Iaşi, între 25.02-03.03, Philippe Curval a participat şi la aniversarea a 20 de ani de existenţă a cenaclului „Quasar". Dorind să afle impresia pe care şi-a făcut-o scriitorul francez despre mişcarea şi literatura SF din România, redacţia revistei „Anticipaţia" i-a adresat câteva întrebări, la care oaspetele a răspuns cu multă amabilitate.

PHILIPPE CURVAL

Foto: Valentin Pană

Anticipaţia: Vă rog să vă referiţi, în câteva cuvinte, la impresia pe care v-a lăsat-o mişcarea SF românească şi scriitorii noştri de literatură science-fiction.

Philippe Curval: Este dificil de dat un răspuns, cu toate că am întâlnit o mulţime de personalităţi, din mai multe regiuni ale României, am făcut schimb de idei şi am avut discuţii în contradictoriu. Am participat la întrevederi foarte interesante, din punct de vedere cultural destul de elevate. Problema, în privinţa literaturii ştiinţifico-fantastice româneşti contemporane, este că nu o cunosc prea bine, fiindcă nu pot citi în română şi nu am un acces prea bun nici prin engleză, franceză sau o altă limbă la aceşti autori, deci nu pot spune care este conţinutul textelor lor şi calitatea acestora.

A: Cu ce impresie aţi rămas după întâlnirea de la Iaşi?

Ph.C.: Consider întrunirea cât se poate de reuşită, în sensul că au avut loc adevărate înţelegeri şi că preocuparea lui Benoit în ceea ce priveşte SF-ul în sensul larg al termenului a încorporat muzica şi teatrul. În ceea ce priveşte dezbaterile, ştiu că tradiţia îndelungată a unei convenţii aduce un plus de valoare. Cu toate acestea cred că ar fi o bună soluţie pentru întrunirile de science-fiction să aleagă subiecte generoase sau un autor fără înclinaţii către puncte de vedere neutre asupra subiectului; de exemplu, prezenţa curentului suprarealist sau tema infernului în science fiction, ceea ce ar permite cultivarea obiceiului participanţilor de a lua parte la dezbateri şi ar provoaca reacţii vizibile. Consider că o astfel de abordare ar duce la realizarea unei întruniri mai orginale decât altele. Am remarcat, în acelaşi timp, varietatea spectacolelor propuse, printre care obiceiul de a face proiecţii cinematografice pe marginea cărora se articulează dezbateri. Cred că nu-i o soluţie prea bună, pentru că cinematografia science-fiction este ceva care-i preocupă pe oameni şi-i mulţumeşte, dar asta nu ajută lucrurile să progreseze prea mult, mai ales că, indiferent ce s-ar spune, cinematografia science fiction americană, chiar şi în ceea ce are mai bun, este, totuşi, în urmă cu treizeci-patruzeci de ani faţă de literatura science-fiction care se scrie astăzi.

A consemnat ***Ioan Albescu***

Mirosul creaturii

de PHILIPPE CURVAL

„Am avut o viziune formidabilă în timp ce dormeam, doamnă," spuse Trissotin. Dar oamenii secolului XXII nu vor putea spune acelaşi lucru. Deşi pericolele vin, nimeni nu le va mai semnala...

Sprijinit de un copac uriaş, gri-argintiu, ale cărui ramuri fremătătoare atingeau parcă bolta cerului, Gerald asculta fiinţele străine care populau muntele. Le cunoştea foarte bine. Dar nici formele şi nici modul lor de gândire nu îi erau necunoscute. Le descoperise secretele în lungile ore de contemplare.

Aceste fiinţe, venite din cine ştie ce univers îndepărtat, aceste grăunţe de viaţă, aduse aici de „vântul" spaţiului, de curenţi invizibili, populau cu adevărat această lume şi nu erau deloc periculoase. De câteva ori chiar schimbase gânduri cu acele creaturi. Unele locuiau pe Terra de milenii, altele nu aveau decât o existenţă efemeră, din momentul în care germenii lor eclozau, întâlnind căldura planetei. Cele mai multe erau invizibile, şi aşa rămâneau până când razele de lumină ale Soarelui căpătau o nuanţă anume. În această zi, în atmosfera de toamnă ce colorase în auriu frunzele căzute ale copacilor, Gerald simţi apropierea a ceva necunoscut, o fiinţă a cărei formă nu o putea încă vedea, drept care nu putea fi sigur de forma ei sau de modul în care avansa, dar îşi dădea seama de apropiere. Câinele, care se juca alături, îşi opri deodată zbenguiala, ezită un moment, apoi fugi în spatele colinei.

– Eloi, vino înapoi, Eloi, strigă Gerald.

Ciobănescul german se întoarse, aşezându-se la picioarele lui. Îl privi rugător. Gerald îl mângâie. Oare simţise şi el apropierea? Frica pe care i-o citea în ochi, încordarea umerilor nu erau deloc normale.

O briză ce venea dinspre est purta cu ea mirosuri stranii, pe care Gerald încă nu le simţea. Doar nările mai sensibile ale câinelui le percepuseră. Acesta începu deodată să tremure, se ridică clătinându-se şi, după ce toţi muşchii i se contractară ca şi cum ar fi făcut un efort deosebit, se prăbuşi. Gerald se ridică şi el brusc şi îl privi pe Eloi, mort acum. Răscoli focul cu bâta, simţind din ce în ce mai tare nevoia de a lovi pământul. Imediat, lemnul noduros împrăştie solul cu o lovitură care ar fi putut să-i rupă muşchii.

Când îşi ridică privirile, i se păru că întreg trupul îi era amorţit. Chemă caprele, cu mâinile în formă de pâlnie, dar nici o capră nu mai reveni de pe păşune.

Lui Gerald nu îi era frică. Pur şi simplu, era dezamăgit de moartea lui Eloi, de întreruperea obişnuitei sale linişti interioare, de îndepărtarea caprelor şi de tăcerea anormală a celorlalte creaturi ale muntelui. Coborî cărările, pentru a-şi regăsi turma.

Deodată, simţi mirosul. Un iz necunoscut, tulburător, o aromă de mirodenii, de sare de lămâie, un miros slab, aproape imperceptibil, deşi insinuant şi plin de mister. Acest subtil parfum îl invadă, îl pătrunse, devenind chiar dureros. Îşi acoperi nasul cu mâna, dar în zadar.

O luă la fugă spre fundul văii, simţind cum intră în el mirosul necunoscut, ca o puternică otravă, ca un venin foarte periculos care îi invada cu mii de particule sângele, care se propaga otrăvindu-i carnea. Gerald se împiedică şi căzu, luându-şi mâna de la nas ca să se ridice şi să fugă mai departe. Atunci, printr-o răsuflare profundă, mirosul se răspândi în el. Prin pori îi curgea acum invizibila otravă, şi inima încetă să-i mai bată. Căzu în iarba deasă şi nu se mai ridică. Şi el murise.

Creatura mergea mai departe.

Dincolo de pădurice, satul aştepta calm orele înserării. Oamenii coborau de pe culmi către liniştea caselor, către dulcea lumină a lămpilor de la ferestre. Umbrele creşteau peste munte, acoperind iarba şi cărările, alungindu-se încet, ca o mantie a nopţii.

Fiinţa aceea avansa şi ea cu atenţie prin noua ei lume, o lume poate plină de capcane. Parcursese – şi punctul de plecare al călătoriei ei se pierdea în negura spaţiului – secole-lumină în singurătate. Se născuse oare în neantul Universului? Nu cunoştea decât vidul nesfârşit, lumina palidă a stelelor şi frigul, minusculele planete din jurul sorilor mici, îndepărtaţi, întotdeauna prea îndepărtaţi pentru ea. Niciodată nu conştien-

tizase limitele propriului corp, nu cunoscuse pulsaţiile binefăcătoare ale planetelor locuite. Numai întâmplarea, jocul nebunesc al sorţii, o apropiase de Terra, care o atrăsese apoi inevitabil. Iar ea nu ştia nimic despre lumile materiale, nimic despre ea însăşi până la urmă. Creatura nu-şi cunoştea nici măcar originile, şi se credea singură, călătorind prin labirintul galaxiilor ca unica reprezentantă a unei specii ce dispăruse, cu siguranţă, într-un timp de mult trecut. Corpul său nu era afectat de temperaturile extreme, şi nimic nu o putea face să se dezintegreze în particule inofensive.

Umezeala din atmosferă, căldura blândă filtrată de razele Soarelui, îi atinseseră trupul şi simţise o plăcere deosebită. Încă de când văzuse imaginea Pământului dorise să rămână aici. Iar acum, mirosul ei, pe care frigul spaţiului nu îl îngăduise până atunci, era eliminat încet şi împrăştiat de vânt.

Iar ea nu ştia că acest miros...

Dimineaţa, când animalele începură să se agite, mugind, lătrând, răgând, ţipând fiecare pe limba lui, tulburând liniştea cătunului, ţăranii deveniră îngrijoraţi. Câţiva plecară după Gerard, şi nu se mai întoarseră niciodată. Creatura îi omorî fără să vrea. Nu înţelegea oamenii, şi nici animalele, acele fărâme nesemnificative de viaţă!

Ciudăţenia aceasta pe care întâmplarea o adusese aici se umplea şi ea, încet, de aromele pământului, de mirosurile câmpurilor întinse, de iarbă. Îi plăceau frunzele pe care călca şi lumina orizonturilor vaste. Satul, situat în gura unei văi, fremăta. Oamenii se agitau, îngrijoraţi de dispariţia celor care plecaseră după Gerard. Îi căutau. Surprinsă de această agitaţie, fiinţa o luă pe altă parte, unde moartea surprinse animalele aflate în adăposturile de acolo.

Mirosul pătrundea în sat ca o umbră pe uliţele pustii, intrând în casele oamenilor. Nimeni nu suferi. Numai parfumul acela uşor, aproape insesizabil, pătrundea cu milioanele de particule otrăvitoare în sângele oamenilor, poluându-l iremediabil.

Satul era mort. Locuitorii lui rămăseseră lungiţi în fotolii sau la umbra copacilor, la treburile zilnice sau încercând să fugă, acolo unde somnul etern îi surprinsese pe toţi, acolo unde moartea îi găsise. Nimeni nu supravieţui.

Ignorantă, neştiutoare, creatura mergea mai departe.

Seara, abia întrezărindu-se prin pânza de vegetaţie înconjurătoare, megalopolisul Lyon se înălţa strălucitor până la cer. Enormul bloc de materie, cu încrengătura lui de străzi, ca un furnicar curat, luminos, elegant, armonios, perfect, adăpostea cincizeci de milioane de locuitori. Elicopterele zumzăiau pe terasele luminate de sori artificiali. Zgomotul asurzitor al mulţimii se pierdea până la arborii pitici de la marginea oraşului. Creatura se apropia, curioasă, încercând o senzaţie nouă, în nerăbdarea ei de a atinge monstruosul bloc de materie. În Lyon viaţa continua, freamătul activităţii, agitaţia citadină. Oamenii lucrau, mergeau, se ridicau în tuburi metalice, urcau pe scările rulante, mâncau, vorbeau. Spre deosebire de creatură, ei păreau să ştie de unde vin şi unde trebuie să ajungă, de ce trăiau şi ce însemna asta.

Noaptea îşi intra pe deplin în drepturi. Oraşul însă îşi continua agitaţia în luminile sorilor artificiali. Creatura se ridică încet, pluti o vreme şi se aşeză pe o terasă. Trei sute de oameni pieriră, unii sorbind din cupe vin, alţii dansând sau sărutându-se. Lăsând în urmă terasa, ea intră într-o clădire învecinată, şi privi mirată treptele scărilor rulante. La trecerea ei oamenii mureau, cu ochii larg deschişi, cu o expresie de surpriză pe chipuri.

Dar în inima oraşului se afla o relicvă a trecutului, vestigiile oraşului vechi, case de piatră, străzi asfaltate rudimentar. Iar în acest oraş vechi se afla un spirit mai deprins cu viaţa pământenilor. Spiritul viciului, oameni care îl exploatau, lumea interlopă, a corupţiei şi anarhiei, regatul aventurierilor şi nebunilor. Aici sorii artificiali nu pătrundeau, şi aici creatura plonjă în jos, pe strada Herbelgueuse. Câteva prostituate făceau trotuarul. Acest loc emana un miros urât, de sudoare şi mizerie, de cafele, alcool, tutun şi droguri, arome dezgustătoare de politicieni corupţi, de intelectuali şterşi, de criminali, de poeţi rataţi, un iz de viaţă, de oameni făcând dragoste, de mâncare şi câini, de extaz şi frică, un miros de oameni.

Pe strada Herbelgueuse, o prostituată simţi apropierea. Parfumul fiinţei se degaja incolor, cu acele nuanţe stranii, necunoscute, dar din ce în ce mai stins. Creatura nu simţea nimic, ea nu respira. Şi totuşi, mirosurile oamenilor din acest loc i se infiltrau în corp cu mii de particule, de astă dată otrăvitoare pentru ea. Şi atunci, încet, fără să fi devenit conştientă de originile sale, strania fiinţă venită din spaţiu muri în tăcere, fără zgomot.

Prostituata, însă, a continuat să facă trotuarul în fiecare seară, etalându-şi trupul pe asfaltul negru, murdar.

Niciodată lumea nu a ştiut ce pericol o pândise.

Traducerea: Victor Toroş

O ipoteză de lucru:

SF nu este literatură

În absenţa dogmei SF, conceptul de literatură SF este inconsistent. Această teză a prezidat textele însumate de „Fragmentele critice". Argumentarea ei s-a dovedit inutilă. Teoreticienii şi criticii literari au păstrat tăcerea, iar sefiştii nu şi-au modificat deloc optica. Actualmente discuţiile se află în punctul unde erau cu trei ani în urmă. Numărul 552/553 al „Anticipaţiei" dovedeşte că mai toate teoretizările şi analizele apărute la rubrica „Fragmente critice" au fost privite ca simple exerciţii intelectuale, mai mult sau mai puţin fluente. Efectul lor formativ a fost nul. Două texte din revista menţionată mai sus semnalează în mod grăitor refuzul de a părăsi bantustanul cultural tradiţional al SF-ului. Primul, semnat de tânărul sefist Liviu Radu, pledează explicit pentru o competenţă SF independentă de cea literară. Al doilea, datorat studentei Anamaria Berea, frizează (fără nici o îndoială) geniul conciziei. În câteva vorbe este propusă o incizie radicală. Corespondenta „Anticipaţiei" afirmă, în esenţă, că SF-ul este de sine stătător. Aparent naivă, ideea surprinde o mentalitate şi, probabil, o realitate culturală. În clipa când SF-ul nu mai este legat de literatură, lucrurile se clarifică, iar discuţiile despre condiţia textelor SF ies din plictisitoarea lor circularitate.

Celor scrise de cei doi tineri sefişti nu le lipseşte decât un pandant sistematic, o acoladă teoretică menită să consfinţească o stare de fapt. Iată de ce rubrica de faţă consideră de acum înainte SF-ul drept o entitate independentă de literatură.

Noul demers teoretic apelează la teoria textului, la sociologia culturii şi cea a religiilor, preluând sugestii provenite din domenii conexe, cum ar fi sectologia. Sunt căutate caracteristicile specifice SF-ului, fără legătură cu literatura. Conceptele tradiţionale ale criticii literare (valoare estetică, scriitură, autenticitate, literaritate etc.) sunt abandonate. Comentariul SF îşi inventează o nouă retorică, neasemănătoare cu aceea a criticii şi teoriei literare. Este operată o apropiere între SF şi diferitele varietăţi de muzică pop-rock, bazată pe constatarea că doar formaţiile cu succes de public au parte de comentarii, succesul de stimă fiind cunoscut doar în literatură.

Comentatorul (SF jockey-ul) semnează mai ales texte de susţinere. El are un temperament de fan, fiind străin de intransigenţa criticului literar. Esenţial pentru el este să-şi conserve o anumită inocenţă culturală, ferindu-se astfel de scepticismul cititorului de literatură. Ideal este să citească numai texte SF, instalându-se o dată pentru totdeauna în universul lor. Perpetua adolescenţă a lui Alexandru Mironov, ironizată de unii, este de fapt o ilustrare a acestei exigenţe, scandaloasă pentru snobi, dar perfect adecvată în peisajul contraculturii (al culturii alternative). A-i cere unui asemenea fan etern să se transforme într-un critic literar cârcotaş înseamnă a confunda punctele de vedere.

Izolaţionismul are darul de a încheia discuţiile interminabile, de-a dreptul plicticoase, despre ghetoul SF. Adepţii lui nu mai deploră lipsa de interes a literaţilor pentru SF, ci o socotesc ceva de la sine înţeles. Sefiştii (autorii de texte SF, SF jockeys, traducătorii) depăşesc bovarismul „literaturii mari" şi se instalează în fandom, adresându-se exclusiv fanilor. In/succesul lor are loc în fandomul inter/naţional. Debarasat de dorinţa inadecvată de a fi validat ca literatură, SF-ul îşi consolidează propriul univers paralel. Uneori, între cele două entităţi culturale se deschid porţi. Un sefist poate intra în enciclopedii alături de scriitori, un autor de literatură poate semna un SF. Asemenea excepţii nu schimbă un statut clar configurat.

Acest proiect de autonomie nu este nou. Mulţi români l-au argumentat sau doar l-au gândit. S-a făcut simţită, însă, o ezitare persistentă. Nici chiar cei mai ferventi adepţi ai SF-ului (exceptându-i poate pe maximaliştii de la „Jurnalul S.F.") n-au făcut pasul decisiv al despărţirii explicite de literatură. Scriind (despre) SF, sefiştii au păstrat ceva din nostalgia de-a deveni cândva scriitori. Bizara sintagmă „scriitor SF" exprimă perfect această ambiguitate. Veleitatea sefiştilor de-a deveni scriitori a fost înşelătoare. Supralicitând-o, „Fragmentele critice" au căutat literaritatea şi i-au regretat absenţa, deşi adecvat ar fi fost să se intereseze de legităţile interne ale SF-ului înţeles ca fenomen de contracultură, asemănător doar formal cu literatura.

Debarasarea de ticurile tradiţionale ale criticii literare este promiţătoare. Un exemplu. Convingerea că textele SF de mare întindere trebuie să respecte regulile romanului (personaje creditabile, conflicte autentice, scriitură plauzibilă etc.) nu mai este pertinentă în condiţiile date. Lectura SF caută altceva.

În acest context, demersul teoretic al lui Cornel Robu devine interesant. Teoria despre sublimul exprimat de SF capătă relief retoric, întrucât argumentează indirect autonomia SF-ului faţă de literatură. Teoreticianul clujean trebuie, însă, să meargă şi mai departe, debarasându-se de ticurile mentale ale unui cititor de literatură, abandonând valorizările tributare culturii sale literare. Asamblând unele concepte ale teoriei textului, el poate glosa cu succes pe marginea ideii că SF-ul este un fenomen de contracultură, doar formal semănător cu literatura.

Abordarea sociologică renunţă la căutarea virtuţilor estetice, sistematizează preferinţele de lectură ale unor grupuri concrete, atinge istoria mentalităţilor, studiază psihologia consumatorilor şi producătorilor de SF etc.

Practicând fără reticenţe izolaţionismul, sefiştii români şi-ar găsi poate spaţiul tipografic necesar, reuşind astfel să depăşească postura ambiguă a unor sectanţi siliţi de împrejurări să se închine în lăcaşele de cult ale bisericii de care s-au despărţit. Ei ar opta probabil pentru o structură socială de sectă religioasă. În absenţa spiritului concurenţial caracteristic scriitorilor, ar forma o familie/mafie benignă, trăind (dez)avantajele efectului de enclavă.

Rămâne de văzut dacă sefiştii ar admite printre ei scriitori şi, în general, oameni cu pregătire filologică.

Extratereştrii formaţi din cuvinte

O recentă carte (Andreas von Rétyi, *Imperiul extraterestru. Noi documente şi relatări senzaţionale ale martorilor oculari*, Traducere de Diana Chivulescu, Editura Lucman, 1998) vine să se înscrie într-o serie tot mai bogat reprezentată în ultima vreme. Ar fi fost de preferat ca traducătoarea să redea şi a doua parte a titlului original: *Misterele UFO ale Statelor Unite*. Astfel, cititorul ar fi avut din capul locului o mai rapidă informare asupra conţinutului cărţii. Fiindcă, într-adevăr, lucrarea autorului german este, practic, un „roman de mistere", amintind în mod izbitor de serialul *Dosarele X*. De altfel, autorul dă dovadă de onestitate, dedicându-şi lucrarea celor două celebre personaje, agenţi ai FBI angrenaţi într-o cursă lipsită de speranţe care ţinteşte lămurirea dedesubturilor legate de OZN-uri.

Modul autorului de a etala informaţiile deţinute este ingenios şi aminteşte în mod stăruitor de romanele bazate pe întreţinerea unui mister. Desigur, de această dată este vorba despre fapte şi mărturii, şi nu despre ficţiuni. Prestigiul adevărului este nemăsurat mai mare decât cel al ficţiunii, indiferent cât de ingenios ar fi articulată aceasta din urmă. Parcurgând un roman de ficţiune despre lumea extratereştrilor din subteranele cutărui deşert din Statele Unite, cititorul este detaşat. Ştie în mod cert că este vorba despre nişte plăsmuiri. Niciodată un extraterestru din roman nu va ieşi din pagini pentru a-i face o vizită vesperală. Citind cartea lui von Rétyi, însă, lucrurile se schimbă. Dacă sunt probe destul de solide, înseamnă că extratereştrii există în realitate şi pot să vină la mine acasă. Un frison îl străbate pe cititor, iar lectura capătă o cu totul altă turnură. Realitatea intră în scenă.

Iată de ce cărţile de ufologie sunt tot mai cumpărate în ultima vreme. În mod corelativ, oferta creşte în ceea ce le priveşte. O dorinţă devenită obsesivă îi stăpâneşte pe cititori. Ei doresc tot mai mult să afle adevărul în privinţa extratereştrilor. Literatura de tip SF începe să nu-i mai satisfacă, li se pare bună pentru adolescenţi. Ozenistica le apare ca o preocupare de adulţi, interesaţi de viitorul concret al planetei.

Autorul german nu aduce mult – de fapt, nimic – faţă de alte cărţi similare. Cu toate acestea, textul lui este citit cu interes, de la început şi până la sfârşit. Explicaţia rezidă şi în informaţiile invocate, dar mai ales în ştiinţa gradării. Practic, cititorul nu află nimic despre imperiul extraterestru. În schimb, i se întăreşte un sentiment negativ faţă de atitudinea „secretoasă" a guvernului american. De ce nu sunt date publicităţii toate datele existente? se întreabă el, împreună cu autorul german. Iată o întrebare fără răspuns. Dacă ar exista unul, asemenea cărţi n-ar mai avea rost.

Precizare: În legătură cu textul intitulat *O carte de John Brunner*, apărut în *Anticipaţia* nr. 554/555, Horia Nicola Ursu, coordonator al colecţiei de SF a Editurii RAO, precizează că traducerea semnată de Monica Ionescu a fost (şi este) excelentă, nelăsând loc decât câtorva ajustări minore, ţinând de redactare. În consecinţă, ne cerem scuze faţă de remarcabila traducătoare.

Roberto R. Grant

valANTIm

Sufletele nu se înalţă la cer

– prima parte –

Ilustraţiile nuvelei: Jim Porter (din colecţia autorului)

din ciclul „Alchimia Spiritului"

Lunganul care se oprise în faţa agenţiei, pe trotuarul de pe partea cealaltă a intrării, se propti de stâlpul panoului indicator, scoase din buzunar o cutie cu chibrituri şi îşi aprinse ţigara, stinsă mai demult între degete. Înălţimea lui neobişnuită şi pălăria cu boruri largi, aranjată în aşa fel încât să îi acopere figura, mi-au atras imediat atenţia. Ar fi fost imposibil să nu îl remarc în fluxul de turişti adunaţi în faţa Societăţii noastre, considerată unul din punctele de atracţie ale oraşului vechi, rebotezat de străini „burgul-fără-nume".

Denumirea firmei, reclama şi însemnul-bumerang metalic, mai puţin obişnuite într-un teritoriu eurometropolitan de limbă *esperanto vulgaris*, efectele optice în relief care îi transpuneau pentru o clipă în altă realitate, apoi afişajul enorm, nu puteau trece neobservate:

Kokyks & Bohogg AvvE
TRANSPLANT DE SUFLETE
Alt suflet
Alt caracter,
Alt OM!

Bărbatul acesta înalt, osos, neîndemânatic în mişcări, oprit numai ca să-şi aprindă ţigara, a înaintat până la bordura trotuarului de îndată ce şi-a ridicat capul dintre palme. Privirile i s-au fixat obsesiv pe sloganul de dedesubt. Şi-a încrucişat braţele sprijinindu-şi bărbia în pumn şi a rămas nemişcat, cu picioarele uşor desfăcute, în echilibru. Expresia neschimbată, neutră, aproape tâmpă, de la silabă la silabă, îi reliefa ridurile adânci de lângă perciunii creţi şi bogaţi, tăiaţi oblic înspre colţul buzelor, ca în alte timpuri.

Doar când a ajuns la semnul exclamării faţa i s-a destins, iar ochii ascunşi în umbra borurilor de la pălărie avură pentru o clipă un licăr aparte, diferit de reflexia luminilor răspândite ritmic de firmă. A făcut un pas înapoi şi s-a plesnit cu palma pe frunte. Ieşit din conul de lumină, nu îmi dădeam seama dacă râde ori, pur şi simplu, îşi zgâlţâie umerii. Mă amuza să îl privesc ducând ţigara la gură şi trăgând din ea cu gesturi mecanice. Un bărbat fumând: asemenea scene nu se văd în fiecare zi! Aşteptam ca jarul să înainteze spre capătul fără filtru şi să-l ardă. După nici un minut, a aruncat-o nervos de partea cealaltă a trotuarului şi s-a întors către firmă. A traversat strada fără să şovăie, cu paşi grei şi cadenţaţi.

Ecranul de protecţie a intrării s-a dezactivat în momentul când a păşit pe palier, reproducând un susur de valuri spumegând la ţărm, care îi anunţa sosirea.

UNU

– Sir... Kokyks? mi se adresă din cadrul uşii.

– Intraţi, vă rog, şi faceţi-vă comod! l-am poftit, cu politeţea cuvenită, surprins însă de apelativ. Poate fi o prescurtare a obişnuitului „sikkor" – mi-am zis –, oamenii simpli au asemenea tendinţe.

– Luaţi loc, acolo, pe fotoliul vişiniu, l-am invitat, continuând glumeţ: dacă tot v-aţi luat sufletul în dinţi, apelând la serviciile noastre, presupun că vom avea o discuţie destul de... delicată.

– Mda..., delicată..., repetă el stingherit şi fără poftă.

Aranjamentul salonului de primire fusese conceput pentru a deservi mai mulţi clienţi în acelaşi timp. În fiecare compartiment, delimitat de ecrane decorative dispuse în formă de hexagon, fotoliile erau astfel amplasate, încât derularea holografică a personajelor de reclamă, cu care începea întrevederea, să le capteze imediat atenţia.

„Face un lucru fără poftă", am observat în drum spre pupitrul de activare a proiecţiei. „Sigur îşi spune că a călcat cu stângul..."

– Ăştia ce caută aici? se răsti Lunganul când văzu imaginile.

Reacţia lui bruscă m-a luat prin surprindere.

– Vă deranjează? Nu sunt decât proiecţii ambientale. Poate am intuit eu greşit. Dacă doriţi o intimitate clasică..., clic, şi gata!

Am dezactivat holocardul, lăsând lumina

obişnuită, verde-măslinie, a salonului de primire, puţin obscură, atât cât să asigure o ambianţă plăcută.

– Am auzit că voi vindeţi suflete, a început Lunganul. Eu, unul, cred că-i o gogoaşă, da' când te saturi de-al tău ajungi să faci şi pe dracu, numai să scapi de el, chiar dacă rişti s-o dai în bară!

– Sikkor..., i-am sugerat să se prezinte.

– Mda..., Jack...

N-a continuat. A strâns buzele şi a aplecat privirile.

– Deci, Sikkor Jack, presupun că aveţi o problemă de suflet, din moment ce ne-aţi onorat cu prezenţa dumneavoastră. Vă ascult.

– Vine şi rându' ei! Mai întâi vreau să ştiu ce faceţi, că povestea cu... gogoaşa, e una de-ale mele când nu pricep, şi nu trebuie să vă supăraţi pe mine pentru-atâta, sir Kokyks.

– Regret, însă numele meu este Onoar Appollad. Descendent de pe linia Bohogg. A douăsprezecea generaţie...

– Ohoo! Cale lungă..., spuse. Asta-i bine, da' tot nu ştiu ce faceţi. De unde vindeţi voi suflete? Doar nu-s lucruri să le fabrici, nici legume să le culegi. Numa' de n'or fi anemone scârboase din grădinile calmarilor, că alea se spune c'au viaţă. Am văzut şi eu odată una, şi gata am fost. Să nu mai aud de ele!

– Nici vorbă de anemone! l-am asigurat. Cât despre suflete, natura umană însăşi le fabrică. Noi nu facem decât să le... culegem, cum ziceţi. Adică să le extragem de la donatori şi să le transplantăm la clienţi, aşa cum scrie pe reclamă.

– Donatori... Ăştia cine mai îs?

– Oameni, bineînţeles, doar că puţin mai aparte. Pentru moment Societatea noastră e specializată numai pe spiritul uman, deşi facem deja cercetări pentru a ne extinde şi în lumea calmarilor. Asistenta mea este plecată la centrul lor ştiinţific de pe coasta atlantă tocmai la o întrunire pe această temă.

Încă din momentul când dezactivasem holocardul, am avut grijă să branşez aparatura de analiză a aurei biologice a clientului şi sonda PSI'sQ pentru a-mi forma o imagine clară asupra capacităţilor lui intelectuale. Avea în comportament un primitivism surprinzător, atât de pronunţat, încât nu ştiam unde să îl clasific: într-o epocă anterioară îndepărtată, sau într-un stadiu cronic de întârziere mentală? Contrar aparenţelor, coeficientul de inteligenţă a Lunganului depăşea media „obişnuiţilor casei", iar aura îi era proporţională cu urechile mari şi aplecate. Am reluat discuţia:

– Aţi auzit, desigur, de personalităţile multiple...

– Alea care te apucă, aşa, deodată? întrebă. Tocmai de asta vreau să scap, de când m-apucă! Numa' viaţă nu-i poţi zice. Asta-i bântuire!

– Nu cred că vorbim despre acelaşi lucru, i-am răspuns calm.

– Ba de asta! Că eu nu-s totdeauna aşa, degeaba ziariştii mă fac *psiho*...pat. Idioţii! Scriu ce le vine în minte, numai să răsune-n capul cititorului ca să le cumpere foaia!

Dacă deja verbul „a bântui" mă pusese pe gânduri, povestea cu ziarele m-a şocat serios. Numai când eram copil văzusem câteva exemplare la Muzeul de Istorie Umană din Eurometropolis.

– Veniţi de departe, presupun, *sir* Jack. Nu ştiam că mai există locuri pe Terra neconectate la Banca de Date Cotidiene.

Lunganul se foi în fotoliu, vru să spună ceva, apoi dădu a lehamite din mână:

– Hai s-o lăsăm baltă! M-a luat gura pe dinainte... Parcă vorbeam altceva.

– Bine, am continuat. Personalităţile multiple de care vorbeam sunt erori care pot apărea în programul de stabilizare a informaţiei genetice principale. Din mai multe caractere, suflete, spirite – cum vreţi să le spuneţi – ce se pot forma prin combinaţii cromozomiale, doar unul, cel codificat în programul genetic, ajunge să funcţioneze formând personalitate distinctă şi stabilă la acei oameni consideraţi normali, şi de noi şi de natură... Mă urmăriţi?

– Nu! se răsti, arătând cu degetul înspre aripa administrativă a clădirii. Până nu-mi spuneţi ce-i aia!

În golul uşii de la cabinetul asociatului meu străluceau zeci de pete argintii şi doi ochi albaştri, cât monedele de cinci nebuli.

– Ia te uită, Koksur! am exclamat.

– *Sinox*! mă salută el, cu zâmbetul care mie îmi era familiar, însă nu şi clientului meu. Oricine ar fi reacţionat la fel văzând un castor biped, de talia unui om normal, dar cu capul disproporţionat de mare în raport cu corpul. În ziua aceea îmbrăcase un costum ocru-maroniu, spongios, dintr-un material cu structura buretelui de mare. Perforaţiile fine lăsau să treacă, din loc în loc, fosforescenţa naturală a pielii lui: petele argintii.

– Ambiguz Koksur, se prezentă el. Presupun că dânsul e noul tău client.

– Da. Sikkor Jack. Adică, *sir* Jack, am precizat.

Lunganul aprobă din cap.

– Eu am terminat transplantul lui Katrel, băiatul de pe stradă 14, mă informă Ambiguz. Sălile sunt libere, spectrolabul e branşat, aşa că în mai puţin de jumătate de oră deja poţi să începi.

– Noi suntem abia la „preliminarii"..., am insinuat. Jack e puţin derutat. Nu înţelege de unde avem noi suflete de vânzare.

– Dar e cât se poate de simplu! jubilă Ambiguz. Am auzit ce i-ai spus. Îi explic eu, dat mai întâi aş vrea să-ţi vorbesc între patru ochi. ...Chestiuni de serviciu.... adăugă adresându-i-se lui Jack.

În camera de transfer, primul lucru pe care mi l-a arătat a fost spectrolabul.

– Azi am avut probleme cu el, altfel nu mă mai găseai aici.

– Dar e ultimul tip!

– Lasă asta, aparatul funcţionează perfect, l-am verificat. Mai bine ascultă-mă şi încearcă să înţelegi ceea ce eu nu am reuşit. Deci, realizam inhibiţia totală, transferam caracterul donatorului, iar când activam stabilizarea, personalitatea de bază a puştiului se dezinhiba parţial, în secvenţe scurte şi repetate. Un lucru foarte bizar. Ai senzaţia că halucinezi privindu-l. Fii atent! Bioplasma, pe lângă faptul că devenise vizibilă cu ochiul liber – arăta ca un conglomerat lăptos, semitransparent – nu îşi relua forma, ci se polariza! De fiecare dată în aceeaşi direcţie, opusă subiectului, ca şi cum ar fi fost atrasă de o forţă exterioară. Am controlat în întregime izolaţia antiondulatorie a pereţilor şi panourile reflectoare. M-am asigurat că ambele sunt intacte, apoi am continuat. Ei bine, de şase ori a trebuit să repet separarea de gene şi doar la ultima încercare am reuşit stabilizarea completă. Este primul meu transplant în... reprize!

– Polarizarea avea aceeaşi intensitate de fiecare dată?

Raţionasem pripit, presupunând o eventuală aversiune cronică, nedepistată, în subconştientul lui Katrel.

– Nu, nici vorbă. Dimpotrivă, se diminua la fiecare reinhibare şi, paradoxal, protuberanţele deveneau din ce în ce mai compacte.

– Ceda, spui, dar se condensa concomitent. Ciudat... Ar trebui să revedem testele preliminare ale băiatului, i-am sugerat pe drum.

Când am ajuns în salon, Jack moţăia de-a binelea în fotoliu.

– Aşa, deci..., începu Ambiguz. Cazul dumneavoastră nu are nici o legătură cu personalităţile multiple.

– Asta voi trebuie s-o ştiţi! La mine-i chestie de suflet parşiv, şi... (se întrerupse schimbând tonul) ...Da' ce te uiţi aşa la mine?!

– Dragă Jack, am intervenit pe un ton amical, observ că îţi este greu să te obişnuieşti cu aspectul mai aparte al asociatului meu şi cu felul lui direct de a discuta. Presupun că nici istoria nu te-a interesat, deci nu ai cum să ştii de explozia meteoritului AGRISSA şi de toate consecinţele ei. Din felul cum mă privea am înţeles că e interesat de subiect. Am continuat:

– Nu numai calmarii din oceanul Atlantic au suferit mutaţiile pe care le cunoşti, ci şi castorii din Marile Lacuri de pe continentul american de Nord. Spre deosebire de primii, castorii au fost nevoiţi să iasă din apele infestate. Cea mai mare parte şi-au găsit refugiul în ocean şi s-au adaptat mediului sărat al apei, dar astfel au pierdut şansa de a face saltul către raţiune, la care au ajuns cei rămaşi pe uscat. E totodată adevărat că dintre aceştia au supravieţuit foarte puţini, aşa că nu mă mir să nu fi văzut nici unul până acum. Te pot asigura, însă, de buna lor credinţă. Şi mai ales de cea a asociatului meu!

Petele lui Ambiguz păliră. Spuse cu regret:

– Văd că explicaţiile nu au sens, Onoar. Ceea ce trebuie să cunoască, pentru că îi va fi necesar mai târziu, este regula de bază, formulată deja la sfârşitul mileniului doi de vlahul Vallantymus: **„nici o nouă personalitate nu se manifestă până nu îşi găseşte un nume**“. Caută-i una cu nume care să-i placă, şi l-ai mulţumit. Asta vrei, nu?! i se adresă lui Jack.

– Îhî! îşi frecă mâinile Lunganul.

– Sinox! ne salută înainte de-a pleca, aşa cum venise, discret şi iute ca un adevărat castor.

– Îţi voi căuta una pe plac, l-am asigurat. Atunci vei avea alt suflet, altă personalitate, vei fi alt om. Un om NOU, cum vrei!

– Chestia asta schimbă şi mutra? mă surprinse Lunganul cu un pragmatism pe care nu îl bănuisem în comportamentul său. Vreau să zic, totul se schimbă? Înfăţişarea, forma... Poate şi vârsta?!

Am observat o cicatrice pe maxilarul lui, de la bărbie până la urechea stângă. Parcă se ascundea printre cutele adânci ale pielii.

– Asta vă deranjează? l-am întrebat trasând cu degetul pe maxilarul meu conturul ei aproximativ.

– O am de când lumea. Numai la ea nu-mi stă gândul. Eu, unul, m-am săturat de mine, *sikkor* Onoar! M-am săturat de cât am trăit aşa şi de câte am făcut. Când m-aţi întrebat cum mă cheamă, am vrut să spun de la bun început, numa' că m-aţi fi luat de nebun, aşa c'am zis doar Jack.

– Trebuie să recunosc, numele m-a surprins. Nu se mai foloseşte de secole, însă am presupus că veniţi din vreun colţ de lume unde se mai păstrează tradiţiile. Dacă aveţi şi ziar...

– Ce ziceam eu că m-aţi fi luat de nebun? Pun pariu pe viaţa mea că tot o să rămâneţi mască dacă vă spun că eu sunt, în carne şi oase, **Jack Spintecătorul.**

DOI

Am privit cât se poate de discret pe ecranul sondei PSI'sQ secvenţa fluxului de bioenergie al clientului meu. Toţi indicatorii au rămas constanţi când a pronunţat numele. Numai aura prezentase mici protuberanţe, mai pronunţate la extremităţile lobilor frontali.

– Personajul a rămas celebru până în zilele noastre, am remarcat pe un ton neutru. Din păcate, şi conotaţiile.

– E clar! se posomorî Jack. La urma urmei, mă doare-n cot dacă mă credeţi sau nu. Eu m-am săturat de diavolul din mine şi vreau să-l schimb, pentru că de trăit, am o poftă nebună! Cum credeţi c'aş fi ajuns la 994 de ani? Numa' pofta asta de viaţă vreau să rămână-n mine, restu'..., jegu'..., la gunoi! Bani am, şi-n acţiuni şi în nebuli, aşa că preţul nu mă interesează. Vreau să-mi vindeţi cel mai BUN şi CURAT suflet pe care-l aveţi, cu numele – parcă aşa am înţeles – şi cu corp cu tot, dacă se poate.

Îl ascultam, urmărind atent ecranele. Aura lui cu protuberanţe devenea din ce în ce mai strălucitoare şi mă aşteptam la o criză de schizofrenie sau la o reacţie violentă din partea lui. Lunganul, însă, aştepta să-i răspund (credeam eu) şi clipea des din pleoape. Apoi a început să se agite într-un mod deosebit. Părea să fie cuprins de o inexplicabilă senzaţie de panică. Globii oculari i s-au umezit, iar această umezeală nu semăna a lăcrimare ci, mai curând, a poftă.

Câteva clipe mai târziu, s-au auzit trei ciocănituri discrete în uşa de la cabinet. Era asistenta mea, Sorriyanolx Gavennz.

– N-ai plecat încă? am întrebat-o surprins. Te credeam deja în drum spre „palatele“ submarine ale lui Viul-Oá.

– Ba da, dragul meu Onoar, am plecat la ora două, conform programului, însă mi-am uitat în halat skedul de cod; cel pe care mi l-ai dat azi dimineaţă. Am venit să-l iau, am văzut lumină în salon şi... N-am vrut să vă deranjez! Voiam doar să verific.

Degetele mi se afundară în buretele fotoliului. Simţeam şi emoţie şi satisfacţie. Sorriyanolx era o colaboratoare fidelă şi ar fi meritat mult mai mult decât îi ofeream eu. Semnificaţia acestui „mult mai mult“ se desprindea dintr-o coardă spirituală intimă cu vibraţii tot mai acute în ultima vreme. În viaţă, *„primim ceea ce vrem sau ceea ce*

JAP
87

merităm?" mă întreba adeseori. Nu am ştiut niciodată ce să îi spun. Poate că la întoarcere, când îi voi oferi cadoul pe care i-l pregătisem, vom găsi împreună răspunsul.

– Ar trebui să te grăbeşti. Calmarilor nu le place să aştepte. Ştii cât de mult contez pe tine pentru tranzacţia asta. Şi, te avertizez din nou, fii atentă cu vulpoiul de Viul-Oá! Data trecută i-am furnizat informaţii în detaliu, iar „gelatina" lui gândeşte de două ori mai repede ca materia noastră cenuşie! Mă tem să nu avem surprize.

– Asta ar fi a şaptea oară când mă voi întâlni cu el şi a unsprezecea călătorie în lumea calmarilor. Nu-ţi fă griji, „gelatina se foloseşte şi în patiserie"!

Ca fiică de cofetari, era o expresie pe care o folosea ori de câte ori avea ocazia. Acum o potrivise cum nu se poate mai bine.

– Văd în privirile tale că te-ar tenta un *marigue cu alge rujurii* şi cu gelatină... uite-atât! (Îşi îndepărtă indexul de degetul mare, imitându-mi gestul pe care l-am făcut prima oară.) Apoi se aplecă şi îmi dădu un sărut pe colţul sprâncenelor, aproape de tâmplă. L-am simţit traversându-mi creierul până în partea opusă, unde ea îşi plasase degetul arătător ca să capteze descărcarea de energie.

A rămas aşa câteva secunde.

– E mai bine? mă întrebă, considerând terapia încheiată.

– Acum e vorba despre altceva, un fel de presimţire..., am încercat să îi explic ceea ce eu însumi nu ştiam prea bine.

– Iar ai făcut regresii genetice? mă tachină uitând, se pare, că nu eram singuri. „Visele premonitorii nu apar decât la vârste fragede". E afirmaţia ta!

Am evitat continuarea discuţiei:

– Insist *să fii atentă*! Mi-e dor de un maringue...

Sorriyanolx surâse. Altfel ca de obicei.

– Am făcut mici modificări la aeroportorul meu. Un blindaj suplimentar de securitate. Eşti mulţumit?

Eram convins că spune aşa numai ca să mă linişte ască. Nu ştia să desfacă nici măcar un şurub. I-am surâs cu greu în timp ce închidea uşa cabinetului, apoi am inspirat adânc aerul împrospătat din salon. Parfumul vegetal folosit de Sorriyanolx, pe lângă mirosul diafan, avea şi un efect puternic de ozonare în spaţii închise.

Lunganul nu părea să-l fi simţit. Continuă să clipească din pleoape, însă tot mai rar. Dispărea şi licărul ciudat pe care i-l remarcasem în priviri, iar aura bioenergetică îşi pierdea treptat strălucirea, în acelaşi ritm cu descreşterea protuberanţelor.

Abia când am auzit declicul porţii automate de la cabinet, am început să mă îndoiesc de propria-mi suspiciune faţă de declaraţiile clientului meu. Acum îmi era evident că schimbările aurei fuseseră provocate de apariţia asistentei. „Sau, de apropierea ei?" Reacţia lui Jack începuse înainte ca ea să fi intrat în salon, poate chiar în momentul când coborâse din aeroportor şi era încă în afara clădirii. Logica era bună, atâta doar că nu găseam explicaţia.

– Deşi raţional nu pot crede – l-am provocat – trebuie să accept evidenţa că aveţi o tipologie, dacă nu identică, foarte asemănătoare celei atribuite personajului Jack Spintecătorul...

– Treaba matale ce crezi. Eu ştiu că ăla sunt de când mă ştiu şi că m-am săturat să mai fiu aşa!

Tăcu un moment, privindu-mă fix.

– Uite-acum, sir..., pardon, sikkor Onoar. Acum, când s-a întors duduia, am simţit-o! Dumneata habar n-aveai că vine, dar eu ştiam. Asta-i bântuirea de care-am vorbit. I-aş fi scos inima pe loc dac'aş fi fost singur cu ea şi ştiu că atunci când oi da iar de duduie, n-o să-mi scape. Mă-nţelegi? Nu mai vreau, m-am săturat de sufletul meu parşiv şi-mi trebuie unu' bun, cu care să-mi spăl păcatele. Să mă bucur cu inima mea, nu de inimile târfelor pe care le scot şi de sexul lor pe care-l sfârtec!

În timp ce vorbea, reproducea şi gesturile. Realizam că va trebui să acţionez în regim de urgenţă, numai că Societatea se afla în criză de „donatori". Pe deasupra, natura comenzii, „cel mai bun şi curat suflet pe care-l aveţi", complica şi mai mult lucrurile. Nu aveam nici suflete bune, nici rele. Nu aveam nici unul. Agenţii noştri erau răspândiţi în toate colţurile lumii în căutare de donatori, chiar dincolo de terito-

riul eurometropolitan. Le-am lansat imediat un apel, cât timp Jack îşi măcina furia şi mâhnirea:

URGENT! CARACTER MALEFIC PREDOMINANT. PREFERABIL, SEX MASCULIN.

– Sikkor Jack..., am reluat, încercând să câştig timp. Natura îşi are legile ei, în armonie cu universul, fiind guvernată de acelaşi principiu al contrariilor. Binele şi răul, adică.

– Răul, asta-i clar! interveni el.

– Problema este relativă... Viaţa încearcă să organizeze haosul, dar cine ştie dacă haosul este rău sau bun? Este, poate, amândouă. Ca şi personalităţile...

Lunganul se sculă brusc din fotoliu, cu ochii parcă mânjiţi de o brumă cleioasă ce i se degaja din irişii dilataţi. Avea faţa crispată. Nu-i tresăltau decât sprâncenele şi lobii moi ai urechilor lăbărţate.

– Ascultă, sikkor Onoar! Pe mine când cineva mă duce cu vorba, ori îi dau în cap, ori mă car. Acum am poftă să trag o raită pe la calmari...

– Te-ai resemnat aşa de repede? Cum rămâne cu sufletul pe care voiai să-l schimbi, *Jack Spintecătorul*!?

Pronunţasem răspicat numele, iar şocul a fost suficient de intens ca să-l oprească. Lunganul se întoarse din nou cu faţa spre mine. Încordarea din braţele lui dispăruse. Atârnau parcă mai lungi ca înainte.

– N-am renunţat, îmi spuse, dar dacă vorbeşti şi nu faci nimic, înseamnă că nu poţi. Nici eu nu pot...

– Treburile nu stau chiar aşa, Jack. Problema este că tu mi-ai cerut un suflet CURAT, ori noi nu avem „în stoc“ aşa ceva. Îţi voi spune şi din ce cauză, dar mai întâi ascultă-mă. Clienţii noştri sunt oameni care nu au ajuns să se adapteze societăţii pentru că spiritul lor *corect* şi *bun* nu e însoţit şi de forţa necesară luptei pentru supravieţuire. Asta îi marginalizează, devin handicapaţii orgoliului nesatisfăcut, se simt rataţi. Ei vor tocmai suflete parşive, ca cel de care vrei tu să scapi, pentru a deveni câştigători şi adoraţi, aidoma celor din imaginile de reclamă. Să fie oameni ai timpului lor! Neo-TECH, Hi-TECH, Mega-TECH, Terra-TECH,... Mă înţelegi?

– Înţeleg că n-ai ce vreau. De ceilalţi mă doare-n cot!

Vocea lui era tăioasă, dar dezamăgirea i-o vedeam pe braţele care tot mai atârnau lipite de corp şi moi.

– Nu am în clipa aceasta, Jack! Înţelege că *trebuie să caut* sufletul curat pe care îl doreşti.

– Hai să nu mai lungim vorba. Spune cât vrei!

Pe faţă îi apăru un zâmbet şiret:

– Voi, comercianţii, sunteţi ca râia. Vă spune omul că vă dă oricât, da' tot vă trebuie mai mult! Dacă-ţi dau de două ori ORICÂT e bine?

Râdea în hohote. Îi revenea şi tonusul. Scoase din buzunarul vestonului un holocredit sked marcat cu trei dungi: verde, argintiu şi violet – emblema Băncii Eurometropolitane. Mi-l întinse:

– Codul biodigital nu-ţi serveşte la nimic, îmi spuse. Fă-l pe cel numeric: MJD-1888-JS-005-JKS.

Am introdus skedul şi am tastat codul. După operaţia de verificare, pe ecran apăru o sumă cu... 8 cifre! În nebuli...

Nu-mi venea să cred. Era o adevărată Begumă, clientul meu!

– Te-ai convins?

Am mişcat pleoapele şi am clătinat uşor din cap. Buzele mi se lipiseră între ele, la fel ca limba de cerul gurii.

– Suma asta merită un suflet bun, nu? Unul tandru, sensibil, romantic..., fără nici o umbră de gânduri păgâne.

Pe ecran, suma cu opt cifre rămăsese înscrisă în relief, deşi recuperasem holocredit skedul cu intenţia să i-l înapoiez. Am rămas descumpănit şi, presupun, imobil.

– Nu ajunge? mă întrebă apăsat.

– N-am spus asta. Nici măcar n-am vorbit de preţ. Problema însă rămâne aceeaşi. Sunt foarte rare cazurile când predomină un spirit malefic. Ţie îţi trebuie un donator de *acest tip*! Dar te asigur că se va rezolva. Comanda am lansat-o când mi-ai spus ce doreşti.

– Galon! înjură Lunganul uitându-se la ceasul lui de buzunar, legat cu un lanţ scli-

pitor de centură. Pălăvrăgim deja de două ore de pomană? Mai bine-o lăsam baltă şi-mi făceam raita...

Încăpăţânarea lui mă punea în situaţia de a-l reţine cu orice preţ până când agenţii mei găseau ceva potrivit pentru el. Am recurs la metoda imobilizării cu un câmp de rezonanţă *Delta-3cy*. Hipnoză dirijată, indusă sub control.

Practic, îi „furam" doar câteva ore din cei aproape o mie de ani. O nimica toată, iar la trezire nici nu va şti nimic. Se va afla în aceeaşi clipă din care îl făceam să plece pentru a rămâne.

TREI

Aş fi dat orice pentru câteva momente de relaxare în sauna regeneratoare, însă nu-mi puteam permite. Trebuia să descopăr cauza polarizărilor bioplasmei din timpul transferului efectuat de Koksur.

Robotul operaţional, TRIPHOR-22, coordona cromoterapia postoperatorie a lui Katrel şi nu mă puteam servi de el. Verificarea aparaturii o făcuse deja Ambiguz, iar de competenţa lui nu puteam să mă îndoiesc. Soluţia optimă ar fi fost un transplant experimental.

De obicei, foloseam cobai de clonaj, însă rezerva era goală. Clonele au viaţă scurtă. Eram nevoit să apelez la serviciile lui Zabrujig, un bătrânel mărunt, tipicar şi meticulos, nu prea vorbăreţ, excesiv de amabil şi întotdeauna surâzător. „Ca un oriental de viţă veche", îl clasificasem eu, închipuindu-mi că accentul lui neobişnuit nu putea proveni decât din acele locuri îndepărtate despre care nu ştiam mai nimic. Sorriyanolx îi zicea „exo-uman". Are, într-adevăr, pielea cenuşie, mai groasă şi zbârcită, ca cea a coloniştilor adaptaţi la viaţa în spaţiu. Am comandat indicativul de apel şi am aşteptat.

„Rămân pe frecvenţă?", răsună o voce caldă în INFON.

Întrebarea obişnuită după intervalul de 60 de secunde. Am aprobat. Unde ar fi putut fi Zabrujig? Nu obişnuia să iasă decât pentru aprovizionare, iar de dormit, nu

dormea niciodată. Era un maniac al saunelor de regenerare. Nimeni nu cred să mai fi avut toate tipurile, de la cele clasice până la cele mai sofisticate, cu masaj clorofilian sau efecte onirice. Lui îi trebuia, însă, şi mai mult, o saună inductoare. Îi zicea „endofazică". Ar fi trebuit să fie, practic, un interlocutor, oricând la dispoziţia lui. Lucra de ani de zile la ea. Mă îndoiam, totuşi, să o fi realizat tocmai acum şi, în loc să preia legătura, să se desfete într-un dialog interior.

Mi-am mutat gândurile spre coasta atlantă. Rezultatul pe care Sorriyanolx l-ar fi putut obţine după întrevederea cu Viul-Oá era capital. Inteligenţa calmarilor este un paradox, „gelatina" lor neavând nici pe departe structura unui creier. După explozia meteoritului AGRISSA, se pare că au ajuns la raţiune în urma unei mutaţii survenite la nivelul arcurilor reflexe neuronale din vezica cerebrală. Structura lor biologică diferită, în sensul adaptării la mediul subacvatic, crease un nivel spiritual mai extins şi mai difuz. Exista o continuă interdependenţă între apa din care erau constituite celulele vii şi cea a oceanului. Aura, sau bioplasma lor, nu putea fi pusă în evidenţă decât pe uscat; apa, spre deosebire de aer, este un bun conducător de electricitate, implicit de bioelectricitate. Într-o atare situaţie, cazurile de personalităţi multiple la calmari, similare celor umane, puteau fi rezolvate foarte simplu într-o clinică-acvariu, pe ţărm. Era propunerea pe care Sorriyanolx trebuia să o susţină pentru a ne lărgi activitatea în perioada de criză prin care treceam şi ea era persoana cea mai nimerită să facă un asemenea demers.

Îndoielile mele se raportau la Viul-Oá, calmarii fiind prin natura lor mai avari şi mai perfizi decât orice altă rasă umană sau specie inteligentă terestră, iar fără un profit echitabil, afacerea cădea de la sine. Îi cunoşteam atât de bine, încât de fiecare dată când mă gândeam la ceva, în contextul căruia trebuia să ţin cont de ei, simţeam cum golul din stomac şi strângerea bruscă de inimă deveneau unul şi acelaşi mod strepezit care se oprea în esofag şi îmi tăia respiraţia. Ambiguz, însă, era mai puţin sensibil. Fără el, nu aş fi demarat proiectul, deşi profitul scontat era destul de atrăgător ca să tenteze orice om de afaceri.

Acum îi ţineam pumnii lui Sorriyanolx. Ataşamentul meu faţă de ea avea şi un aspect oarecum delicat pentru mentalitatea epocii şi a societăţii în care trăiam. Concomitent cu dezvoltarea accelerată a personalităţii, sentimentele s-au inhibat de la sine. Am fost multă vreme convins că nici nu mai există în structura caracterului uman. Prima reacţie ciudată am avut-o când a plecat singură la o reuniune cu Viul-Oá. I-am simţit lipsa. După ce s-a întors, prezenţa ei a devenit din ce în ce mai importantă pentru mine, deşi nu puteam defini în ce fel anume. Parfumul ei, timbrul vocii, plantele pe care le îngrijeam împreună... La început comunicam numai cu ele. În ultima vreme am ajuns să îi percep biocâmpul chiar şi atunci când nu eram unul lângă altul. E o stare foarte ciudată! Gândul mi s-a îndreptat, firesc spre un impuls sexual. Nu avea, însă, nimic asemănător cu defulările cotidiene în ambianţă virtuală intimă. Acum îi simţeam şi mai acut lipsa pentru că eram îngrijorat.

M-am uitat la ceas. Trecuse încă o jumătate de oră. Nu mai aveam răbdare să aştept. Am luat legătura cu TRIPHOR. Ştiam că totul este în ordine atâta vreme cât nu transmitea nici un raport, dar aveam nevoie de el. Între două secvenţe de cromoterapie, prezenţa lui lângă pacienţi nu era absolut necesară. L-am chemat şi, asistat de el la componentele electronice ultraminiaturizate, am testat în final biotronul, aparatul cel mai delicat, dar şi cel mai sensibil la câmpurile ondulatorii. Deşi totul funcţiona la parametrii standard, nu puteam scăpa de ideea de a face un transplant experimental. Ar fi fost singura probă edificatoare, numai că singurele vietăţi pe care le aveam erau peştii şi broaştele ţestoase din acvariu. Dacă foloseam două animale pentru experiment, unul dintre ele ar fi fost implicit sacrificat: donatorul. În plus, transferul s-ar fi făcut numai la nivel bioplasmatic, pe frecvenţe foarte joase, cele care conţin informaţiile comportamentale de adaptare la mediu şi de supravieţuire. Or, Ambiguz semnalase frec-

venţe înalte...

„Ono-oar?“ Era vocea discretă, cu accent, a lui Zabrujig.

Am comutat legătura în mod video. Nu mi-a venit să cred când i-am văzut faţa: dispăruse de pe ea orice urmă de rid!

– Te-ai văzut „în ce hal“ arăţi, Înţeleptule? am glumit. Unde ai fost până acum? Ţi-am lăsat un apel în urmă cu aproape o oră.

„Am experimentat noua saună!“, chicoti. „Este mai mult decât ceea ce am gândit să fac, vezi tu? Generatorul de flux endofazic continuu a compatibilizat singur cu sistemul de masaj clorofilian. Am ajuns să comunic.“

– Şi restul? Mintea, eventual...; altceva? l-am persiflat. Te caut pentru clone. Aparatura noastră are interferenţe neidentificate.

„Nu trebuie...“, spuse tărăgănat. „Tu ai adus un arbust de Rehal, din soiul cu frunze cărnoase. Al tău are flori albe şi roz. Cele albe sunt carnivore, însă cele roz, nu. Ai să vezi, au nişte nervuri, ca o broderie skkandikonon, iar nervurile astea alcătuiesc o structură neuronală care percepe numai frecvenţele înalte, cele care te interesează pe tine. Pune-l în raza biotronului activat. Dacă florile roz se închid, înseamnă că prind interferenţele bruiajului. Dacă se usucă, înseamnă că totul e în regulă, pentru că biotronul tău are numai frecvenţe joase. Ştiu că Rehalul e un cadou pentru Sorriyanolx, dar am eu altul să-ţi dau. Merită să sacrifici o plantă pentru un suflet de om. Mai ales pentru unul BUN“.

Am rămas stupefiat. Eu nu îi spusesem nimic, nici despre frecvenţele înalte înregistrate de Ambiguz, nici despre sufletul pe care îl voia clientul şi, cu atât mai puţin, despre cadou!

– De unde ştii toate astea?!

„Ţi-am spus că sauna mea endofazică e formidabilă. Degeaba ai râs de comunicare. Plantele ştiu multe... Şi tu le simţi, dar nu vă înţelegeţi.“

Arbustul de Rehal îl aranjasem printre celelalte plante, în cabinetul lui Sorriyanolx. L-am trimis pe TRIPHOR să îl aducă. Nu aş fi dat curs unei propuneri atât de ciudate, dacă nu m-ar fi uimit înşiruirea atât de concretă şi precisă a tuturor amănuntelor.

După polarizare, am dezactivat biotronul. Arbustul de Rehal rămăsese întreg, verde, cu frunzele încă şi mai cărnoase ca înainte. Florile albe, în schimb, se ofiliseră închise. Erau scorţoase, ca foile de pergament, şi se sfărâmau la cea mai mică atingere. Zabrujig îmi vorbise despre cele roz, că dacă acestea se usucă „totul e în regulă“, or, ele nu se uscaseră. Muriseră florile carnivore...

Peste rezultatul experimentului se aşezase o altă umbră de incertitudine, la fel de misterioasă ca vorbele lui. Practic, ce aflasem? Că „florile ştiu multe“, iar mie... *nu* îmi spun!

„Acum nici mie nu mai ştiu să-mi spună“, se tângui Zabrujig pe releul INFON conectat încă. „Arbustul de Rehal de la mine şi-a schimbat culoarea florilor, dar tace. Poate că va vorbi cu tine, când vii să îl iei şi să încerci sauna. Poţi veni chiar acum.“

– Acum, nu! m-am îndărătnicit. Reiau verificările.

Asta am şi făcut, deconectând mai întâi legătura, ca să pot lucra în linişte.

După nici şase ore de la lansarea apelului pentru donatorul de care aveam nevoie, mesajul mi-a parvenit de la cel mai tânăr agent, recrutat cu doar câteva luni înainte, un băiat foarte inteligent, cu reacţii prompte. La cei 21 de ani ai lui, îl puteam considera deja specialist în contacte umane: era avantajat în relaţiile cu clienţii şi de alura seducătoare, şi de timbrul vocii.

„Am găsit un quintet, un exemplar unic, din câte îmi pot da seama“, spuse pe un uşor fond de zgomot de motor. „E de sex feminin malefic, o cheamă Ekalextrid, alte trei caractere sunt tot feminine, dar cel de-al cincilea, un anume Pascal, e de sex masculin şi se impune din ce în ce mai des în ultimii doi ani. Ea e o perfidă şi o mârşavă, celelalte trei au tendinţe contradictorii de tip clasic, dar preponderent malefice. În schimb, Pascal posedă o inocenţă şi o candoare rar întâlnite în epoca noastră. În plus, este extrem de mărinimos, cu toate că sclipeşte de inteligenţă. Sper să fie ceea ce vă trebuie. Aveţi întrebări suplimentare?“

– În cât timp poţi veni cu subiectul? A acceptat?

„Răspunsul la a doua întrebare este negativ, dar se poate rezolva: Pascal-*redivivus* are o ciclicitate constantă. Spre dimineaţă, sosim."

– Costul acţiunii?

„În jurul a patruzeci de nebuli."

– Perfect. Avem totul pregătit. Cu o excepţie, am adăugat, nu pot fi asistat de Sorriyanolx la intervenţie. E la tratative cu calmarii.

„Pot să o înlocuiesc eu, sikkor Appollad..."

– Vino şi mai vedem. Vă aştept.

Era ora două. Propunerea lui Cronsylvim venea la momentul oportun, numai că nu puteam să o accept fără rezerve. Nu lucrase decât la incubatorul nucleic şi la camera de transfer. El, însă, putea să ia o decizie, spre deosebire de robotul operaţional.

Cea mai mare problemă o constituia donatorul. Sexul feminin al caracterului principal putea lăsa remanenţe, iar mania lui Jack era o dereglare la nivel cerebral, vizând tocmai acest sex. Un conflict intern ar fi fost fatal structurii lui biologice, dacă noua informaţie genetică nu ar fi reglat sinapsa deficitară sau, şi mai rău, dacă ei nici nu ar fi existat de la bun început.

Am luat arbustul de Rehal şi l-am aşezat în colţul opus emiţătorului biotronic, cu gândul că în timpul transplantului ar putea să-mi fie de folos. Cred că, pe fondul comunicării tandre pe care o aveam cu Sorriyanolx prin intermediul plantelor, Zabrujig a reuşit să mă convingă. Nu excludeam posibilitatea ca, atunci când voi fi în impas, arbustul de Rehal să îmi „vorbească" şi să îmi spună ce „ştie". Din cele multe...

PATRU

Mâncasem în pauzele dintre gânduri şi îmi preparam ceaiul, când am auzit susurul uşii de la salon. Am cerut ora. „6[22] a.m.". Cronsylvim apăruse mai repede decât am prevăzut. Îl însoţea o creatură atât de ciudată, încât nu putea aparţine decât rasei frigolilor.

– După cum tremuri, parcă vii din Hymalaia, am remarcat.

– Aeroportorul avea sistemul de condiţionare defect...

– Ştiu. Îl vom repara chiar mâine.

Mi-am frecat palmele în timp ce vorbeam, cu gândul agăţat de contul în bancă pe care ni-l va lăsa Jack. Eram totodată conştient că până atunci, transplantul va trebui să îl efectuăm cu aparatura existentă. Poate şi cu un bruiaj similar celui înregistrat de Ambiguz...

– Nu mi-l prezinţi pe Pascal?

– Ba da. În realitate, nu e atât de timid pe cât pare.

Frigolul întinse mâna dreaptă, cu palma în sus, plimbând-o cu o mişcare uniformă.

– E plăcut la dumneavoastră, aranjat cu gust...

– Ţi-ar plăcea să rămâi aici? l-am întrebat.

Mâna i-a rămas suspendată, cu degetele moi, incapabile să mai perceapă vreo formă.

– Depinde..., depinde de Ekalextrid.

– Felul cum vorbeşti mă face să cred că nu ai încă destulă încredere în asistentul meu. Am dreptate sau nu?

– Nu. Nu despre asta e vorba. Mi-e greu să îmi imaginez tot ce mi-a povestit el. Pare un basm...

– Câţi ani ai?

– Şaptesprezece, peste două luni.

– E o vârstă frumoasă. Te simţi pregătit, sau ai vrea să te odihneşti, lângă..., sikkor, i-am sugerat, arătându-i-l pe Jack.

– Trebuie să fie plăcut să ai un metru nouăzeci...

Cronsylvim l-a luat de mână pe Pascal şi au venit spre mine ca să intrăm toţi trei în sala de transplant. Ne-am oprit în prag.

Lumina rubinie l-a impresionat pe băiat:

– E ca un apus de soare, privit din vale, de la Uiardar!

Avea, într-adevăr, o sensibilitate aparte. L-am liniştit:

– Peste o oră va fi un nou răsărit. Cel puţin pentru tine...

– Aş vrea să-l văd mai bine pe cel care... doarme.

Am telecomandat dezactivarea câmpului *Delta-3cy*. Jack a deschis ochii şi s-a uitat

mirat la fotoliul pe care stătea.

– Galon! înjură printre dinţii cariaţi şi maronii ca solzii de gnatostom. Parcă ziceam că-mi trag raita de seară. Nu aşa'm zis?

– Ba da. Însă ţi-am promis o surpriză. Haide cu noi dincolo!

Am citit curiozitate în ochii lui. Irişii i se decontractaseră, iar pupilele micşorate puteau exterioriza cele mai fine nuanţe de trăire.

– Ce-i cu puiul ăsta de frigol aici? **EL** îi... „donatorul"?! s-a fâstâcit când a dat cu ochii de Pascal-Ekalextrid.

– Da, Jack. Ţi-am promis că-l voi avea în 24 de ore. Ei bine, n-au trecut decât 13. Sper să fi mulţumit.

– Da' de unde ştiu eu că-i bun?! se oţărî. Oricum, corpul să mi-l laşi, ăsta pe care-l am. O jumătate de om ar fi ca o jumătate de suflet şi jumătatea rămasă ar putea fi tocma' aia păcătoasă...

– Corpul rămâne, l-am liniştit. Se schimbă doar aspectul, în funcţie de vârsta şi caracterul donatorului. Şi e BUN, te asigur. Aşează-te frumos pe masa din camera de transfer. Întins, relaxat.

– Pe mine mă cheamă Pascal, zise din senin băiatul.

Jack îl privi lung, dar nu spuse nimic. Ţinea privirile în jos şi braţele îi atârnau moi, ca şi cum l-aş fi strigat pe numele întreg.

La ora 8 şi 12 minute a.m. am început pregătirile.

Cronsylvim se dovedi neaşteptat de îndemânatic. Faptul m-a făcut să presupun că rămăsese uneori, în lipsa mea, să o asiste pe Sorriyanolx. Sârguinţa lui nu putea decât să mă bucure, iar talentul îl etalase deja în alte dăţi. Dacă reuşea tranzacţia cu calmarii, aveam nevoie de personal cât mai bine calificat. Acum, însă, transferul pe care urma să îl executăm nu era dintre cele mai simple. Putea fi un unicat în cariera mea, poate şi a Societăţii. Un subiect de peste nouă sute de ani pare o absurditate, şi totuşi, analiza celulelor demonstra că „sărise" de şaptesprezece ori peste *limita Hayflick*. Oprise şaptesprezece Morţi, de fiecare dată când îi băteau la uşă!

Selectarea, separarea genelor şi incubarea, apoi inhibiţia lui Jack Spintecătorul, au durat, ca de obicei, şaizeci şi două de minute. Cronsylvim se descurcă atât de bine, încât nici n-am simţit absenţa lui Sorriyanolx. În final a făcut chiar o remarcă picantă:

– Aţi observat, presupun, că avem şi spectatori!...

Privea cu coada ochilor înspre robotul operaţional.

Am râs. Pe fondul hohotelor mele, TRIPHOR articulă gutural:

– Nu avem vizitatori. Sistemul de securitate este funcţional.

Logica lui era implacabilă şi m-a făcut să îmi amintesc iarăşi de transplantul anterior.

– L-ai asistat şi pe Ambiguz? i-am pus întrebarea adăugând numărul de cod al intervenţiei, cod fără de care nu aş fi avut acces la răspuns.

– Da.

– Sistemul de securitate era la fel de... funcţional?

– Da.

– N-ai detectat nimic pe alte frecvenţe?

– Nu.

– Nici un parametru schimbat, deci. Nimic perturbator?!

– Ba da. Vânt de particule electromagnetice cu intensitate variabilă din direcţia Nord-Nord-Est.

– Eşti sigur?

– Spectrogramele sunt înregistrate pe stokkeronul *katrel.ywq*.

Am urmărit imediat proiecţia. Liniile nu erau paralele, ceea ce presupunea un centru de absorbţie în direcţia opusă celei indicate de TRIPHOR, exact dinspre Centrala Regulatoare de Magnetism Terestru care se afla la cinci kilometri de sediul nostru. Deviaţia polarizării era, însă, cu mult prea mică pentru o asemenea distanţă.

– Sigur erau de origine electro-magnetică? am insistat. Spectrul arată o gamă *bio*-electrică.

– Senzorii mei nu pot recepta peste 35 cy/s.

– Da, am zis, zona albastră...

Zona umană normală. Polarizarea era însă de culoarea untului şi scădea în intensitate la fiecare secvenţă repetată până se dizolva într-o ceaţă alburie, repartizată uni-

form pe suprafaţa ecranului. Izolarea ondulatorie a sălilor de transplant era şi ea dotată pentru aceeaşi gamă de funcţionare a creierului uman, cuprinsă între 1 şi 35 cy/s, limita maximă având chiar o securitate de 2 cy.

– Ce părere ai? l-am întrebat pe Cronsylvim.

– E pentru prima oară că văd un spectru de polarizare mai fin de 33 de cicli. Ce părere să am la o valoare extinsă la 48?!

– Că e *inuman*, dragul meu!

Era ora 10^{11} a.m. Nu găseam nici un sens să mai amânăm.

– Gata, începem!

Spectrolabul era format din două compartimente: unul de inhibiţie, celălalt de stabilizare, ataşat direct incubatorului nucleic. Comenzile, deşi interactive, presupuneau la fiecare din cele două panouri câte un observator, de aceea aveam nevoie de asistenţă.

Cronsylvim luă locul lui Sorriyanolx în primul compartiment.

La 42 de secunde de la activarea proceselor de transfer, am observat o polarizare bruscă a bioplasmei în compartimentul de inhibiţie. Excrescenţe lăptoase – cum îmi spusese Ambiguz – aveau direcţia indicată de el şi reperată de mine pe ecran, Sud-Sud-Vest.

Intuiam o parte a fenomenului, asociindu-l cu o secvenţă care îmi amintea de monştrii creaţi cu un secol în urmă de o firmă concurentă de pe tânăra insulă de Est, Afromalgashd. Li se spunea „monştri romantici", şi fuseseră cea mai mare bizarerie a acelor timpuri. Cauza incidentului au clarificat-o până la urmă specialiştii parapsihologi de la *Reeqwo-Humanon AddA.*, singurii cunoscători ai populaţiei insulei. Au descoperit că eşecurile s-au datorat folosirii unei aparaturi-pirat adusă de pe una din bazele lunare neoficiale. Întreprinzătorii reeqwonazi o întrebuinţaseră fără asistenţă tehnică de specialitate, lucraseră cu asistenţi recrutaţi dintre foştii nomazi Kabili, evoluaţi în noul climat saharian. Aceştia erau dotaţi cu capacităţi empatice reactivate aleatoriu, pe care nu le controlau întru totul. Apăreau astfel interferenţe de biocâmpuri, iar cele mai multe erau remanente. Cauza principală fusese, totuşi, aparatura inadecvată. Una performantă ar fi înlăturat frecvenţele diferite de cele ale subiecţilor.

– Nivelul de inhibiţie, i-am cerut asistentului.

– S-a diminuat cu 64 de procente!

– STOP!

Dezactivarea stabilizării a readus aproape instantaneu nivelul primului compartiment la normal, totodată cu dispariţia treptată a polarizării. Mi-am şters pentru prima oară broboanele de sudoare de pe frunte şi aveam să o mai fac de încă unsprezece ori împreună cu Cronsylvim, asistaţi în tăcere de TRIPHOR. Am petrecut aproape trei ore de chinuri, în loc de opt minute, cât dura un proces normal. Stabilizarea, deşi realizată în secvenţe, era integrală şi uniformă.

La ora 0^{46} p.m. aveam printre noi un Jack-Pascal nou-nouţ.

Chinurile însemnaseră concentrare maximă, atenţie distributivă, încordare. Abia când Cronsylvim a bătut din palme şi a exclamat „ve! hura! ni je'n", am respirat adânc, simţind cum oxigenul îmi pătrunde în toate celulele. Clipa de respiro şi poarta prin care au năvălit gândurile părăsite în lumina rubinie, iar cel mai obsesiv mi-a îndreptat privirile către arbustul de Rehal.

I-am transmis lui TRIPHOR codul 2, pentru iluminare diurnă, şi am pornit spre colţul unde îl pusesem după experiment. Păienjenişul de pe retina obosită m-a împiedicat să văd bobocii roz, lângă tijele de unde culesesem petalele pergamentoase. I-am observat doar când am ajuns lângă arbust. Ieşeau timid de sub noile flori albe, deschise acum ca nişte guri flămânde înspre tavan. Zabrujig spusese: „dacă florile roz se închid, înseamnă că prind interferenţele tale". Privind mai atent, am distins clar nervurile, „ca o broderie skkandikonon", despre care mă avertizase, şi mi-am dat seama că ceea ce luasem eu drept boboci erau, de fapt, petalele strânse ale unor flori mature.

În acele momente nu puteam să raţionez corect, nici să deznod ghemul logicii pentru a-mi explica fenomenul. Înregistram doar imagini, ca şi cum n-aş fi fost decât o biovideotecă. Totuşi, ceva s-a limpezit în mine observând, prin comparaţie cu gurile albe deschise înspre tavan, că toţi bobocii roz

erau îndreptaţi în direcţia spre care se polarizase bioplasma: Sud-Sud-Vest.

Apoi am văzut că frunzele nu mai erau cărnoase şi că din vârful lor picura sevă. Pe podea se formase o baltă roşu-maronie, tremurând ca gelatina când cădea alt strop. Am cules unul în palmă. Era cald.

CINCI

Transpirat şi sfârşit de oboseală, nu puteam să focalizez nici măcar frânturi de imagini. Împrejurul meu se adunase o ceaţă sângerie, iar înăuntru, un furnicar viu mişuroia între tâmple, în acordurile unui cor de greieri veselindu-se pe timpane. Carnavalul insectelor mă îndepărtase atât de mult de realitate, încât nu am auzit sunetul de apel al canalului de comunicare cu coasta atlantă.

Cronsylvim, aflat lângă mine, totodată în afara văii cufundată în ceaţă a petrecăreţelor vietăţi imaginare, a preluat legătura pe ecranul terminal. Abia am putut distinge figura tuciurie, cu cascheta albastră, a megaveghetorului.

„Sikkor Onoar Appollad?", i-am distins cu greu vocea.

– Da. Aşteaptă puţin, până preiau legătura în holon.

Doar primii paşi au fost grei. Masajul pe falange, care mi l-a făcut Cronsylvim pe drum, m-a scos din ceaţa oboselii.

– În ce problemă, vă rog? am reluat discuţia, o dată ajunşi.

„Ca megaveghetor al pazei de coastă, întotdeauna cele mai ingrate sarcini îmi revin mie. Dacă vă deranjez, este pentru a vă anunţa că asistenta dumneavoastră, Sorriyanolx Gavennz, a suferit un accident."

– E grav? am tresărit.

„Este unul... definitiv, sikkor Onoar. Regret."

În clipa aceea am văzut tot spectrul deviind spre roşu. Nu ştiu ce anume se îndepărta de mine, însă o făcea îngrozitor de dureros.

– Nu-i adevărat!!! Ai auzit, Cronsylvim? Asta nu poate fi decât opera porcului de Viul-Oá! am izbucnit, străfulgerat de o mânie neghioabă. Cred că devenisem la fel de negru ca megaveghetorul din holocadru.

„Calmarul Viul-Oá nu era acolo când s-a produs accidentul, adică oroarea. S-a întâmplat în ocean, pe drumul de întoarcere de la cupola calmarilor."

– Oroare, ai zis!?

„Corpul a fost găsit pe ţărm, lângă sfera de imersiune."

– Continuă!

„Ciberpatrula a transmis imagini în detaliu. N-am văzut încă aşa ceva, sikkor Onoar Appollad!"

– Tot nu înţeleg. Ce s-a întâmplat?

„Vă transmit imaginile."

– Mai întâi spune-mi când a avut loc accidentul.

„Acum douăzeci de minute, poate nici atât."

Proiecţia a început imediat. Am văzut corpul EI, zăcând pe o porţiune informă de nisip umed, într-o poziţie nefirească, ca şi cum ar fi fost azvârlit. Capul se afla aproape sub umeri, iar mâinile şi picioarele păreau dezmembrate, cu ligamentele răsucite, ori rupte. Când obiectivul a focalizat suficient ca să încadreze toracele, între sânii abundenţi, mai albi decât restul pielii, am văzut o gaură întunecată, sângerând încă, din care ieşeau bucăţi de măruntaie, imposibil de identificat cărui organ aparţinuseră.

„Pieptul i-a fost sfârtecat", preciză megaveghetorul. *„Făptaşul i-a smuls inima şi se pare că a luat-o cu el. Am depistat urme de sânge care conduceau spre ocean."*

„Pieptul i-a fost sfârtecat", îmi răsuna în minte, *„sfâr-te-cat!"*

M-am uitat instinctiv către Jack. Acum priveam un tinerel înalt, cu trăsăturile feţei destinse. Deşi amărât, privirile lui erau clare, calme sau preocupate. Era Pascal, nu mai era Jack Spintecătorul.

Fără nici un dubiu, transplantul reuşise.

„Urmăriţi atent, sikkor Onoar, urmele de lângă dâra de sânge. Sunt amprentele unor tentacule de calmar şi, după cum puteţi vedea, destul de afunde ca să presupunem că avea dublul taliei lui Viul-Oá. De aceea spuneam că nu putea fi el."

– Trimiteţi corpul! Şi valiza lui Sorriyanolx, am adăugat.

„O aduc eu“, am auzit vocea lui Ambiguz.

În holocadru, faţa lui umanoidă părea desfigurată.

„Corpul lui Sorriyanolx îl incinerăm aici. O autopsie nu ne-ar servi la nimic.“

– Cum adică? m-am înfuriat.

„Prezenţa mea pe coastă nu e întâmplătoare. Ştiu ce s-a petrecut. Îţi voi comunica personal. Sinox!“

Emisia s-a întrerupt. A urmat un moment de tăcere.

– V-aţi uitat la mine lung, atunci când aţi văzut că inima îi era smulsă, vorbi noul Pascal, fost Jack Spintecătorul. Deşi m-a durut, v-am înţeles. Era normal să mă suspectaţi pe mine pentru trecutul LUI. Am vrut dinainte să vă pun o întrebare, dar n-am îndrăznit. Acum cred că pot. Cu sufletul pe care îl aruncaţi la gunoi, cu sufletul adevărat al clientului, ce faceţi? El unde se duce?

Întrebarea era perfect logică pentru un novice.

– Vezi aparatul acela? E spectrolabul de inhibiţie.

I-am explicat că serveşte la modificarea nivelului sublim al aurei şi că produce un efect de redundanţă pe întreaga gamă de frecvenţe a culorilor pentru a le disipa într-un spectru neutru, coagulat apoi, la temperaturi joase, sub formă de gel plasmatic.

– Prin inhibare se criogenizează energia vechii structuri. Dar, am adăugat, nu se aruncă la gunoi. Gelul e folosit la confecţionarea costumelor spaţiale. Plasmoteks-ul – aşa se numeşte materialul – formează un „scut protector“ foarte eficient pentru cei care lucrează în vidul cosmic, pentru că, vezi tu, vidul ăsta e mult mai flămând decât Viul-Oá, când e vorba de suflete. Se spune că ele se înalţă la cer, dar este tocmai invers, cerul le... înfulecă.

– Când poate ajunge la ele, a adăugat zâmbind. Ca Viul-Oá.

Acesta era noul Jack: sociabil, inteligent, sensibil, cu sufletul BUN pe care îl dorise. Privindu-l, mă întrebam dacă în acele clipe nu aş fi avut şi eu nevoie de unul la fel. Simţeam că trebuia să iau aer, să mă disipez în foşnetul frunzelor de pădure, să ies din durerea unde mă prăbuşisem.

Am urcat în aeroportorul lui Cronsylvim, cel cu sistemul de condiţionare defect, ca să simt vântul răcoros şi mirosul de bureţi umezi după ploaie. Aerul ozonat îmi crea o stare agreabilă, aproape euforică. O dulce uitare de sine, unde *sinele* îl simţeam la plural.

Mi-am dat seama că, deşi viteza de croazieră nu-mi solicita atenţia, e mai înţelept să transfer comanda pilotului automat. Imediat, am pătruns lent într-un somn fără vise, greu ca un leş.

Nu ştiu câtă vreme am dormit, ştiu doar că trezindu-mă, conturul figurii negricioase, cu cascheta albastră, a megaveghetorului, persista pe retină, ca o pată alburie.

„O mai fi de gardă la ora asta?“, m-am întrebat în doară, cu privirile lipite de cerul care începea să prindă culoarea nopţii. Prin coroanele ivorii ale arborilor gigantici de lox se strecurau ultimele raze de lumină, sângerii, ale apusului. Le vedeam ţâşnind, în şiroaie, dintr-o boltă sfârtecată.

Ambiguz nu mă avertizase de intenţia lui de a merge pe coasta atlantă şi asta mă intriga. Singurul răspuns plauzibil putea fi doar acela că avusese acces la anumite informaţii în legătură cu misiunea lui Sorriyanolx, informaţii care mie nu îmi parveniseră.

Trebuia să aflu cu orice preţ. Am activat o legătură fără apel, ca să mă conving dacă îl mai găsesc pe megaveghetorul negricios. Spre surpinderea mea, era încă de serviciu.

– Galón! am exclamat cu accent metropolitan, fără să-mi dau seama că preluasem înjurătura lui Jack.

Megaveghetorul s-a întors în direcţia de unde auzise cuvântul meu, nu prea galant dar, oricum, fără nici un sens pentru el.

„Sikkor Appollad. Ce surpriză!“

– Am vrut să văd dacă mai eşti de serviciu, am improvizat.

„Desigur. Cu noul sistem de energizare, regenerarea este aproape instantanee. Mă puteţi contacta oricând.“

Era, deci, un andro-uman, aşa cum mi se păruse după felul lui de a vorbi, după cum se adresa, excesiv de politicos.

– Voiam să te întreb dacă partenerul meu, Kosur, a plecat, am spus la întâmplare.

„Da. Imediat după incinerare, sikkor

Onoar."

– A lăsat, cumva, un mesaj pentru mine?

„Nu, regret."

– Venise cu mult înaintea... accidentului?

„Cu vreo două ore. Însă a plecat imediat cu cyberpatrula oficială. S-a întors peste o oră, iar în momentul alarmei se afla în ocean, deasupra zonei de nord a oraşului calmar."

– E normal, nu avea cartela de cod actualizată.

„Cum să nu, sikkor Appollad? Era obligaţia mea să verific şi mi-a arătat-o. Îl interesa insula."

– Insulă?... m-am mirat.

„Una nou înregistrată. Nu deţin informaţii detaliate."

– Ţi-a spus cumva de unde ştia de existenţa ei?

„De la mine. I-am transmis pe banda de cod de la K&B informaţiile complete pe ultimele trei luni."

– Când ţi le-a cerut? l-am întrerupt.

„Ieri, la ora 10^{23} a.m. Spunea că are probleme de QUATREL."

Nu-l ştiam chiar atât de şmecher pe Ambiguz!

– Avea şi imagini pe bandă?

„Nu. Regret, dar aparatura dumneavoastră..."

– Ştiu! i-am tăiat-o scurt. Nu înregistrează imagini spaţiale. Oricum, îţi mulţumesc pentru informaţii.

„Vă stau oricând la dispoziţie, sikkor Onoar."

– *Sinox*! i-am zis răutăcios, sperând să îl pun într-o situaţie pentru care nu era programat.

„Sinox!", mi-a răspuns fără să ezite.

Am dedus că făcea parte dintr-o generaţie mai nouă decât cea despre care ştiam eu din Banca de Date. Memorase şi cuvântul şi sensul, auzindu-l probabil de la Ambiguz.

Eram mulţumit. Aflasem ceea ce mă interesa.

Foşnetul frunzelor şi mirosul de bureţi mi-au invadat toate celulele. Am adormit din nou, însă de data aceasta visam. Eram acasă şi mă odihneam pe salteaua acva-

oceanică, numai că în visul meu de relaxare, casa nu se afla pe continent, ci, curios, tocmai într-o oază de pe pământurile roşii ale Afromalgashdului! Era o încăpere tipic reeqwonadă unde…

…Cinci „monştri romantici" dădură buzna, pentru ca, la vreo trei metri de pat să se oprească, baraţi în avântul lor de mâinile întinse ale celui din mijloc. „Ce-ţi veni, Riffith?" *a încercat să protesteze cel mai sfrijit dintre ei.* „Voi n-o recunoaşteţi, flămânzilor? E Noolx, ducea mea Noolx!" *le spuse acest Riffith în care eu îl recunoşteam pe Katrel. Avea şi tinereţea şi privirile lui languroase sau, mai degrabă visătoare, pe care i le cunoscusem înainte de transplant. Ochii celorlalţi şi-au estompat treptat sclipirile auzind numele unei fete. Au început să se legene…*

…iar, în secvenţa de dinainte de a mă trezi, cântau în cor o melodie cu rezonanţe stranii, pământene şi nepământene în acelaşi timp. După ce am deschis ochii, am încercat în van să-mi amintesc măcar un refren, o frântură de frază muzicală, ori un cuvânt al textului. Auzeam doar torsul monoton al turbinei aeroportorului, iar pe retină persista imaginea lui Katrel. Nu-l cunoscusem pe Eledgari, cel malefic, transplantat de Ambiguz clientului său de pe strada 14. Nu-l cunoscusem nici pe donator. Ştiam doar că era poreclit Rozald. ca toţi cerşetori. Mi se părea de domeniul fanteziei o legătură între reeqwonadul Riffith şi javra de Eledgari, cea care ocupa acum, singură, corpul lui Katrel.

ŞASE

Ambiguz a sosit la amiază. Ţinea în mâna stângă o valiză ovoidală. Nu era valiza lui Sorriyanolx. Când s-a apropiat, după aspectul ei, mi-am dat seama că e confecţionată din piele de calmar. Mânerul avea şi forma şi culoarea unui sex de mascul în perioada procreerii, când îl ejectează în apa salină înspre femela aleasă. Articulaţiile de prindere, strălucitoare, însă nu din metal, erau flexibile, cu o pulsaţie constantă, independentă de ritmul mişcării mâinii lui acoperite pe jumătate cu o membrană gri-verzuie, ca ochii cefalopodelor, m-au făcut să exclam:

– Doar nu mi-ai adus capul lui Viul-Oá!

– Nu.

Degeaba am aşteptat o explicaţie care să mă lămurească. Nici măcar avalanşa de comentarii, proprie firii lui în asemena situaţii, nu s-a declanşat. A pus geanta pe colţul liber al mesei şi aştepta, cu mâna sprijinită de bordura tăbliei. Îmi părea la fel de inexpresiv ca Jack Spintecătorul, la început, când venise să-şi caute alt suflet.

– Asta nu e valiza lui Sorriyanolx. Eu am cerut-o pe a ei.

– Documentele se află în cea pe care am adus-o. Trebuie să fie un cadou de la Viul-Oá.

Vocea lui suna egal, fără intonaţii. Nici comportamentul nu mai părea cel al lui Ambiguz Koksur, asociatul meu dintotdeauna.

A scos raportul din valiză cu gesturi repezite, dar sigure, şi mi l-a citit cu douăzeci şi cinci de cuvinte pe secundă.

– Materia ta cenuşie a subestimat în mod inadmisibil gelatina vulpoiului de Viul-Oá! a conchis. I-ai dat capătul firului şi asta i-a fost suficient să realizeze singur propria ta idee: clinica-acvariu pentru calmari. A început imediat experienţele pe cont propriu şi se pare că a pus la punct un procedeu diferit de al nostru.

– Sper că nu ûnul reeqwonad! am reacţionat instinctiv.

Ambiguz m-a privit complice. De ce oare? Nu părea deloc mirat. A tăcut doar, în timp ce eu mă întrebam dacă memoria lui de castor poate să şi uite.

– Bine, dar cine i-a vândut amplasamentul? am revenit la subiectul discuţiei noastre. Coasta atlantă e Eurometropolitană, după câte ştiu. De secole…

În loc să-mi răspundă, şi-a aplecat privirile. Nu ştiu dacă de tristeţe, sau de jenă. Mie mi se părea mai curând încurcat.

– Clinica se află pe o insulă, îmi explică. Aproximativ la două mile de ţărm,

deci în apele lor...

– Insulă? m-am mirat. Lângă țărmul atlant?

Mi-au revenit în minte cuvintele megaveghetorului. Pomenise la un moment dat de așa ceva, însă eu crezusem că folosise termenul în sensul de colonie.

Ambiguz a tăcut o vreme. Strălucirea ochilor lui argintii se atenua progresiv, deși mimica feței nu-i trăda schimbarea de spirit.

– N-ar trebui să-mi fie rușine să-ți spun. Resentimentele pe care le am, oricum, doar eu le voi putea înlătura. Iată adevărul: i-a cooptat pe... castorii marini ca să o ridice.

Suferința i se citea limpede în priviri. Evada, întunecată, din pupilele lui sclipitoare. Nu puteam să îl las la nevoie.

– Tu n-ai fost niciodată castor, Ambiguz. Nici strămoșul tău, Kokyks. Ești asociatul meu, așa că va trebui să descoperim împreună ce aparatură au inventat calmarii pentru frecvențele mai fine de 33 de cicli pe secundă. Cronsylvim a măsurat 48!

Cred că mi-a răspuns, ceva exclamativ, în genul „un superspirit", numai că eu eram prea concentrat în gândurile mele. Mă chinuia ideea că nu știam și că s-ar putea la fel de bine să nu aflu prea curând dacă a fost o pură întâmplare, sau dacă Viul-Oá a reușit să transfere cu bună știință sufletul uman al lui Jack Spintecătorul la unul din clienții lui.

Nu îmi dau seama câtă vreme a durat tăcerea. Gândurile mi se învălmășeau în minte. Apoi, fără vreo legătură, mi-am amintit de a doua discuție avută cu megaveghetorul, cea din care aflasem că Ambiguz a făcut cercetări pe cont propriu în ocean la ora când Sorriyanolx murise. Eram nedumerit de faptul că evitase subiectul. A vorbit numai despre castorii marini și insula construită de ei. După logica mea ar fi trebuit să-i contacteze, să afle mai multe detalii, doar le cunoștea limba.

– TU?

– Dacă apelam la serviciile lor, clepsidra cu cenușă ar fi rămas acolo, pe coastă. Am preferat să o aduc cu mine.

– De ce nu mi-ai arătat-o?

– *Tu* n-ai ochi s-o vezi! E în geantă, pe masă.

– Atunci, e la loc bun, am spus calm. Îți mulțumesc pentru ea. O vom depune amândoi, mâine, în cabinetul lui Sorriyanolx. Voi chema chiar azi pe cineva să insereze o nișă într-unul din fagurii din perete. Una camuflată.

– Pe soclul pentru plante din cabinetul ei, acolo de unde lipsește un arbust de Rehal, vei mai găsi ceva. E un cadou. Mi s-a părut cel mai potrivit loc, deși... cadoul e pentru tine.

Începeam să înțeleg. Apropouri voalate, insinuări, un cadou (despre care nu îndrăzneam să întreb ce e), o atitudine distantă... Toate la un loc alcătuiau un reproș camuflat, caracteristic firii lui.

– Ambiguz..., eu am trăit un alt calvar în tot timpul ăsta. Tu ai fost acolo și ai văzut, poate ai emoțiile mai vii, te înțeleg.

Nu trebuia să spună ceva, îmi era suficient să văd cât de intens sclipeau petele lui argintii. Am schimbat subiectul:

– M-am gândit să ți-l propun pe Cronsylvim în locul lui Sorriyanolx. Este un băiat excelent!

S-a uitat la mine nedumerit.

– Și tu? Ea era, în principal, asistenta ta...

– Tocmai de aceea!

Cuvintele lui, „asistenta TA", mi-au răsunat în cutia craniană însoțite de ecouri vâscoase care se închegau, undeva, împrejurul glandelor lacrimare.

– Cum a reacționat clientul tău după transplant? întrebă Ambiguz intuindu-mi starea de spirit și voind să mă scoată din ea.

– Bănui că la fel ca al tău, cu alternanțe...

– Și tu? mă întebă surâzător, cu subînțeles.

– Am fost mai frânt ca după zece intervenții!

– Doar atât?

– Ce vrei să insinuezi?! l-am repezit fără să vreau.

– Nimic..., gândeam că ar fi mai bine să ne vizităm pacienții.

– După o zi? m-am mirat.

– Cred că ar fi mai prudent. N-au fost intervenții obișnuite, nici pentru tine, nici pentru mine.

– Cromoterapia nu e un proces în care să poată surveni interferențe, iar în programarea lui TRIPHOR nici atât.

– Dar procesele de dinainte?

Fără îndoială, acum Ambiguz nu realiza că mă poate readuce în starea tulbure de unde tot el mă scosese.

– Raportul e afişat pe ecran! i-am spus sec.

– Mă gândeam la donatori, Onoar! Şi ei sunt toţi pacienţii noştri, nu? Cu tine se întâmplă ceva...

Într-adevăr, mi se întâmpla pentru prima oară să omit un „aspect secundar“, deşi donatorilor nu le trebuia o asistenţă specială. Mai ales unui cvintuplu, acum cvadruplu şi unisexuat, ca în cazul lui Ekalextrid. Refăcând toată această logică, mi-am dat seama că o lăsasem în sală, practic, *uitasem complet* de frigolă.

– Donatorul tău unde e? l-am întrebat şi cred că îngrijorarea se citea limpede pe faţa mea.

– Rozald? La **c4**, ca de obicei.

– Al meu a rămas în sala de transplant! am tresărit.

– Oboseala sau nervii? mă întrebă.

– Amândouă, presupun.

– Poate a avut grijă Cronsylvim.

Sugestia lui era logică. O accepta şi el, din moment ce îşi reluă locul în fotoliu.

– Poate..., am repetat mecanic.

– N-ai avut nici un vis, nici o viziune mai deosebită în timpul scurs de la comunicare? m-a întrebat, după un timp, fără vreo legătură cu discuţia anterioară.

– Au fost..., am răspuns evaziv. Nu înţeleg, însă, legătura.

– Un fel de... monştri romantici, nu-i aşa?

– Riffith..., îmi scăpă.

– Da, mai ales visul cu el. L-am avut şi eu. Diferenţa constă în imaginea pe care am perceput-o fiecare. Pentru mine Riffith era Pascal. Tu trebuie să-l fi văzut pe Katrel.

– Atunci, cum arată, de fapt, un asemenea... romantic?

– Pacienţii noştri trebuie să fie în legătură permanentă cu el, deci informaţiile trec şi prin „filtrul“ lui TRIPHOR, sugeră Ambiguz.

Am stabilit legătura fără să mai stau pe gânduri. După descrierea concisă a lui TRIPHOR – *„Structură biologică afromalgashdă. Atletic şi cu fizionomie ariană modificată. Violent în acţiuni şi limbaj, dar coerent în gândire. O psihologie particulară, specifică unui combatant. Romantismul este o formă de manifestare a supersensibilităţii refulate şi, totodată, partea vulnerabilă a structurii intime. Nu este monstru.“* – am ajuns la concluzia că în viziunile noastre, la nivelul inconştient, fiecare se implicase, mai degrabă *fusese* implicat, personal.

(sfârşitul primei părţi)

TRINITY 99

Acesta este numele ultimei Convenţii Europene de Science Fiction de la sfârşit de secol XX, manifestare ce va fi organizată, la propunerea Societăţii Europene de Science Fiction, de una dintre cele mai puternice mişcări SF din Europa - fandomul german.

Ceremonia de deschidere va avea loc la Dortmundt, Germania, vineri, 21 mai a.c., ora 19.00, în cea mai renumită clădire a oraşului - Harenberg City Center, iar lucrările vor dura până luni, 24 mai, ora 16.00.

Invitaţi de onoare sunt scriitori de marcă, scenarişti şi producători de film din Europa şi SUA, printre care Terry Pratchet, Ian Watson şi Jonathan Cowie, din Marea Britanie, şi Harry Harrison, Roger MacBride Allen şi Eric Stillwell din Statele Unite.

În cadrul TRINITY vor fi decernate mai multe premii: *Literary Award of the Science Fiction Club of Germany*, pentru scriitori de literatură SF, atribuit de fani; *Kurd Laswitz Award*, pentru autori, atribuit de profesioniştii în SF; *EuroCon Award*, atribuit de Societatea Europeană de Science Fiction; *Metropolis Award*, premiu pentru povestire scurtă.

Programul mai cuprinde şi alte dezbateri pe teme interesante, dintre care enumerăm: sisteme economice şi monetare în science-fiction; SF-ul sfârşitului de mileniu sau modalitatea în care o idee devine ideologie; cultură, comerţ şi haos sau Science-Fiction-ul plin de culoare din **Babylon 5, Războiul Stelelor, Perry Rhodan, Star Trek**; **Perry Rhodan, Lexx** şi alte producţii media; **Războiul Stelelor** şi **Star Trek**; bal mascat: primul festival Filk; seri ale filmului; întâlniri cu scriitori şi acordări de autografe; ateliere de lucru; concerte; întâlniri cu oaspeţii de onoare; galerie de artă; târg de carte şi artefacte SF; Dealer's Room (dealeri din SUA, Marea Britanie, Irlanda, Olanda, Germania); CONvorbiri (cluburi SF şi organizatori de convenţii). Vor participa fani din Marea Britanie, Polonia, Olanda, Suedia, Franta, Germania, SUA, se vor organiza petreceri, show-uri, iar în final va avea loc Dineul de Gală.

România va fi prezentă la Dortmundt cu o delegaţie formată din scriitori, pictori, graficieni, ziarişti, editori, realizatori de emisiuni radio şi TV şi, nu în ultimul rând, fani SF. Organizatorul deplasării este Federaţia Naţională de Tineret pentru Science-Fiction, care se va ocupa de toată logistica necesară pentru o reprezentare cât mai bună.

Cei care doresc să participe la **TRINITY 99** se pot adresa, până cel târziu 10 aprilie, FNTSF - Bucureşti - în atenţia domnului Sorin Repanovici - pentru EuroCon - la adresa str. Vasile Conta nr. 16, sector 2, Bucureşti, sau la telefon: 092.339.251.

Măţăraie

de **NEAL STEPHENSON**

Neal Stephenson a scris câteva romane, dintre care unele chiar au fost publicate: *Zodiac: The Eco-Thriller* şi *Snow Crash*. *The Diamond Age* a fost lansat la începutul anului 1996 de editura Bantam.

Mda, ştiu că-i plicticos din partea mea să-ţi trimit un text de-ăsta simplu, bătrânesc, şi sper că n-o să ştergi, pur şi simplu, mesajul, fără să-l citeşti.

Dar ce pot să spun, am terminat engleză principal. Pe video ies ca un trecător înlemnit. Sunt genul de individ care se descurcă numai cu text. Pariez c-o să crezi că e demodat sau aşa ceva. Deci, lasă-mă să îi spun toată povestea, începând din locul unde cred că am greşit.

Aş mânca rahat dac-aş zice că nu eram emoţionat când mi-au băgat acele, mi-au lipit trozii, mi-au băgat capul în Marele Magnet Rece şi au deschis un canal direct de la Măţăraie către sufletul meu nemuritor. Bineînţeles că nu-i spuneau Măţăraie, şi nici eu nu-i ziceam aşa - în fond, vroiam slujba. Dar cum puteam să nu-i spun aşa când Firele sale erau diferite ca şuviţele ce se revărsau însorite de pe scalpurile suple ale manechinelor din reclamele la şampon împotriva mătreţei?

Menţionez imaginea asta pentru că a fost prima chestie pe care am văzut-o când au dat drumul la Măţăraie, iar eu nici măcar nu eram gata. Nu că ar putea cineva să se pregătească vreodată pentru temutul Examen de Polisurf. Supraveghetorii au venit să mă ia când au fost ei gata, probabil mi-au luat adresa din cererea aia de angajare care se îngălbenea în dosarele lor infinite, m-au smuls drept dintr-un vis înceţoşat de mahmureală cu o linie narativă care o luase razna rău, genul de vis pe care victimele accidentelor probabil îl au în partea din spate a ambulanţei. În seara dinainte trăsesem nişte vodci în camera de zi, hotărâsem să nu risc urcuşul pe scări şi mă transformasem încet într-o mumie în timp ce zăceam în comă pe canapeaua noastră din camera de zi - Prima Canapea Construită Vreodată, o canapea tapiţată în orlon de culoarea fructelor avocado, care absorbise atâta catran, nicotină şi sebum de-a lungul timpului încât acum părţile de la mijlocul pernelor căpătaseră nuanţa neagră a pielii de vinilină. Când m-au sculat cu telefonul încheieturile nu mi se puteau mişca, nici ochii nu mi se puteau deschide: a trebuit să dau peste cap la rând patru pahare de 800 cu apă de robinet ca să-mi refac plasma uscată şi congelată.

O jumătate de oră mai târziu sunt în Oraşul Televiziunii. Un milion de etaje mai jos, sloiuri de gheaţă cenuşiu-gălbuie, ca nişte dinţi sparţi, se macină unele pe altele

imediat sub suprafaţa fluviului Hudson. Am semnat toate documentele de disculpare, iar ei îmi coboară casca Squid* pe cap şi fără vreun avertisment POC Mătăraia porneşte şi prima chestie pe care o văd e o gagică fotomodel care-şi scutură capul cu ultra-încetinitorul, părul ei adorabil licărind pentru că are atâtea reflectoare care i se încrucişează pe cap încât e pe cale să ia foc, iar în comentariul vocal vorbeşte despre faptul că problema mătreţei e numai o amintire păcătoasă, jenantă, din adolescenţă, trecută acum împreună cu coşurile şi (dacă mi se permite să umplu spaţiile albe) cordeala cu tipi scârboşi care n-or să aibă niciodată o slujbă cu salariu. Iar eu cred că e drăguţă şi tot tacâmul, dar îmi trece prin cap că e o chestie tare greţoasă - vreau să zic, gagica asta a recunoscut că în trecut răspândea viscole de fiecare dată când dădea din cap, şi uite-o aici, sub opt megawaţi de lumină cu halogenuri cu filtre de culoare, şi ştiu că ar trebui să mă gândesc cât de multă mătreaţă s-ar cerne în preajma ei chiar acum dacă n-ar fi renunţat la vechiul ei set de produse pentru întreţinerea părului în favoarea...

Clic. Fireşte, nu mai face clic cu adevărat niciodată, nimeni n-a folosit comutatoare mecanice cam de prin anii '50, dar nişte terminale ale Mătăraiei emit un clic sintetizat - au conectat un televizor Sylvania din 1955 într-un studio de înregistrări digitale undeva şi-au pus un bătrânel de la azil îmbrăcat într-un maieu să vină clătinându-se până la el şi să dea înainte şi înapoi între canalul 4 şi canalul 5 de câteva ori, l-au plătit şi l-au concediat, apoi au comprimat sunetul şi l-au inseminat în ROM-urile fundamentale ale terminalelor ca să auzim clicul liniştitor când sărim de la un Cablu la altul. Şi chiar asta se întâmplă acum; numai că eu n-am atins o telecomandă, nici măcar n-am o telecomandă, ăsta fiind tot rostul Polisurfului. Acum e un pălmaş care cântă la banjo, aoleu, este chiar o reluare a emisiunii Hee Haw, refăcută digital, îngheţată în limbaj binar pur până la colapsul universului.

Clic. Iar eu rezist impulsului de a spune: „Staţi puţin, Hee Haw e spectacolul meu preferat."

Ei bine, am o mulţime de spectacole preferate. Dar eu şi colegii mei de apartament ne uităm întotdeauna la Hee Haw. Însă tot ce apuc sunt două sau trei acorduri din banjo şi o imagine a zâmbetului ciudat de prietenos al cântăreţului la banjo, iar apoi clic e un Buick LeSabre '77 care trece printr-o balustradă în SoCal şi explodează într-o sferă de foc înainte ca măcar să fi atins solul, ceea ce e una dintre chestiile mele preferate în privinţa televiziunii. Mă uit la asta o vreme şi tocmai când intru într-o moleşeală drăguţă provocată de Mătăraie, începe un videoclip rap, puştani albi dintr-o parcare din Clackamas care chiar şi-au pus casa mobilă pe suspensii hidraulice ca să poată să se încline şi să ţopăie prin aer în timp ce cocălarii pun de-un bairam înăuntru. Chiar şi santinelele de pe acoperiş se bâţâie, trebuie să se bâţâie, folosindu-şi automatele AK-47 ca pe nişte prăjini de jongleri pentru a-şi păstra echilibrul. Sub reflectoarele TV, baionetele placate cu crom scânteiază ca nişte aparate de fotografiat cu unică întrebuinţare la spectacolul dintre reprize pe Orange Bowl.

Şi lucrurile merg tot aşa. După douăzeci de clicuri pe parcursul testului mi-am lăsat frica în urmă, fac Polisurf ca un zeu încarnat al canapelelor, atenţia mea trece ca un laser spaţial peste nenumăratele Cabluri ale Mătăraiei, fiecare Cablu un torent, toate cuplate laolaltă pe banda panascopică a fibrei optice ca şi când conţinutul fiecărei Periferii din America Mărită ar fi fost îndesate în fălcile unei maşini uriaşe de tocat şi eliminate sub forma unor şuviţe nesfârşite, nenumărate, de păr îngeresc policrom. După vreo oră am intrat într-o rutină fără ca măcar să ştiu asta. Fac surfing printre vreo

*Squid = calmar. (lb. engl.) În cazul de faţă, termenul este un acronim pentru Super Conducting Quantum Interference Detector = Detector de interferenţe cuantice cu superconductivitate. (n. trad.)

douăzeci de Cabluri. Subconştientul meu este ca un homuncul retardat adormit pe canapeaua creierului meu reptilian, cu degetul mare rătăcind nebuneşte pe tastatura celei mai mari telecomenzi din lume. Arată ca un haos, chiar şi pentru mine, dar pentru supraveghetori, care-mi priveau toate liniile de poligraf suprapuse pe imaginea video şi-mi urmăreau tensiunea arterială şi dilatarea pupilei, există un factor straniu de atracţie undeva acolo, şi dacă este cel care trebuie...

– Felicitări, zice supraveghetorul, iar eu îmi dau seama că aparatul rece, care absoarbe mintea, a fost retras în tavan. Încă mai sunt concentrat asupra Măţăraiei. Mă aduce la realitate sora medicală, o borfelină care smulge electrozii autocolanţi de unică întrebuinţare, plini de păr de pe corpul meu.

Deci, după o săptămână încă mă mai întreb cum am căpătat slujba asta: membru al patrulei de pe autostrada informaţională. Nu-i spunem aşa, fireşte, titlul postului este Revizor de Profile Rangul 1. Dar, dacă Măţăraia este o autostradă, imaginează-ţi un tânăr cu fălci solide, bine bărbierit, care pândeşte în umbra unei pasarele aeriene, iar placa ta de înmatriculare se reflectă în bălţile de mercur ale ochelarilor săi în timp ce treci vâjâind pe lângă el. Diferenţa cheie: nu arestăm niciodată pe nimeni, pur şi simplu ne place să privim.

Stăm în nişe în Oraşul Televiziunii, cu instalaţii RV legate în chingi pe capete, grokkând Profilurile oamenilor în Spaţiul DemoTainment n-dimensional unde demografia, distracţiile, obiceiurile referitoare la consum şi antecedentele de credit se intersectează toate pentru a defini un univers imaginar ciudat care e la fel de sucit şi încurcat ca şi acele animale făcute din baloane care se ivesc în mod atât de straniu, lipăind şi tremurând, din mâinile clovnilor care rătăcesc fără rost prin cartierele turistice ale marilor noastre oraşe. Trebuie orientare spaţială a-ntâia ca să nu te rătăceşti. Întoarcem capul, iar Demosfera se mişcă împrejurul nostru; arătăm cu degetul ceva interesant - nucleul galactic distinct format de Profilul vreunui tip - şi zburăm către acesta cu viteză superluminică. Ce-naiba, zburăm chiar prin mijlocul nucleului, facem tonouri prin declaraţiile de dobândă anuală la creditul ipotecar al numitului tip şi ne zbenguim prin dosarele lui cu analize urinare. Fireşte, iluzia RV nu ţine pasul cu mişcările noastre chiar cum ar trebui, aşa încât celor mai mulţi dintre noi li se face rău de-a lungul primelor câteva săptămâni până când învăţăm să ne mişcăm capetele încet, ca nişte turele de tanc. Poţi întotdeauna să-ţi dai seama cine e nou-venit după suportul ocularului lipit sub ureche, mirosul puternic de apă de gură şi buzele cenuşii.

Zburăm prin Demosferă, noi, oamenii de la Divizia de Întreţinere a Bazelor de Date şi, cu toate că Demosfera aparţine concernului General Communications Inc., oamenii de rând din lume sunt aceia care-i dau formă - de fiecare dată când un tip surfează pe un canal diferit, Demosfera observă că îl plictiseşte programul A şi-l interesează mai mult, pe moment, programul B. Când cecul cu salariul unui tip este trimis prin intermediul info-autostrăzii, numărul de pe ultimul rând al cecului este introdus în Profilul său, iar dacă acel tip l-a primit făcând telenaveta ştim şi despre asta - lungimea pauzelor lui de cafea şi mărimea vezicii sale urinare sunt o carte deschisă pentru noi. Când un tip cumpără ceva pe info-autostradă, asta intră în Profilul său, iar dacă se-ntâmplă să fie ceva la care a văzut recent acolo că se făcea reclamă, numim interesantă chestia asta, şi când foloseşte info-autostrada ca să vorbească la telefon cu prietenii şi familia, noi Revizorii de Profile putem să-i navigăm reţeaua socială până la un catralion de repetiţii fractale, prietenii prietenilor prietenilor prietenilor lui, ce cumpără şi ce privesc şi dacă există o corelaţie.

Deci acum este după un an. Am parcurs mulţi megaparseci prin Demosferă, pot să disting un Profil anormal dintr-o ochire şi să-mi anunţ superiorii. Sunt vag conştient

de două lucruri: (1) că testul meu anual de polisurf are rezultate enorme şi (2) am o şansă decentă să fiu avansat Revizor de Profile Rangul 2 şi să primesc o nişă cu vreo douăzeci şi cinci la sută mai mare şi cu ceea ce voi alege dintre trei combinaţii diferite de culori şi patru configuraţii de decor aprobate în prealabil. Dacă arăt nişte perseverenţă, depun nişte Efort Suplimentar, desfac picioarele la comandă, s-ar putea ca într-o zi să mi se dea un scaun cu cotiere.

Dar hai să nu ne facem iluzii. Trebui' să trec prin testul ăla de Polisurf mai întâi. Şi, în mod straniu, sunt emoţionat. Sunt emoţionat din cauza spectacolului Hee Haw.

De ce s-a îndepărtat subconştientul meu de Hee Haw la surfing? Asta nu mi-a semănat deloc. Şi totuşi, poate că asta fusese chestia care-mi adusese slujba.

Tulburător gând: mahmureala. Eram într-o dispoziţie groaznică, iute la mânie, reacţionar, prozaic - pe scurt, insulta temporară la adresa creierului mă transformase într-un candidat ideal pentru slujba asta.

Dar de data asta or să vină şi-or să mă pună la test la o oră aleatorie, când o să fiu la lucru. N-am cum să aranjez să fiu mahmur, decât dacă rămân mahmur timp de două săptămâni la rând - greu de aranjat. Sunt un impostor. Curând au să ştie; vor urma dezonoarea, sărăcia.

O să-mi pierd slujba - slujba mea salariată cu plan medical şi plan stomatologic şi chiar cu un plan de pensie. Nici măcar n-am ştiut ce-i aia pensie până când consilierul pentru beneficii al angajaţilor nu mi-a vândut pontul, şi aproape că n-am mai ştiut de mine de entuziasm. Timp de câteva săptămâni am fost precum conchistadorul ăla norocos din poezie - vajnicul cum-îl-cheamă tăcut pe-un pisc din Darien - în timp ce contemplam această închipuire dezlănţuită: douăzeci de ani de teren accidentat dinaintea mea conducând către un ocean de Lenevie care se întindea până la marginea luminată de soare a lumii, sau până la capătul speranţei mele de viaţă, indiferent care venea mai întâi.

Aşa încât acum sunt speriat de fac pe mine din cauza următorului test Polisurf. Şi-apoi, sper.

Comandantul meu de divizie se apropie de mine în Demosferă, un cap uman alienat care poartă o pălărie melon ca emblemă a rangului.

– Urmează-mă, Stark, zice el, trimiţând comanda ca pe o flegmă bronşică, şi înainte să pot măcar spune „Da, domnule" încerc să mă ţin după el, fentând prin Spaţiul DemoTainment.

Iar zece minute mai târziu navigăm pe o orbită standard împrejurul Profilului tău.

Şi de la distanţă medie pare destul de normal. Pot să văd dintr-o privire că eşti o femeie albă necăsătorită în vârstă de douăzeci şi patru de ani, neo-derizivă cu simpatii post-deziluzioniste, cu veniturile oscilând într-o spirală mortală împrejurul liniei sărăciei, cheltuieşti pe rimel mai mult decât se cuvine cu adevărat comparativ cu celelalte investiţii cosmetice ale tale, care sunt în categoria Modestă Inferioară - aş paria că eşti pasionată de vreo marcă exotică - nu ai apendice, grupa 0 pozitiv, HIV-negativă, nu-i telefonezi mamei tale suficient de des, petreci o oră pe zi vorbind cu prietenele tale, preferi telefonul vocal celui video, îţi place muzica irlandeză ca şi obişnuitul rock inteligent dar primitiv, vâscos dar dansabil pe care cineva ca tine fireşte că l-ar asculta. Modul în care utilizezi Măţăraia urmează un curs bulimic - obişnuieşti să te uiţi două zile la rând şi apoi nu-i dai drumul o săptămână.

Însă ştiu că problema nu poate fi atât de simplă, comandantul nu m-ar fi adus aici pentru că era îngrijorat de dezechilibrul rimelului tău, trebuie să fie altceva.

Decid să merg la plezneală.

– Doamne, şefu', ceva nu e-n regulă aici, zic, profilul ăsta arată normal - prea normal.

Trucul prinde. Prinde ca un set de anvelope de zăpadă. Capul său fără corp se roteşte şi se uită fix la mine, un oval video bidimensional în Spaţiul DemoTainment.

– Ai văzut asta!? zice.

Acuma am intrat până la gât.

– Doar o bănuială, şefu'.

– Dă-i de capăt, iar pe la sfârşitul săptămânii o să-ţi alegi scheme de culoare, zice, apoi o-ntinde ca o rachetă artizanală.

Deci asta e; dacă pun gheara pe o avansare înainte de următorul examen Polisurf, or să fie mult mai iertători dacă, să zicem, mica jigodie de canapea din bulbul meu rahidian alege să se uite la Hee Haw timp de o juma' de oră, sau aşa ceva.

De-aici înainte intru în Stare de Pândar deplină, îţi pun sub observaţie Profilul, fac tabără în mijlocul declaraţiilor tale pentru impozitul pe venit, dansez ca un păianjen prin Reţeaua ta Telefonică Socială, te urmăresc prin Artera Comercială Virtuală încercând să prevăd ce haine ai de gând să cumperi. Îmi trebuie cam zece minute ca să-mi dau seama că ai tot cumpărat rimel pentru una dintre prietenele tale care a fost concediată de la locul de muncă anul trecut, aşa încât asta rezolvă mica ghicitoare. Apoi devin tensionat fiindcă indiferent ce ciudăţenie a atras atenţia comandantului asupra ta, aceasta pare să nu se mai afle acolo. Aproape ca şi când ai şti că te priveşte cineva.

OK, hai să eliminăm asta: e mostruos. Să fii monstru este un rol pe care cineva trebuie să-l preia pentru ca societatea să rămână liberă şi, prin urmare, prosperă (sau e cumva invers?).

Urmăresc un scop mai mare care nu este deloc monstruos. Mă gândesc la Adderson. Fiecare dintre noi, stând în nişele noastre, se gândeşte întotdeauna la Adderson, care a început ca Revizor de Profile Rangul 1, exact ca noi, şi acum este vicepreşedinte la Dynamic Programming de la Dynastic Communications Inc. şi câştigă de la opt la nouă cifre pe an, în funcţie de şansa de a-şi exercita opţiunile de tranzacţionare a acţiunilor. Într-o zi, tânărul Adderson verifica un Profil care nu se potrivea cu normele stabilite şi, urmând reţeaua de telefonie socială a subiectului, a remarcat un stil de viaţă: Existenţialişti din Treapta Universi. Superioară care începeau să meargă la biserică. M-ai auzit bine: Adderson a descoperit de unul singur Noua Automulţumire.

Era o nişă neexploatată a pieţei de proporţii cavernoase: ceva mai mult de a suta parte dintr-un procent al populaţiei. La mai puţin de şase ore, Adderson descinsese la locuinţa-rulotă cu o Echipă de Dezvoltare Rapidă de avocaţi din domeniul divertismentului şi asistenţi pentru dezvoltare şi lansase noul canal cu cea mai rapidă creştere din câte îşi croiseră vreodată drum prin împletitura groasă a Măţăraiei.

Îmi închipui că e ceva în privinţa ta, fetiţo, care o să mă transforme în următorul Adderson, iar pe tine în următoarea Emblemă a Măţăraiei - vocea unei generaţii, sirena de la prora unui canal al Măţăraiei, un canal drept şi lustruit conducând direct la inima unei pieţe necunoscute şi neexploatate până în prezent. Apropo, ştiu cât de groaznic sună asta.

Aşa încât stau până târziu în nişa mea şi sap ceva mai adânc, urmându-ţi Profilul până în negura timpurilor. Dosarul tău cu împrumuturi are găuri, cum e la modă - dar asta-i marfă, nici chiar Dumnezeul din Noul Testament nu-i atât de iertător ca sistemul de credit pentru consumatori. Ai spart mulţi dolari din când în când la atelierul cu licenţă BodyMod din cartierul tău ca să-ţi perforezi pielea („amplificare topologică") şi, o dată, să te tatuezi; un tatuaj de dimensiuni medii #P879 pe sânul stâng. Accesarea bazei de date grafice BodyMod (disponibilă, fireşte, prin Măţăraie) informează: „(c)1991, Ray Troll din Ketchikan, Alaska". Propriul sondaj de piaţă al corporaţiei BodyMod asupra acestei mici nestemate arată că a devenit prima dată populară pe scară largă pe scena muzicală din Seattle.

Deci intriga se complică. Plec din nişa mea. Decid să plec în misiune secretă.

N-ai fi crezut că un Revizor de Profile Gradul 1 ar face chestia asta, este? Dar sunt exact ca tine, sau eram acum un an. Tot ceea ce trebuie să fac este să sap un

metru mai în adâncime în sedimentele grămezii mele de rufe murdare, care au devenit metamorfice din cauza căldurii şi presiunii prelungite.

În timp ce mă îmbrac îmi trece prin cap că mi-ar prinde bine să fiu supus şi eu la nişte căldură şi presiune prelungite.

Dar nu mă pot gândi la asta, sunt un profesionist, am o treabă de făcut şi, cinstit să fiu, m-aş putea lipsi de această intuiţie nedorită. Exact asta mi-ar trebui, ca misiunea cea mai importantă din cariera mea să se transforme într-o vânătoare de bijbă. Încerc să-mi alung asta din minte, încerc să mă pierd în terminalele de înaltă definiţie ale Măţăraiei din vagonul de metrou, acolo unde obişnuiau să fie reclamele la moteluri pline de gândaci. Se trece de la un Cablu la altul urmând un tipar iraţional şi mă întreb cine are sarcina să facă surfing pe canale în metrou; poate că asta o să fac pentru a-mi câştiga traiul de azi într-o săptămână.

Chiar înainte ca trenul să oprească în staţia ta, terminalul din faţa mea trece la episodul #2489 din Hee Haw. E o scenetă comică. Cântăreţul la banjo joacă un rol secundar, stând pe un balot de fân în partea din spate a unei camionete - destul de surprinzător, mestecă un fir de iarbă. Treaba lui este să râdă la glumele răsuflate, însă nu e decât un cântăreţ la banjo, nu un actor, nu ştie instrucţiunile de bază, nu se poate abţine să se uite la camera de filmat - se uită la mine. Observ pentru prima dată că irişii lui sunt de culori diferite. Îmi ridic gulerul jachetei când cobor din metrou, simţind ochii ăia monstruoşi în ceafă.

Am descoperit deja multe lucruri despre infrastructura vieţii tale care, probabil, îţi erau ascunse şi ţie, inclusiv poziţia ta în lanţul trofic, care este după cum urmează: grupul SRVX este cel mai mare zaibatsu din industria serviciilor. Ăştia deţin cinci reţele hoteliere diferite, dintre care Hospicor este a doua ca mărime, dar numai a patra ca profitabilitate. Hotelurile Hospicor sunt aranjate în straturi: la bază avem Catch-awink, care sunt compartimente cu monezi pentru oameni în aeroporturi, totul acoperit cu o folie de plastic care se desprinde dintr-o rolă uriaşă, ca şi când ai dormi într-un prezervativ uriaş, larg. Apoi avem Mom's Sleep Inn, un lanţ de moteluri care-şi oferă serviciile camionagiilor şi vagabonzilor fără locuinţă; The Family Room, cărora în prezent le iau spuza de pe turtă Holiday Inn; Kensington Place, care-l vizează pe călătorul în interes de afaceri care este cât se poate de important; şi Staţiunile Preferate Imperion.

Văd că lucrezi pentru hotelul Kensington Place Columbus Circle, care e prea departe de parc şi prea lipsit de privelişte ca să fie un Preferat Imperion, cu toate că e într-o clădire veche foarte drăguţă. Deci eşti, ca să fiu exact, recepţioneră, şi lucrezi acolo în schimbul de seară.

Mă apropii de intrarea în hotel la 8:05 p.m., făcând sărituri în lungime peste rezervoare vaste de noroi gri-maroniu şi evitându-i pe tinerii care vor să-mi schimbe banii în dolari Hong Kong. Uşierul este prea preocupat cu bătutul unei ţigări Camel proaspete pe osul de la încheietura mâinii ca să-mi deschidă uşa, aşa încât o deschid eu.

Holul recepţiei arată puţin ciudat fiindcă nu l-am văzut decât la TV, prin camera aia de luat vederi de-acolo sus, din colţ, cu lentila ei distorsionantă pentru unghiuri largi, care transmite direct în Măţăraie, desigur. Timp de o clipă sunt ameţit şi fac un fel de piruetă beată în mijlocul holului, iar în cele din urmă îmi recapăt stăpânirea de sine şi pun colimatorul pe Tine, care stai în picioare îndărătul biroului de recepţie cu Evan, colegul tău cu bărbuţă de ţap, amândoi arătând stângaci (după cum sunt sigur că ai fi prima care s-o afirme) în uniformele voastre bleumarin Kensington Place, care ar fi aproape demne dacă n-ar avea vipuşti maro şi ecusoane din imitaţie de alamă cu numele voastre.

Timp de câteva minute lungi stau mai mult sau mai puţin ca un idiot chiar acolo

sub candelabrul cel mare, privind cum te ocupi de o amărâtă de clientă. Sunt prea uluit ca să mă mişc fiindcă ceva mare şi greu îmi urcă prin cap. Nu-s sigur exact ce.

Însă îmi dă senzaţia de Mare I. Şi nu mă refer numai la Impulsul sexual, deşi e prezent şi acesta.

Clienta e pe cale să izbucnească în plâns pentru că frigiderul din camera ei e stricat şi ea are un fel de medicament care trebuie ţinut la rece, altfel ea n-o să se trezească mâine dimineaţă.

Nu, e mai rău de-atât, în camera ei nu e nici un fel de frigider.

Evan sugerează ca femeia să lase medicamentul pe partea dinafară a pervazului ferestrei peste noapte. Este un moment nepreţuit, îmi vine să ridic un carton mare cu 9,80 scris pe el. Unele dintre Momentele Televizate preferate de mine au fost la televiziunea de supraveghere, momente precum acesta, dar e nevoie de răbdare. Trebuie să aştepţi faza. De obicei, la un hotel Kensington Place nu trebuie să aştepţi prea mult.

În timp ce v-am privit pe Canalul de Pază pe Evan şi pe tine de-a lungul ultimelor câteva zile, am încercat să-mi dau seama dacă voi doi sunteţi pe felie. E greu, deoarece camera de luat vederi nu-mi dă semnal audio, trebuie să aflu răspunsul din limbajul corpului. Şi după o analiză minuţioasă a reacţiilor instantanee, bănuiesc că eşti unul din acele genuri periculoase care în mod inocent transmit mesaje pozitive în limbajul corpului către toată lumea. Genul de fată care ar trebui să aibă pe cineva care să meargă la zece paşi în faţa ei cu o lumină roşie intermitentă şi un clopot care sună. Exact genul meu.

Femeia pleacă val-vârtej, înlăcrimată, miorlăind ceva despre avocaţi. Rezist pornirii de a aplauda şi stau acolo cam un minut, aşteptând să fiu întâmpinat. Tu şi Evan mă ignoraţi. Mă apropii de birou. Îmi dreg vocea. Vin până lângă birou şi-mi pun geanta pe el chiar acolo şi oftez foarte tare. Evan tastează la întâmplare pe calculator şi tu ordonezi greşit mii de fişe minuscule pentru avizier, de culoarea bananelor vechi, într-un mic sertar din lemn.

Inspir şi deschid gura ca să zic mă scuzaţi, dar Evan mă întrerupe:

– Clienţiiiihhh... tre'i să-i iubeşti.

Zâmbeşti cu răutate şi-i arunci o mică privire conspirativă cochetă. Nimeni nu s-a uitat la mine încă. Asta e bine. Îţi recunosc tehnica de la camera pentru supraveghere: recepţioner bun, recepţioner rău.

– Rezervare pentru Stark, zic.

– Stark, spune Evan, şi-şi învârte numele prin cap cam un minut, nedorind să înceapă treaba până când nu mi-a deconstruit numele.

– Ăsta-i cuvântul german pentru „puternic“, corect?

– E cuvântul german pentru „dezbrăcat“, zic.*

Evan coboară privirea către ecranul computerului, învins şi umil pe moment. Râzi şi priveşti în sus spre mine pentru prima dată. Ce vezi? Vezi un tip care arată destul de mult ca tipii cu care-ţi petreci timpul.

Îmi trag mânecile puloverului scămoşat până la coate şi-mi aşez un antebraţ pe birou. Tatuajul iese mult în evidenţă pe pielea mea de meseriaş într-ale vodcii, iar în partea periferică a câmpului vizual îţi disting ochii privind în sus timp de o clipă, observând dreptunghiul negru, ţeasta, peştele cu cruce. Apoi mă prefac că mă ruşinez, fac un pas îndărăt şi-mi trag mâneca în jos din nou - nu vreau să vezi că tatuajul este vechi doar de vreo zi.

– Nici o rezervaţie pentru Stark, spune Evan, exact la timp.

Sunt liniştit, mă aştept la asta; ăştia pierd toate rezervările.

– Dar-ar naiba în calculatoarele-astea, zic. Aveţi ceva camere goale?

– Doar un apartament. Şi câteva camere cu tarif redus, pentru cine vrea să facă economie, spune el, lansând o dublă provocare: am dolarii pentru cel dintâi sau tupeul pen-

* Schimbul de replici se bazează pe semnificaţia în engleză a cuvântului *stark* = gol, despuiat, care apare în expresia *stark naked* = gol puşcă. (n. trad.)

tru cele din urmă?

– O să iau una din camerele cu tarif redus, zic.

– S'teţi sigur?

– Precis ca HIV-ul.

Evan ridică din umeri, echivalentul recepţionerului de hotel pentru emiterea unei dezvinovăţiri legale de douăzeci de pagini, şi îmboldeşte calculatorul, care este destul de amabil ca să scuipe o cartelă-cheie, proaspăt imprimată cu un cod aleatoriu. De asemenea, trimite un şuvoi de biţi la etaj către încuietoarea computerizată de la uşa mea, spunându-i că-s meseriaş, urmează să fiu lăsat înăuntru.

– V-ar plăcea să vă conducă cineva la cameră? zice Evan, uitându-se cu falsă surprindere prin holul recepţiei, care desigur că e lipsit de hamali. Reacţionez în singurul mod posibil: chicotesc cu un aer sumbru - asta-i bună, Ev! - şi-mi iau geanta în spinare.

Singura ferastră a camerei mele are vedere către un horn îngust care, ca mărime şi funcţie, e undeva între un tunel de aerisire şi o ghenă de gunoi. Unele petice din covorul miţos au fuzionat în formaţiuni-crustă misterioase, iar în colţurile băii fire de păr pubian s-au adunat în ghemotoace cârlionţate. În colţ e un robobar, însă uşa poate fi deschisă numai pe jumătate pentru că se loveşte de radiator, un model de douăsprezece tone din fier forjat care, întâmplător, o dată sau de două ori pe oră, face un zgomot ca o piatră ce loveşte un parbriz. Robobarul este gol în cea mai mare parte, dar strecor un braţ în el şi smulg un Mai Tai* la cutie, ştiind că selecţia va fi afişată instantaneu pe ecranele calculatoarelor de jos, unde tu şi Evan vă veţi amuza în trecere pe seama gusturilor mele aiurite.

Da, acum ne supraveghem unul pe altul. Deschid valiza şi-mi scot propriul terminal al Măţăraiei din cutie, deconectez aparatul camerei şi-l pun pe al meu în priză. Apoi încep să deschid ferestre: mai întâi, in stânga sus, tu şi Evan într-o imagine alb-negru cu deschidere unghiulară mare. Apoi un episod din Starsky şi Hutch pe care mi s-a întâmplat să-l remarc. Părul lui Starsky e foarte mare în episodul ăsta. Iar apoi deschid şi o fereastră cu date şi o leg la cablul care iese din terminalul tău, acolo jos la birou.

Revizorii de Profile pot face asta pentru că securitatea datelor în Măţăraie e o glumă. A fost făcută în mod intenţionat o glumă de către administraţia guvernamentală pentru ca ei, şi noi, şi oricine altcineva cu o carte de credit Radio Shack şi o diplomă de şcoală comercială să poată spiona pe oricine.

Mă întind pe pat şi-mi beau cu înghiţituri mici execrabilul Mai Tai din cutia lui metalică grea, ruginită, şi mă uit la Starsky şi Hutch. Din când în când are loc ceva activitate la birou şi vă urmăresc pe tine şi pe Evan câteva clipe. Când Evan îşi utilizează terminalul, rânduri de text ASCII mi se derulează în fereastra pentru date. Nu pot să nu observ că atunci când Evan nu trage chiulul în mod activ poate să tasteze în rafale cu o viteză mai mare de două sute de cuvinte pe minut.

De la Starsky şi Hutch trec la o reluare L.A. Law şi pe urmă la Larry King În Direct. Se difuzează ştiri locale, apoi apare Dave, şi la ora când îşi prezintă el lista Top Ten, văd activitate la birou.

Este un tânăr domn cu părul crescut mult dincolo de epoleţii paltonului său din lână neagră excesiv de supradimensionat. Picioare goale, păroase, apar de sub marginea paltonului şi sunt înfipte în bascheţi vechi, mari şi scămoşaţi. Poartă nu o geantă pentru haine, ci o chitară.

Pentru prima dată de-a lungul serii, tu şi Evan daţi dovadă de o reală ospitalitate. Evan tastează ceva pe calculatorul său şi, supraveghind codurile, îmi dau seama că chitaristului îi este dată o cameră.

* Mai Tai = cocktail din rom şi sucuri de fructe, în care se adaugă bucăţi de ananas sau alte fructe şi o orhidee. (n. trad.)

Camera mea. Nu cea în care sunt, ci aceea în care ar trebui să fiu. Numărul 707. Scot faxul pe care Marie de la Centrul de Rezervări Mondiale Kensington Place mi l-a trimis ieri, doar ca să verific încă o dată.

Fireşte, chitaristul este înregistrat în camera mea. Nu numai atât - Evan îl înscrie cu numele meu.

Ies pe străzile oraşului. Tu şi Evan vă prefaceţi că nu mă băgaţi în seamă, dar vă văd cum mă urmăriţi cu ochii în timp ce ocolesc uşierul, care e plantat ca un ficus mort dinaintea ieşirii, şi împing cu umărul masa inertă a uşii rotitoare. A început să ningă pentru a unsprezecea oară azi. Merg prin metropolă până la Oraşul Televiziunii şi iau ceva de băut la un bar de acolo, un loc adevărat unde se întâlnesc Revizorii de Profile. Genul de local unde mă mândresc că pot fi văzut. Când mă întorc la hotel, tura s-a schimbat, tu şi Evan păreţi să fi plecat în viscolul care ia rapid amploare, iar singura persoană de acolo e recepţionera de noapte.

Stau acolo timp de vreo zece minute în timp ce ea sfârşeşte o conversaţie cam animată, pe subiecte multiple, cu o prietenă din Irlanda.

– Stark, zic, pe când ea închide telefonul. Camera 707. Mi-am lăsat cartela-cheie în cameră.

Nici măcar nu cere să-mi vadă actele de identitate, pur şi simplu îmi face altă cartelă-cheie. Serviciile proaste au farmecul lor. dar trec cu liftul prin dreptul etajului şapte şi urc în continuare către propria mea celulă, fiindcă vreau să fac treaba asta cum trebuie.

Mă conectez la Măţăraie. Verific ce se întâmplă în camera 707.

Prima chestie la care mă uit este înregistrarea robobarului. Indiferent cine-i acolo înăuntru, a dat deja gata patru beri şi două ape minerale plate. Şi un Mai Tai prost.

Presupun că aici sunt un iniţiator de modă. O bănuială îmi aterizează cu un bufnet în cortex. Scot o bere din propriul meu robobar şi derulez înapoi banda camerei de supraveghere din holul recepţiei până la miezul nopţii.

Tu şi Evan îi predaţi ştafeta fetei irlandeze. Apoi, ca Picard şi Riker în drum spre Puntea Zece după o zi lungă de negocieri delicate, vă îndreptaţi direct către Ascensorul Trei, singurul care pare să fie conectat la curent. Aşa încât verific şi înregistrarea activităţii ascensorului - nu ca să fiu monoton sau aşa ceva, dar totul e în Măţăraie - şi deh-sigur, se pare că tu şi Evan v-aţi dus drept la etajul şapte. Eşti acolo înăuntru, îmi dau seama, cu amicul tău chitarist care poartă pantaloni scurţi în mijlocul iernii şi bei bere proastă şi cocktailuri Mai Tai din robobarul meu.

Urmăresc traficul Măţăraiei către camera 707. Aţi făcut nişte surfing la întâmplare ca oricine altcineva, cam ca un preludiu, dar de atunci pur şi simplu aţi înfulecat gigabyte după gigabyte de date criptate.

Trebui' să fie mass media; numai mass media ocupă atât de mulţi octeţi. Vine dintr-o sursă necunoscută, în mod clar nu de la marile noduri centralizate ale Măţăraiei - dar semnalul a fost retransmis până i-a venit acru, a fost reflectat de sateliţi militari indieni, divizat în porţiuni minuscule, deghizat în autorizaţii pentru cărţi de credit, recanalizat prin centrale telefonice manuale din Nigeria, reasamblat în baze de date piratate ale unor companii de asigurare din Olanda. Rezultat: n-o să urmăresc niciodată semnalul înapoi până la sursă, sau surse.

Chestia care-i de zece ori mai ciudată: emiţi date. Îi răspunzi Măţăraiei. Ţi-ai transformat camera - camera mea - într-o staţie de emisie. Din câte îmi dau seama, poţi să ai un public pentru transmisie în direct din studio acolo, cu tine.

Toate treburile pe care le emiteţi sunt, de asemenea, criptate.

Acu'. Aparatul meu are din construcţie nişte chestii naşpa pentru spart coduri, echipament de Revizor de Profile, dar toate programele astea pur şi simplu ricoşează din codurile voastre. Voi, flăcăi, sunteţi cypher-

punks, sau cel puţin cunoaşteţi câţiva. Folosiţi coduri atât de tari încât sunt ilegale. Concluzia: vorbiţi cu alţi tipi - alţi tipi ca voi - care probabil stau pe ţest în alte camere de hotel Kensington Place în întreaga lume în acest moment.

Totul se leagă. Nu-i de mirare că Kensington Place are servicii atât de legendar de mizerabile. Nu-i de mirare că e-atât de neprofitabil. Întregul lanţ hotelier a fost infiltrat.

Iar ce-i cu adevărat sclipitor este că toate rahaturile alea ciudate pe care le tragi din Măţăraie, toată pileala pe care o scoţi din robobarul meu, or să ajungă ataşate la profilul meu, în timp ce tu sfârşeşti prin a părea supărător de normală.

Într-un fel îmi place. Aşa încât investesc încă o juma' de oră din viaţa mea aşteptând un ascensor, cobor cu el până în holul recepţiei, mă duc până la un magazin non-stop de după colţ şi cumpăr două pachete de câte şase cutii - un set cu poşirca ieftină şi la modă pe care o bei şi unul cu marca ta preferată de apă minerală. Îmi dau seama că eşti meseriaşă, fiindcă apa ta costă mai mult decât berea.

Zece minute mai târziu stau în faţa intrării la 707, asudând ca un puştan de liceu într-un smoching de proastă calitate în seara banchetului. După câteva minute, enormul patetism al acestei mici scene începe să mă stânjenească şi aşa se face că bag un pachet la subsuoară şi-mi trec cartela prin fanta uşii. Luminiţa verde clipeşte către mine cu un aer ştiutor. Deschid uşa cu umărul, spunând:

– Am venit acasă, dragă!

Nici un răspuns. Trebuie să-mi croiesc drum printr-un coridor îngust pe lângă baie şi debarale înainte să pot vedea camera propriu-zisă. Intru cu ceea ce sper că e un zâmbet ne-monstruos. Stropi fini, umezi şi calzi, îmi împroaşcă faţa. Mi se preling în gură. Sunt savuroşi.

Camera are cam un metru pătrat de spaţiu liber pe podea, pe care l-aţi sporit la unul şi jumătate îngrămădind mobila în baie. În mijlocul acestui spaţiu este tipul cu chitara, dezbrăcat până la pantalonii lui colóraţi lungi până la genunchi. Cântă la chitară, dar aceasta nu-i conectată la nimic. Aud nişte zdrăngăneli melodioase, dar pleznetul degetelor sale pe corzi, bufnetul bătăturilor pe grif aproape acoperă notele.

Transpiră din greu, cu toate că ferestrele sunt deschise şi vântul rece suflă în cameră, storurile fiind acoperite de condens care se scurge şi izbindu-se nebuneşte de rama neetanşă din aluminiu a ferestrei. În timp ce munceşte la solo, oftând şi mormăind din cauza efortului, iar degetele sale-şi croiesc drum din ce în ce mai sus pe grif, dă din cap încolo şi-ncoace şi părul îi plezneşte de jur împrejur ca un bici, trimiţând în toate părţile sudoare. Poartă ochelari de soare negri.

Evan este cocoţat ca o primată arboricolă pe terminalul de Măţăraie al camerei, care e fixat pe perete cam la nivelul capului. Picioarele-i sunt larg depărtate pentru a expune ecranul, pe care se sparg valuri de paraziţi vizuali alb-negru. Căldura maternă a tubului cu raze catodice îi pătrunde, presupun, fesele.

Îm poala lui se află cam cel mai barosan procesor de mass media pe care l-am văzut vreodată şi, judecând după cablurile groase care-i ţâşnesc din spate, se pare că l-a burduşit cu plăci de extensie mortale. Poartă şi el ochelari de soare negri, exact ca ai chitaristului, dar acum văd că nu sunt ochelari de soare, sunt instalaţii RV, de fapt unele destul de bune. Evan poartă şi o pereche de mănuşi de date. Mâinile şi degetele i se mişcă permanent. Uneori face mişcări de tastare, alteori întinde mâna şi apucă lucruri imaginare şi le mişcă, uneori întinde degetul arătător şi navighează prin spaţiul virtual, iar alteori emite rafale într-un fel de limbaj al semnelor.

Tu - tu eşti în cea mai mare parte în spaţiul aerian de deasupra patului, coborând frecvent, folosind patul ca pe o trambulină şi plasă de siguranţă. Fiecare fetiţă de trei ani care ţopăie în mod ilicit în pat probabil

că aspiră la nivelul intensităţii tale. Ai şi tu echipamentul RV, ai mănuşi de date, ai benzi Velcro împrejurul încheieturilor mâinilor, coatelor, taliei, genunchilor şi gleznelor, care-ţi urmăresc poziţia fiecărei părţi a corpului în spaţiul tridimensional. În afară de acestea, te-ai dezbracat şi ai rămas cu pantaloni scurţi voluminoşi, în carouri, şi o brasieră de dimensiuni generoase.

Te dezlănţui. N-am văzut niciodată pe nimeni dansând aşa. Ai pisat în picioare cuvertura şi pernele până le-ai făcut pilaf. Îţi stau în cale, aşa încât le arunci cu şuturi răzbunătoare din pat şi aterizezi iar, agitându-te atât de tare încât nu-mi vine să cred că încă n-ai zburat din pat. Brasiera ţi-e leoarcă. Gâfâi greu şi constant şi în sincronizare cu ritmul, pe care nu pot să-l aud, dar pot să-l ghicesc.

Nu mă abţin să privesc. Ai un tatuaj PRĂSEŞTE-TE PÂNĂ MORI. Iar acolo, pe celălalt sân, este altceva. Intru în cameră ca să mă uit mai bine, aspirând un iz enorm de parfum şi sudoare şi bere. Al doilea tatuaj e constituit dintr-o inscripţie mică, dar clară, bleumarin, precum acelea brodate pe cămăşile de bowling, care zice HĂCUIŢI MĂŢĂRAIA.

Nu e prea greu să trasez legăturile. O sârmă încolăcită iese din chitară, traversează podeaua şi sare să se conecteze la procesorul naşpa de mass-media al lui Evan. Ai o instalaţie fără fir legată la talie, iar receptorul este conectat şi el la aparatul lui Evan. Şi mufa de emisie a lui Evan, pe de altă parte, e conectată direct la mufa din cameră a Măţăraiei.

Mi-e ruşine să observ că porţiunea mea de creier cu funcţie de Revizor de Profile Rangul 1 se gândeşte că şedinţa asta, mică şi ciudată de mimă are NIŞĂ NEEXPLOATATĂ A PIEŢEI - COMANDAŢI ACUM! scris peste tot cu litere groase galbene care pâlpâie.

Chitaristul se adânceşte atât de tare în solo încât se lasă nesigur în genunchi şi aproape cade. Se apleacă mult pe spate, muşchii abdominali i se adună în noduri, părul ud i se leagănă şi adună scame de pe covor în timp ce el îşi clatină capul încolo şi încoace.

Întregul aranjament este deprimant de familiar: este exact ca-n liceu, când m-am îndrăgostit nebuneşte de o fată, şi cu toate că eram în aceeaşi cameră cu ea, respirând acelaşi aer, împărţind acelaşi spaţiu, ea nu ştia că exist; avea propria reţea de prieteni, distrându-se toţi pe o frecvenţă pe care eu n-o puteam prinde, existând pe un alt plan pe care eu nu-l puteam nici măcar vedea.

Pe măsuţa de toaletă e un bilet, mâzgălit pe hârtia hotelului cu un pix de hotel cu mina uscată. BINE-AI VENIT, CHAZ, zice, CONECTEAZĂ-TE ŞI VINO SĂ PETRECI CU NOI! după care urmează zece rânduri de chestii gen: A073 49D2 CD01 7813 000F B09B 323A E040, ceea ce evident este o cheie de criptare, scrisă în sistemul hexadecimal iubit de hackeri. Este cheia către planul în care tu şi amicii tăi vă aflaţi în acest moment.

Dar eu nu sunt Chaz.

Deschid sertarul biroului ca să dau la iveală faxul camerei, o caracteristică specială Kensington Place pe care Marie mi-a ridicat-o în slăvi în mod cât se poate de plictisitor. Bag biletul în fax şi apăs tasta Copy, îndes copia în buzunar când e gata şi las biletul unde l-am găsit. Las cele două pachete cu câte şase cutii pe măsuţa de toaletă ca pe un sacrificiu ritual şi mă strecor afară din cameră fără să privesc înapoi. Un lift urcă spre mine, P M 2 3 4 5 6 şi apoi DING şi uşile se deschid, iar din lift iese un tip care nu poate fi decât Chaz, cu mii de fulgi de zăpadă prinşi în păr, licărind în lumină ca şi când tocmai a ieşit din Tărâmul Zânelor. Are un fel de expresie deosebită pe figură în timp ce iese din ascensor, iar când facem schimb de locuri şi eu apăs butonul pentru parter, o recunosc: Chaz e fericit. Mai fericit decât mine.

Traducerea: Florin Pîtea

DORU DAVIDOVICI, colegul nostru din neştiut

Într-o vreme se credea că nimeni nu poate scăpa din *Labirintul* cretan, dar Dedal şi Icar au arătat că, prin accesul la o altă dimensiune, omul îşi poate depăşi condiţia de victimă a Răului terestru, se poate înălţa dincolo de zidurile ridicate de un rege altminteri înţelept (după moarte, Minos a fost pus să judece sufletele răposaţilor) ca să-şi ascundă ruşinea.

Într-o epocă, inuman de apropiată, a bântuit presupunerea că nu pot scrie science-fiction decât inginerii. Ca o dovadă împotrivă-i, au scris povestiri literaţii Ion Hobana, Voicu Bugariu sau Ovid S. Crohmălniceanu. Într-o derâdere muşchetărească, şi-au trecut viaţa în cărţi militarii: marinarii, ca Ion Aramă; tanchiştii, ca Ioan Popa; aviatorii, ca Radu Theodoru, şi nu numai.

Doru Davidovici este unul dintre rarii Sburători ai literaturii române. Ar fi nedrept să-l revendicăm în mod exclusiv, deoarece, pentru el, literatura S.F. era doar o altă expresie a libertăţii. Înainte de toate, el era un împătimit al zborului, un om ce-şi căuta izbăvirea de gravitaţie, un Albatros cu „aripi de argint" ce despica senin bolta cerească atât cu botul unui MIG 21, cât şi cu pana povestitorului.

„Unii spun că Doru nu prea trăia cu picioarele pe pământ", protestează primul român extraterestru, Dumitru Prunariu, în prefaţa celei de-a doua ediţii a volumului „Lumi galactice". „Era un nonconformist, chiar şi atunci când părea că se încadrează în cele mai stricte rigori militare."

Lumea aviatorilor cuprinde şi asemenea aparenţe paradoxale. Când micul prinţ zăreşte biplanul cu care autorul „Zborului de noapte" spera să traverseze deşertul, nevinovatul copil exclamă:

„– Atunci şi tu vii tot din cer! De pe ce planetă eşti?"

E întrebarea pe care şi-a pus-o şi Doru Davidovici, când ne-a îndemnat să coborâm în încăperea ovală, ascunsă în măruntaiele bătrânului far, unde nişte siluete albastre ciudate urmăreau lansarea unei nave cosmice (Sferele verzi) sau să-l însoţim în căutarea misterioasei statuete, descoperite într-o mină de cărbune, confecţionată dintr-un fel de metal viu (Zeiţa de oricalc) ori să scrutăm împreună cerul, în căutarea colegilor de pe alte planete (Lumi galactice).

Un alt element definitoriu pentru opera sa, în totalitatea ei, este ameninţarea norilor încărcaţi cu electricitate, nicovale de grindină pe care zeii celeşti îşi făuresc armele atotmistuitoare. Însăşi firea omenească poate să dea naştere unor descărcări fulminante:

„Aşa suntem alcătuiţi, din fâşii de senin şi furtuni necontrolate, cu trăsnete şi fulgere violente... Eram dintre cei care cunosc fulgerele violente şi se întorc dintre ele." (Culoarea cerului)

E un fel de a spune că nimic din ceea ce-i scânteietor nu era străin firii sale. Personajele sale stau tot timpul sub ameninţarea supravoltajelor. Mircea, descoperitorul centrului secret de comandă al celor care ne răpeau aparatele în Triunghiul Bermudelor, a fost găsit carbonizat într-o cameră

pârjolită, cu pereții afumați și „firele goale ale prizelor smulse înțepând aerul înecăcios ca antenele unui scarabeu uriaș". Zeița de oricalc „își pierde viața" într-un fel de scurtcircuit care-i redă Irenei sănătatea. Și poate nu doar atât, deoarece Doru Davidovici a fost întotdeauna tentat să se joace cu ideea că femeile ar fi reprezentantele unei rase extraterestre.

În fapt, le prețuia credința și așteptările: „erau și alte nopți, când o lumină ardea la fereastră - la o singură fereastră - până hăt, în zori... ore înfricoșate și reci" (Caii de la Voroneț). Nu numai „evenimentele de zbor" nășteau prelungite veghen. „De multe ori, noaptea, când reveneam din drumurile mele, vedeam fereastra luminată la camera în care - singur - Doru scria..." mărturisește colegul său, Ion Țarălungă, într-o pioasă aducere aminte publicată în 1996, în „Observatorul militar", reluată ulterior de *Jurnalul S.F.* (nr. 165, p.2). Se împlineau șapte ani de la tragicul accident din 20 aprilie 1989, ce trecuse aripi îngerești pe umerii unor ostași aflați la datorie. Evenimentul, printre primele dintr-o serie ce încă mai îndoliază familiile Sburătorilor, a fost trecut sub tăcere. Pagina a-ntâia era monopol de stat, iar restul mimau optimismul.

Mi s-a părut crud și nedrept. După ce l-am descoperit în „Insula nevăzută", un roman pentru copii, l-am socotit dintotdeauna un Antoine de Saint-Exupéry român. Romanele sale despre viața de aviator, întotdeauna luate pe cont propriu (ele sunt povestite la persoana întâi), dedicate acelor oameni care ne veghează pacea din înălțimi, ca niște îngeri păzitori, mi-au întărit această convingere.

Nu am nevoie de puterea sferelor verzi ca să-l întâlnesc. Știu prea bine unde să-l caut când doresc să-l regăsesc. Motoarele imaginației sale susură domol pe pista poliței din bibliotecă, gata să iasă din rând, să se înalțe în văzduh, să învingă capcanele cerului. Sufletul meu de-abia așteaptă să-i urmărească săgetarea boltită, să-l însoțească în revenirea de dincoace de azur.

Pilot, va să zică, călăuză într-o lume care nouă ne este încă necunoscută, el este în măsură să ne arate o cale de a ne desprinde de greutatea aparte a făpturii noastre, el ne îndeamnă să luptăm cu inerția ce ne fixează de pământ. El repetă îndemnul ce-a biruit Moartea: „Ridică-te și mergi..."

Și dacă o dorim cu adevărat, vom simți cum zburăm alături de el. Împreună cu el.

„Poate chiar mâine.
Poate peste o oră.
Poate se întâmplă chiar acum."

Györfi György

BIBLIOGRAFIE

DAVIDOVICI, DORU. *Caii de la Voroneț*. București, Editura Eminescu, 1973. Premiul I la concursul de debut al editurii, secțiunea proză.

DAVIDOVICI, DORU. *Insula nevăzută*. București, Editura Ion Creangă, 1976.

DAVIDOVICI, DORU. *Zeița de oricalc*. București, Editura Albatros, 1977.

DAVIDOVICI, DORU. *Culoarea cerului*. București, Editura Militară, 1981.

DAVIDOVICI, DORU. *Aripi de argint*. București, Editura Militară, 1983.

DAVIDOVICI, DORU. *Lumi galactice. Colegii mei din neștiut*. București, Editura Ion Creangă, 1986. Ediția a II-a: București, Editura Rum-Irina, 1992.

DAVIDOVICI, DORU. *„V" de la victorie*. București, Editura Militară, 1987.

DAVIDOVICI, DORU. *Ridică-te și mergi*. București, Editura Cartea Românească, 1991.

DAVIDOVICI, DORU. *Intrarea actorilor*. Ediția a II-a. șf. l.ț, Editura Labirint, 1991.

DORU [redacted]IDOVICI

A fost o decolare dificilă. balizele îmi năvăleau în cabină. luminile roşii care marchează capul pistei se apropiau contopindu-se într-o sclipire mată pe botul ascuţit. dar avionul supraîncărcat nu voia să se desprindă. Nu decolam în forţaj, aveam nevoie de fiecare litru de gaz, calculele arătau că se poate decola şi cu motorul la maximal, şi când acul vitezometrului, târându-se greu, a ajuns la 340 kilometri pe oră, am smucit de manşă şi am săltat avionul în aer. Era şi timpul, linia roşie a fulgerat sub mine şi am rămas suspendaţi în beznă. MIG-ul se clătina încet şi am băgat imediat trenul; am îndulcit panta de urcare. şi pe măsură ce luam viteză simţeam avionul foindu-se şi aşezându-se sigur pe aerul nopţii. ca un animal pregătindu-şi culcuşul de dormit. Am trecut în revistă bordul roşu, direcţia, viteza, aparatele control-motor-normal. Am cuplat pilotul automat şi am redus puţin turajul. Apoi am apăsat emisia:

– „Decolat normal".

– Am văzut ce „normal", a mormăit în căşti colonelul, şi după tonul lui mi-am dat seama că observase mişcarea smucită cu care desprinsesem avionul. M-am strâmbat, aşa, pentru mine, şi am inspectat critic cabina: toate contactele erau puse, aparatele indicau normal. M-am aşezat mai bine în chingi, privind cum acul altimetrului mestecă grăbit cifrele. La 4000 de metri am coborât vizorul căştii etanşe şi am dat drumul la oxigen. Uream cu 50-60 de metri pe secundă, cum fusese calculat. Am aprins lampa de cabină şi mi-am aruncat încă o dată ochii pe tăbliţa prinsă de picior; sub plexiglasul subţire, calculul zborului. Eram în parametri. M-am uitat afară, în dreapta întunericul era mai dens, Dobrogea, în stânga puteam citi pe solul negru ca pe hartă: Bucureşti, Ploieşti, Buzău, Râmnic, Brăila, Galaţi. Departe, spre est, suspendate în beznă, linii roşii-portocalii de flăcări reflectate în scuturile şi vârfurile lăncilor tătăreşti. Taberele fremătânde, închise în centuri de care de stepă – ardea stuful în Deltă. Mi-am dat apoi capul pe spate, focurile de jos oglindite de cerul înstelat, erau atâtea stele că n-aveai unde să-ţi opreşti privirea. De fapt nu stele, o pulbere strălucitoare, continuă pe care scânteiază auriu, clipind a chemare, a regret, a vagi aduceri aminte răscolite din străfunduri

nebănuite, ceea ce jos numim stele.

De obicei mă amuzam căutând Polara, şi comparând indicaţiile busolei cu direcţia ei neclintită, certitudine. Astăzi însă, razele îngheţate se frângeau şi se revărsau într-o pojghiţă mată pe ogivele boante ale rachetelor, iţindu-se nerăbdătoare de sub planuri. Astăzi era misiune specială, trebuia să lansez avionul şi să urc sus, dincolo de cât urcam de obicei; şi acolo, sus, în cel mai înalt punct al traiectoriei, urma să lansez rachetele. Erau nişte rachete noi, neînvăţate cu noaptea, şi trebuia să ştim cum se comportă în aer.

Am depăşit Bacăul şi o clipă mi-a străfulgerat sub pleoape paralelipipedul imens de beton şi sticlă, faţă bărboasă, bătută în aramă, terasa de sub coloane: hotel Decebal. Acolo oamenii ies de la film, îşi beau cafeaua, îşi sărută soţiile. Bordul roşu: normal. La 10.000 de metri am cuplat forţajul şi avionul întâi s-a lăsat moale, ca un câine scărpinat între urechi, apoi a zvâcnit înainte, într-un urlet prelung. Despicam noaptea cu o flacără lungă de magneziu după mine, şi aerul sfâşiat se aduna în urma noastră strigând tânguitor. Pe urmă ceva s-a zguduit şi s-a dat la o parte învins; acele aparatelor au oscilat puternic, revenind apoi la normal: trecusem în supersonic. Am virat stânga şi aripile au lucit mat sub cerul acela incredibil, inaccesibil şi îngheţat. Începea să ne fie ostilă noaptea, la viteza asta aerul devine un zid de beton ce încearcă să oprească. Ogivele rachetelor rânjeau de sub planurile repezite înapoi, şi am săltat din umeri, cât îmi îngăduiau chingile. M-am uitat la ceasul de bord, trecuse de 9; acum Lida culca copiii. Avionul tremura şi vibra reţinut sub forţa motorului. Ce-ar fi dacă... prostii. La 13.000 de metri a început să se lumineze, şi cu fiecare metru care-l urcam creştea o nouă zi, o zi bizară, străină, ca primul răsărit de soare pe o nouă planetă. Începea de la apus, se termina la răsărit, într-un zid de negură oţelie, albastră-cenuşie, cu culoare şi consistenţă de cremene. Prindeam din urmă lumina zilei ce trecuse. Deasupra, cerul pălise, se destrămase pulberea strălucitoare, zburam sub un albastru adânc, care-mi zdrobea umerii de scaun şi în care sclipeau, ca într-un fund de clopot, neobişnuit de clare şi deloc îngheţate, stelele. Aici erau iar stele. Am ridicat capul să le văd, dar nu dându-l pe spate, ci furiş, plecându-l pe un umăr şi răsucind gâtul cât îmi permitea cercul scafandrului. Mă înţepau, mă străpungeau şi-şi dizolvau în mine sclipirea lor triumfătoare, veninul lor incandescent. Am plecat umilit capul şi am privit tabloul de bord; era roşu şi cald, şi şuviţele de oxigen îmi mângâiau pământeşte obrajii umeziţi de o sudoare îngheţată şi lipicioasă. Singurătatea albastră, aerul sfâşiat al stratosferei – respiram precipitat lăsând un abur uşor şi umed pe vizorul căştii etanşe. Ieşeam de la bazin în ger, cu capul gol după duşul fierbinte, şi respiraţia se cristaliza pe căldura umedă a colţului de pâine neagră, proaspătă, fărâmele de gheaţă îmi scrâşneau şi se topeau sub dinţi. Bordul, normal. La 2300 de kilometri pe oră am accentuat panta de urcare şi am luat în ochi strălucirea îngheţată, tainică şi chemătoare a unui Soare străin, încălzind sub razele lui cine ştie ce planetă nebănuită. Aici stelele deveneau prima dată sori. Soarele nostru – stea – ascuns după curbura zimţată a pământului frământat, bănuit doar de acea lumină molcomă care măcina treptat tot ce era mai uman convertindu-mă în metal, în flacără – în maşină. La 19.000 de metri am vrut să pun avionul la orizontală şi să trag rachetele. Am îndulcit puţin panta de urcare, curba aceea smintită pe care mă lansam şi pe care o trasam cu tot ce era, cu tot ce mai putea fi om în mine – căldură, frică, respiraţie. La 19.000 de metri avionul se poartă altfel, încep să-l stânjenească aripile strânse lângă corp, se cabrează adulmecând chemările acelea inerte, se împotriveşte blând omului dorindu-se – firesc – înapoi între zei. Moft, zei. Ştefi ar râde de mine, mi-am spus, şi ar urca mai departe. Speram

ca vreun aparat să indice solicitările exagerate la care supuneam motorul. Am consultat acele oprite între cifre ştiute, liniştitoare – bordul normal. Am înghiţit în sec şi mi-am retras mâna stângă de pe piedica manetei de gaze. Ştefi, îmi spuneam, n-are nevoie de un tată fricos. Am pus iar stânga pe manetă şi am împins cât am putut, aşa, de sanchi – mai departe de forţaj total nu avea unde să se ducă. Am împins tare, până la durere, până am bănuit, sub mănuşa de piele neagră, degetele albindu-se şi apoi învineţind de atâta efort. La 21.000 de metri m-am simţit înfipt şi oprit parcă în cerul acela ca un clopot de cristal, şi albastrul gros, fluid, prelingându-se şi umplându-mi cabina cu culoarea grea de atâtea înţelesuri. La 24.000, avionul a clătinat blând din aripi a neputinţă şi s-a culcat într-un picaj prelung şi şuierat spre cazanul negru, împâclit, din care ieşisem. Am redresat cu mişcări mici, şi la 23.500 de metri am lansat rachetele. Au plecat atât de lin, încât le-am ştiut plecate doar când am văzut în dreapta şi-n stânga cabinei două dâre paralele, uşor curbate în jos, a regret parcă pentru greutatea şi alcătuirea lor pământească. Apoi am urlat, adică cred că am urlat pentru că am ştiut, cu o miime de secundă înainte de a se întâmpla şi a vedea, am ştiut, am simţit cu firele acelea bizare, care ne leagă de metalul lucrurilor făcute de noi, am simţit ce o să se întâmple. Şi când una din rachete, cea din dreapta, a explodat la 3-400 de metri în faţa avionului, am urlat şi am încercat, ştiind că e zadarnic, deoarece la viteza asta, în aerul rarefiat, nici o comandă nu poate smulge avionul de pe traiectorie, am încercat un viraj brusc, la cuţit, ca în straturile dense şi calde de aer bun, omenesc, aer de respirat. Şi am văzut avionul ducându-se nebun pe o muche, arând o dâră sângerie de spaimă în aerul acela indiferent şi resemnat – l-am văzut ducându-se şi pătrunzând drept în cercul cu rază de moarte pe care explozia rachetei îl trăsese în jur. Am simţit urletul scrâşnit al metalului despicat, ţipam, prea era nedrept ce se întâmpla, am simţit manşa tresărind şi lăsându-mi-se moale în mână, a fulgerat ceva galben, şi verde, şi stacojiu, şi toate culorile au pălit apoi în faţa unui albastru pur, al cărui îngheţ mă copleşea şi mă pătrundea. Parcă se amestecau de undeva nişte voci cândva ştiute... Şi n-am mai ştiut nimic.

M-am trezit în avion. De fapt nu m-am trezit, trezirea presupune ceva treptat, reluarea succesivă a contactului cu realitatea. Ori, eu am ştiut din primul moment că sunt în avion, şi că avionul zboară. Mai mult, că avionul e în picaj. Auzeam freamătul grăbit al aerului sfâşiat, avionul trepida mărunt intrând în viteză, şi am vrut să trag de manşă. Reflexele se târau cu încetineală de melc şi colcăiau sub mănuşă; aveam manşa în mână, îi simţeam mânerul greu strâns în pumni, dar parcă îl înfăşura un strat gros de vată, şi nu puteam manevra. Şi maneta de gaze parcă era înfăşurată în vată, şi, de fapt, parcă eu însumi eram o mumie vătuită. Pe urmă a fost un şoc, nu prea tare, ca atunci când te curentezi, şi am văzut marea: acoperea parbrizul, într-adevăr coboram spre suprafaţa ei scânteietoare într-un picaj prelung, mă durea mâna cu care strângeam manşa, am redresat avionul şi botul s-a săltat şi s-a înfipt în cerul luminos. Am privit aparatele de bord, giroorizontul, viteza – zburam la 2.200 de metri; busola arăta 270° şi acul radiocompasului bătea uşor în stânga. Aveam gaz cam 1.400 de litri. Am virat, făceam mişcări mici, mi-era teamă ca vraja să nu se spulbere şi să mă trezesc prăvălindu-mă în mare. Nu, avionul răspundea prompt la comenzi. Am adus aparatul pe direcţia radiofarului, m-am uitat la tabloul de comandă, eram acordat pe staţia de la aerodromul meu. Am împins maneta de gaze în plin şi avionul a zvâcnit înainte. Am făcut câteva înclinări – stânga, dreapta, dreapta, stânga, apoi am cabrat şi

m-am răsucit în două tonouri smucite: cer-apă-cer, cer-apă şi iarăşi cer. Aparatul răspundea docil la comenzi. Abia atunci m-am uitat afară, era zi, cam 10-11 am apreciat după soarele care bătea puternic de undeva din stânga şi din spate. Ceasul de bord se oprise la o oră aiurea, unu şi un sfert. Zburam deasupra mării, pe 265°, şi uscatul care-mi apăruse în faţă nu putea fi decât litoralul românesc, între Năvodari şi Constanţa. Cunoşteam bine coasta, acum nici nu mai era nevoie, vedeam blocurile de la Mamaia şi, în dreapta, puţin estompat, combinatul chimic. Am apăsat butonul de emisie şi am cerut controlul radio cu staţia de la aerodrom, dar n-a răspuns nimeni. Am trecut atunci pe lungimea de undă comună, şi dintr-o dată în căşti mi-a explodat un torent de glasuri, frânturi de rapoarte, indicative înăbuşite. Am prins un moment de linişte şi am apăsat iar emisie: „Autorule, sunt 2-1-0, control". Aşteptam cu inima strânsă răspunsul, dar din toată babilonia aceea n-am putut desluşi decât ceva cu bancuri idioate. „Nu fac nici un banc, am spus, sunt 2-1-0". Atunci au amuţit dintr-o dată toate convorbirile, doar de departe, de foarte departe, se auzeau nedesluşit cuvinte într-o limbă străină. Pe urmă cineva a spus cu voce aspră, parcă chiar de lângă mine: „Care spui că eşti 2-1-0, dă-ţi poziţia". „Intru pe uscat, am răspuns, am Mamaia în stânga. 2.000 de metri altitudine, 265 de grade cap compas, 800 de kilometri pe oră."

– E vocea lui, am recunoscut glasul colonelului.

Atunci eterul a explodat din nou într-o grindină de întrebări, toţi vroiau să ştie ce, cum, unde. Nu aveam ce să răspund, şi eu vroiam să ştiu ce, cum, unde.

Recunoşteam unele glasuri, colegii mei, prietenii mei – am înghiţit în sec şi am dat să spun ceva, ceva stupid, orice, dar simţeam nevoia să vorbesc şi să mi se răspundă. S-a suprapus însă o voce, intrase în acţiune o staţie puternică: „Comutaţi pe aerodromurile de bază, 2-1-0, control." Am răspuns că aud bine, şi staţia puternică mi-a ordonat să merg să aterizez acasă.

Am văzut pista de departe, era o vizibilitate excelentă, şi am cerut condiţiile de la aerodrom. Apoi am scos trenul şi am aterizat normal; am redresat, avionul a filat, pe urmă roţile s-au aşternut lin, simţeam pe măsură ce pierdeam viteza, cum se lăsa MIG-ul pe amortizoare. Am scos paraşuta de frânare şi, după ce am oprit, am degajat pista. Rulam către gurile de alimentare, dezermetizasem cabina şi simţeam aerul de afară, curat, venind să se amestece cu aerul ăsta de avion, mirosind a cauciuc şi a metal încins. Mi-am dat seama că ceva e în neregulă doar când tehnicul a strigat nu-ştiu-ce celor din spate şi s-a repezit la aparat aruncând scara. Întindeau toţi gâtul când am trecut prin faţa lor şi am frânat. M-am dezlegat din paraşută, mi-am decuplat costumul şi masca, am deschis cabina. Astea le făceam de obicei ajutat de tehnic, dar acum tehnicul era sub avion, îl auzeam ciocnind mărunt în fuselaj, ca şi cum ar fi încercat tabla. M-am ridicat cu picioarele pe paraşută şi am cerut o scară să cobor. Atunci toţi au venit în fugă înconjurând avionul, cineva a întins mâinile şi am sărit în braţele lui. Vedeam în jur feţe aprinse, ochi scânteind de bucurie, strigau toţi, strigam şi eu, şi numai când, întorcând capul, am văzut supersonicul, numai atunci am înţeles de ce-l priviseră toţi uluiţi, parcă nevenindu-le a crede. Partea stângă a fuselajului, jos, sub burtă, şi suprafaţa inferioară a planului stâng nu mai erau îmbrăcate în obişnuita tablă lucitoare de duraluminiu. În locul ei, nişte plăci metalice aruncând sclipiri misterioase, verzi-gri, prinse de avion nu prin nituri, ci – aşa – prinse, pur şi simplu, parcă ar fi crescut acolo. Iar pe bot, acolo unde de obicei e înscris numărul aparatului, vopseaua roşie era ştearsă, arsă în cojiţe negre, şi metalul strivit, ca şi cum un corp greu, neted, ar fi lovit avionul, ricoşând apoi şi dispărând la fel de enigmatic cum apăruse.

Turnul temporal

de **GARȘTEA NATAN**

TIMPUL PREZENT: Eu a avea un nenoroc fenomenal. Din cele zece mii de ore pe care a le patrula schimbul nostru, crima a se petrece anume în sectorul meu.

Din spitalul Turnului eu a informat ca în timpul lor ei a depista un polițist mort care a veni din timpul controlat de mine. El a fi desfigurat și a nu putea fi identificat. Ei a încerca să localizeze cât mai exact momentul în care a fi ucis polițistul.

Eu a lucra în Poliția Temporală de douăzeci de ani liniari și în această perioadă a nu fi ucis nici un polițist. Acest caz a fi primul. Și eu a nu crede că a se mai putea repara ceva. Dacă omorul a se petrece undeva în afara Turnului, atunci da. Atunci nimic mai elementar. Pur și simplu a te întoarce prin timp puțin înaintea crimei și a o preîntâmpina.

În Turn, însă, totul a fi altfel. Aici timpul a nu mai fi liniar. Aici noi, polițiștii, în vorbe și în gând a utiliza doar infinitivul verbelor, lipsindu-le astfel de categoria „timp". Aici a nu se putea spune că ceva a se petrece înaintea la altceva. Aici orice eveniment a se petrece veșnic și toate evenimentele a avea loc concomitent. Aici a fi Turnul Temporal.

Cei de la spital a localiza adresa pentru momentul crimei. Timpul minus a două ore. Când a ajunge eu acolo, a mai avea la dispoziție vreo cinci minute rezervă.

Eu a mă ridica din fotoliu. Eu a transfera controlul sectorului meu la postul următor. Eu a intra în cabina temporală. Eu a pronunța cu glas tare, adresându-mă microfonului din perete: „Timpul minus două ore". Eu a dispărea din timpul prezent.

TIMPUL NU EXISTĂ: Eu sunt întins pe lungimea a două ore. Sunt non existent. Deși la fiece salt mă conving pe mine însumi că atunci când nu exista timp nu pot exista nici senzații, impresia că nu exist continuă să persiste.

La lecțiile de teoria salturilor transtemporale ni se explica precum că senzațiile pe care le simțim în timpul saltului apar în momentul întoarcerii la timpul normal. Ele sunt proiectate retroactiv de creierul nostru în perioada nonexistenței noastre, pentru a umplea cu o părere de viață gaura creată în textura existenței. Iar noi ținem minte că în acea perioadă avem gânduri și senzații.

Și eu acum cred că gândesc, cred că mă simt întins pe lungimea a două ore. Toate acestea la viața normală, când conștientul își revine și observă în sine o ruptură de două ore lungime, pe care începe să o umple în panică cu tot ce se nimerește, – iată ce se întâmplă acum.

TIMPUL MINUS DOUĂ ORE: Primele senzații pe care le-am avut după salt – durere în tot corpul și impresia că mă asfixiam. Totul era în regulă, așa se întâmpla de fiece dată. Eu am tras din răsputeri aer în plămâni, ochii însă nu i-am deschis. Era devreme, dacă i-aș fi deschis atunci, amețeam și nu mai putea face nimic o oră întreagă. Am stat răbdător o habă de vreme, respirând adânc. Gata. Mi-a trecut. Puteam să pornesc.

TIMPUL MINUS O ORĂ, 59 MINUTE: Mă grăbeam fiindcă mai aveam puțin timp la dispoziție. Așa cum mi-am revenit după salt vreun minut, din rezervă au mai rămas doar patru minute de timp liniar, minute în care trebuia să găsesc și să arestez criminalul. Din mers mi-am inclus sistemele de securitate corporală și transport temporal individual. Acum, dacă aș fi rănit sau ucis, corpul meu s-ar transporta automat la spi-

țalul nostru, ce se află în timpul minus opt mii ore. Tot din mers mi-am verificat arma și am început să caut sistematic prin toate încăperile.

Nivelurile Turnului nu se deosebeau unul de altul. Cândva demult-demult a fost construit primul nivel al Turnului ce s-a multiplicat la infinit în viitor și trecut. Acum nimeni nu mai știa care anume a fost acel prim nivel. Profesorul nostru de „Istoria Poliției Temporale" glumea deseori cum că acel prim nivel se află exact la mijlocul Turnului, problema constând doar în a afla unde este acel mijloc.

TIMPUL MINUS O ORĂ, 55 MINUTE: Împușcătura a răsunat chiar în încăperea vecină. Ușa era deschisă și s-a auzit cum a căzut un corp. Mi-am scos arma și m-am uitat prin ușa întredeschisă.

Totul era clar: am întârziat și acum totul era iremediabil pierdut. Un tip îmbrăcat în uniforma Poliției Temporale stătea cu spatele spre mine, la vreo doi metri de ușă. Pe podea, la picioarele lui, era întins un alt tip în care primul a tras. Primul a mai împușcat de două ori, din omul de pe podea nu a mai rămas aproape nimic – era clar de ce cei de la spital nu l-au putut identifica. După rămășițele uniformei se putea spune, totuși, că fusese polițist.

TIMPUL MINUS O ORĂ, 54 MINUTE, 14 SECUNDE: Omul de pe podea a dispărut. Probabil, s-au activat sistemele de securitate personală și l-au transportat la Spital. Criminalul a rămas aplecat înainte, cu dezintegratorul în mână, creând impresia că așteaptă ceva.

– Aruncă arma, i-am spus, ești arestat.

Nici n-a tresărit. De parcă se așteptase la așa ceva. A stat puțin nemișcat, apoi brusc a început să se întoarcă spre mine, strigând: „Stai, nu tra...". Am tras. El, desigur, a căzut mort. Nu greșese la trageri niciodată.

Am făcut doi pași spre el și i-am văzut fața. Pe podea eram chiar eu.

TIMPUL MINUS O ORĂ, 53 MINUTE, 36 SECUNDE: Mai departe acțiunile mele au fost mecanice. De la venirea în Poliție mi se tot spunea că cel mai groaznic lucru în timp este întâlnirea cu mine însumi. Deși acest lucru s-a produs, mai încercam încă să-l evit. Am tras de două ori în mine, acel mort, apoi cadavrul meu a dispărut. A intrat în funcțiune transportorul temporal. Am rămas singur.

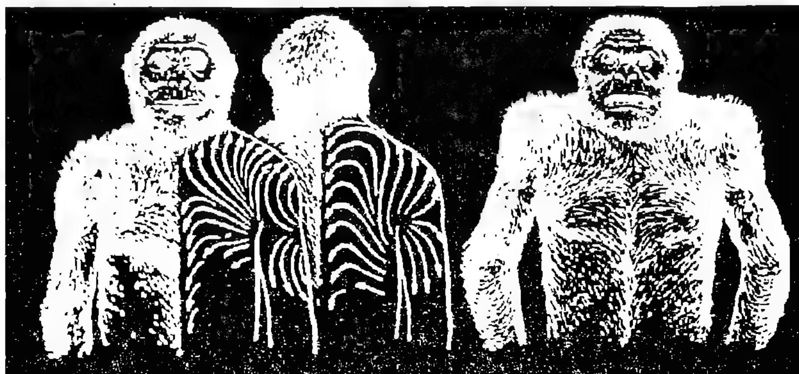
TIMPUL MINUS O ORĂ, 53 MINUTE, 08 SECUNDE: Nu, nu singur. M-am îndreptat încet din spate și, îngrozit, așteptam. Deși eram sigur că în spatele meu, în cadrul ușii, stăteam eu cu arma pregătită. Așteptam.

– Aruncă arma, mi-am spus, ești arestat.

Ce trebuia să fac? Peste o clipă aveam să trag în mine. Mă cunoșteam: în asemenea clipe sunt foarte încordat. Și dacă mi-aș fi văzut propria față, aș fi tras cu siguranță. Dar ce mai puteam să fac? Am simțit că încep să-mi pierd judecata. Trebuia să-mi explic cumva ce se întâmplă. Am început să mă întorc. Fața era deja îndreptată spre mine, mă recunoșteam de acum... Degetul care îmi era atât de familiar a început să apese trăgaciul.

– Stai, nu tra...

Prea târziu...

Om tunzând iarba binară în ograda noastră digitală

de **George Ceaușu**

Se dedică pasagerei Reforme actuale, cu adorație și oroare, și eternului Stephen King, regele neîncoronat al horrorului american, cu oroare și fără adorație.

Azi noapte am mâncat la *Super-Doom* o bătaie de îmi venea să urc pe pereți. O voce spartă ritmează încă în capul meu: „Ești un tâmpit, te bat bit cu bit...". Tras din paișpe-țâșpe părți, refuz să deschid pleoapele sub care se perindă frânturi de imagini, obscenități, volbureli de ziuă. Cio-cioc. Și totuși, bate cineva – mai să spargă ușa. Chior de somn, mă sistematizez în capul oaselor și nimeresc clanța. „Bât-bit-bat-but... barbut", mă întâmpină Omul care tunde iarba. Codificat, înseamnă „o cană cu apă", înțeleg asta din poziția gurii strâmbe din care iese vârful păros al limbii. Apariția lui mă remontează brusc. Nu-mi amintesc unde e cana, caut febril prin sertarele biroului de plastic, trag ușa seifului, nimic. Prin sertare, lichenii tronează peste teancurile suprapuse de hârtii. Pe jos, creioanele rupte au înmugurit în patul germinal format din maculatura pe care se așternea cândva praful. Acum nici urmă de praf, doar mâzgă consistentă. Între timp, frizerul ierbii face prin odaie câțiva pași de balerin și unghiile piciorului drept i se înfig în ultimul meu scenariu, aranjat ceva mai estetic undeva, la marginea rigolei. Buzele-i senzuale sărută un colț al biroului, apoi gura i se deschide și mușcă sănătos din plasticul gumant. Pare să-i placă.

Abia atunci când îi aud clefăitul îmi vine în minte că nu mai sunt căni cam de o lună, de când din ceramica autohtonă au rămas doar solitarii de la Cucuteni și Oboga care mai modelează, plini de abnegație, halbe de bere cu modele florale. Halbe, că berea nu se mai fabrică de mult. Rup o foaie dintr-un manuscris de pe raft, o împăturesc în cornet, o umplu cu apă de la rigolă și-o întând lui omu', care o înșfacă fin cu cele trei degete ale mâinii drepte. E plin de maniere. Între timp a mestecat cu calm pixurile găsite pe birou, scuipând pe jos resturile metalice. „But-bât-but-bot...", este cuvântul lui de mulțumire după ce liorpăie vreo două înghițituri. Iese apoi demn, ținându-și limba în gură. Încă nu se aude urletul mașinii de tuns iarba, dar, parcă totuși, răsună pe sală un horcăit care se stinge încet-încet.

„Conașule, nu știți unde-i paznicul?" dă buzna înăuntru femeia de serviciu. „Mi s-a părut că văd ceva acolo, sub scară, dar n-am găsit decât asta." Ține în mână o șapcă bleumarin, cu cozoroc negru. „Vedeți-vă de treabă, doamnă, paznici nu mai sunt de șase luni în clădire, de când personalul auxiliar s-a redus cu 60%." Din ochii mei amenințători înțelege că nu arată cum trebuie – cu teul și cu cârpa în mână – și dă în marșarier spășită, fără să semnalizeze. Trebuie să

reglementeze rapid situaţia. Altfel riscă să intre în categoria noilor reduceri de personal cu 60%. Mă apucă romantismul şi mă întreb de când nu mai există paznic în Casa Tineretului. De la noile reduceri din aprilie sau de la vechile reduceri din noiembrie anul trecut? Pe marginea pervazului se scurge un răsărit sângeros. Iată că şi maşina de tuns iarba îşi intră în atribuţii, iar urletul ei monoton sfâşie liniştea dimineţii. Frizerul verzăturilor şi-a început lucrul, tocmai atacă parcul. E bine, Stephen, e aşa cum vrei tu. Totul e bine.

Câteva ciocănituri fine şi femeia bagă din nou capul pe uşă: „Sucul dumneavoastră, coane". Dacă ar fi spus doar „a venit sucul", s-ar fi trezit cu o poprire pe salar de 20%. Respectul e la mare preţ în societatea noastră. Arată regulamentar de data asta, în halat alb, ca o adevărată soră medicală, purtând în mână tava pe care odihneşte o halbă smălţuită. De când s-a desfiinţat Ministerul Sănătăţii, femeile de serviciu, recalificate, sunt în primul rând asistente medicale. Privesc cu mare mândrie halba făurită de meşterii din Cucuteni, savurând amintirea berii locale. Din păcate, nu se mai fabrică bere pe nicăieri, iar bere de import nu-mi permit. Mă mulţumesc cu sucul de ghindă. Îl savurez înghiţitură cu înghiţitură, admirând halba smălţuită. Să vezi şi să nu crezi ce înseamnă retehnologizare: industria populară a trecut foarte uşor de la ceramică la plastic – plastolut, dacă ar trebui să-i precizez mai bine provenienţa.

– Mai plescăie o dată, răsună vocea operatorului anonim, filmăm şi pentru o reclamă.

Oare unde o fi ochiul atent al aparatului de filmat? Zi şi noapte, suntem în centrul atenţiei tuturor, noapte şi zi toţi suntem vedete. Videofuzionalul e plin de artişti anonimi ce trudesc în spatele camerelor de luat vederi. Serialul nostru *horror* rulează cu succes pe posturile locale TV ale altor judeţe, ba chiar este cerut la export în Tanzania şi China.

Trebuie să-mi părăsesc hamacul, vine o nouă zi de lucru. Sar jos, vreau să-l desfac din perete, dar o văd pe femeie rămasă cu gura căscată. Ţine în mână un nou videoperfuzor pentru mine. Al ei este deja înfipt într-o venă a mâinii drepte. Dumnezeule, era să pierd serialul *horror* de dimineaţă – să nu-mi mai meargă bine toată ziua! Mă aşez din nou comod în hamac, ea îmi fixează aparatul în venă şi apoi realitatea năvăleşte peste noi o dată cu culoarul pe care fugim mână în mână. Cred că am ţâşnit pe hol direct prin uşă.

– Repede, în stradă! strigase operatorul anonim: ştia el ce ştia cu criminalul. Fugim mâncând pământul pe un hol care nu se mai termină. Când să ia colţul în faţa mea, femeia se împiedică de o mogâldeaţă chircită. O întoarcem cu faţa în sus. Abia reuşim să-l recunoaştem pe vechiul portar, acum intrat în putrefacţie. E de mult acolo, încă de la penultima reducere de personal din serialul anterior, cu nasul mâncat pe jumătate, cu urechile ciopârţite şi cu alte detalii care îmi scapă, căci sesizez mişcarea de la baza scărilor. Îi smulg Naganul din buzunar şi alerg în jos pe trepte, fericit că mi se oferă prilejul să scap de duhoarea din jurul cadavrului. Pam-pam-pam. În urma mea clipeşte o reclamă la un nou spray. Femeia, devenită brusc fotomodel, spreyază locul din plin.

– Ia măi şi tu o Coca Cola – şi, din capul scării, braţul operatorului anonim întinde spre mine recipientul cu forma perfectă. Fiind în criză de timp, abia apuc să-l dau duşcă, iar el mi se smulge automat de la gură şi dispare o dată cu reclama. Umbra asasinului se profilează peste unul dintre tablourile de epocă şi lunecă rapid de-a lungul peretelui. Nu-i nici înalt şi nici scund, nici gras şi nici slab, nici chel şi nici cu ciuf mare, nu-i nici brută, dar nici mieluşel, nici schelet şi nici matahală, aşa că peste şapte-opt episoade ne dăm seama perfect ce-i cu el până mai gâtuie câţiva a la Stephen King. Bum! Naganul a făcut în perete ditamai gaura, iar asasinului îi sti-

clesc ochii într-un mod curios înainte de a dispărea în magazia de la capătul holului. Cu o mină dură, în fumul simbolic de la ţeava pistolului, cineva îmi dăduse peste mână, episodul era pe terminate. Ce-o să ne mai distrăm, Stephen, aşteptând ca individul să mai „şifoneze“ pe vreunul pe la fălci, pe la gât, pe la umeri, nici nu ştiţi cât de cuprinzătoare este anatomia umană şi cât de înguste sunt unghiurile de filmare, aşa, Stephen, sperie-ne, fă-ne părul măciucă, pune-ne pe moaţe nervii până când drogul digital ne va înhăţa din nou!

Deocamdată, sunt bine mersi, în lumea reală, strângându-mi din perete hamacul şi punându-l într-un colţ al bibliotecii, apoi fixând rotopercutorul deasupra bolţurilor în care a stat pătuţul meu dulce. Extrag bolţurile cu graţie, savurând până la capăt plăcerea momentului. Minunat rotopercutor, nu numai că bate cuiele şi le smulge, dar şi nivelează peretele după ce plasează cimentul în găuri – această unealtă a salvat industria autohtonă de ciment. Apoi fixez rotopercutorul pe o porţiune încă albă a peretelui. Nu-mi pasă de lovitura care-mi sparge urechile; urmăresc urmele aproape imperceptibile ale bolţului plasat în perete. Împreună cu cuiele de tablă şi cu caielele reciclate, aceste bolţuri sunt mândria noii industrii siderurgice autohtone. Pentru simţul meu estetic, mai trântesc un bolţ în pervazul ferestrei şi apoi fixez priveliştea de afară. Tunzătorul de iarbă s-a îndepărtat o dată cu zgomotul maşinii. Din spate, seamănă cu Yeti, omul zăpezilor, deşi crainicul meteo al serialului a anunţat că astăzi va fi zăpuşeală. S-ar părea că între blocuri este mai puţină iarbă, dar drăguţul de Yeti n-are cum să şomeze: câte o tufă, chiar câte un pomişor sădit de „cercetaşii verzi“ se mai găsesc.

N-am timp să admir peisajul, acum privesc fascinat telexul care a început să turuie lin peste şomoiogul de hârtie de pe măsuţa din faţa telefuzorului: „Tunzătorilor de iarbă, sunteţi cel mai mare club «Stephen King» din ţara asta. Regele *horrorului* american vine să vă vadă. Dacă nu-l primiţi cum trebuie, vă tundem toate circumvoluţiunile cerebrale şi vă dăm la seriale sud-americane, cum s-a întâmplat cu ultima generaţie de gospodine.“

Semnat: Consiliul Naţional al Videofuzionalului. Până când vom petrece o noapte de groază şi de vis mai sunt puţine ore, dar şi tehnologia oferă posibilităţi nelimitate, la nivelul ficţiunii occidentale de primă mână: limuzina-trabant, cu caroseria plină de sigle instituţionale, este gata de drum la intrarea Casei Tineretului. La marginea oraşului arunc în prăpastie cadavrul de pe bancheta din spate, care mă însoţise extrem de liniştit de-a lungul serialului de la amiază. Se mai întâmplă ca produsele virtualului să interfereze cu realul, ne-am obişnuit. Limuzina-trabant (un vehicul destul de sofisticat cu motor de carton plasticat şi carcasă confecţionată din alămuri) mă depune la poarta fostului Combinat de Utilaj Greu. Decupat pe fundalul cenuşiu al amiezii, mastodontul lugubru al fostei noastre industrii mă întâmpină ostil, în schimb maestrul manager, fan Stephen King până în măduva oaselor, este un tip simpatic. Curios, chiar el venise la penultima filmare cu poanta căderii androidului în cuva de oţel – mai greu de realizat pentru că, între timp, combinatul se retehnologizase, devenind Compania pentru Piese Uşoare. De pe o panoplie din perete, maestrul îmi oferă o veche drujbă încă funcţională pe gâtul lui Stephen, ea ar putea face o treabă foarte bună – alte idei nu ne mai vin pe moment. O drujbă era, într-adevăr, fără moarte, puteam secţiona pe cineva liniştiţi, deşi nu în linişte, ca pe un buştean. Ar fi semănat şi cu o revanşă a vechiului sistem totalitar care, iată, şi-a găsit resurse să renască din propria cenuşă.

„Dar de unde e pădurea?“ întrebă maestrul, gânditor, privind cu nostalgie coasta golaşă a dealului peste care se profila „Pasărea inoxidabilă a infinitului“ – cântecul de lebădă al puternicei noastre industrii metalurgice. Din păcate, pădurile se terminaseră chiar înainte de toate disponibilizările

de personal din industria silvică. Noroc că au apărut în schimb uriaşele câmpuri de cânepă. Produsele din funie şi în primul rând aceste minunate hamace au făcut de mult ocolul lumii. „Pădurea spânzuraţilor" a luat de curând şi Oscarul pentru film străin. Maestrul îşi reaminti că trebuia să vină şi în schimbul de noapte, deci adio, Stephen, dar mă asigură că până spre seară, tonele de bolţuri cerute ca sponsorizare se vor odihni frumos în magazia Casei Tineretului. „Noi, artiştii, trebuie să fim solidari", îmi spuse la plecare. Asta da solidaritate. Înainte, când erau şi ingineri, şi profesori, şi medici şi teologi, intelectualii se certau din orice. Dar viaţa artistică i-a unit pe toţi sub cupola videofuzionalului.

Nu-i mult de-atunci... Era un timp când lumea se uita la televizor doar două ore pe zi şi era bine: un singur canal, o singură linie, un singur program. Adesea mecanismul atingea randamentul de sută la sută, frizând perfecţiunea, ca un peerpetuum mobile, căci actorul, crainicul, comentatorul, iubitul şi conducătorul erau interschimbabili – cel mai adesea, aceeaşi persoană. La doi ani după Revoluţie, numărul lucrătorilor din Audiovizual s-a dublat iar, o dată cu fuziunea Ministerului Culturii cu a Ministerului Educaţiei, s-a dublat din nou. Consiliul Naţional al Videofuzionalului (CNV) a fost înfiinţat o dată cu reducerile masive operate în noul minister-mamut – care se umpluse de bugetari comozi – şi transformarea Ministerului Agriculturii şi Apelor în Minister de Vizionare a Produselor Agricole şi Apelor. Devenise deja complicat să vizionezi o roşie sau un cartof, dar-mi-te să le mănânci! Aşa încât o nouă fuziune între Ministerul Culturii Vizionare şi al Agriculturii Vizuale a rezolvat problema, mai ales că invenţia videoperfuzorului şi inducţia efectului de diluare gastrică au reuşit să rezolve problemele de incompatibilitate între cele două domenii: vizio-cultura şi video-agricultura. CNV-ul a făcut încercări disperate să mai gâtuie pe ici, pe colo, vreun semnal din eter, urmând pentru echilibrul de forţe, aceeaşi politică de dublare a personalului. Pofta de vizual cuprinsese publicul larg: ţinând cont că nimeni nu mai voia să lucreze în producţia de bunuri, se decise desfiinţarea a 60% din industrie. Între timp, Ministerul Sănătăţii, care nu cunoscuse până atunci febra transformărilor, fuzionă cu Ministerul Vizio-Culturii, datorită noului tip de televizor, care se administra doritorilor sub forma unei perfuzii, de unde şi noua denumire de „telefuzor". Învăţământul se reduse cu 60% şi Vizio-Cultura naţională spori cu acelaşi procent, datorită numărului tot mai mare de solicitanţi de videoperfuzoare educative. Nu-i de mirare că deja 98 la sută dintre cetăţenii activi ai ţării lucrează în videofuzional, fie ca oameni de bine, fie ca oameni de rău, fie ca lucrători anonimi sau populari. Ţara a devenit un întreg şantier artistic fertilizat de ficţiunea performantă şi mobilizat în jurul star-sistemului imprimat de serialele populare. Învăţăm prin *horror* să păşim peste complexele lumii noi, iar spaimele existenţiale se prind de noi ca părul de broască. Mai este un mic procent de damnaţi, cam de doi la sută, oameni care nu înţeleg în nici un chip cât de important este videofuzionalul în viaţa tuturor.

Când limuzina-trabant mă depune înapoi la intrarea principală a Casei Tineretului, îmi sare inima din piept: zăresc la uşă portarul cu şapca lui bleumarin. După sunetul persistent, îmi dau seama că maşina de tuns iarba mai hălăduieşte printre blocuri. „Vivat Stephen, dom' Nichita!" mă salută el cu mâna la cozoroc. Este noul portar pregătit pentru diseară: o să fie mare hai, ce mai. Vreun focuşor, acolo, poate izbucni din te miri ce şi toţi colegii lui abia aşteaptă să pună mâna pe tulumbe. Am uitat să vă spun că rămăşiţele Pazei Civile s-au unit cu Comandamentul Militar de Pompieri – tocmai s-a anunţat în jurnalul episodului de după-amiază al serialului.

Jos, la Barul Tineretului, bucătăreasa îmi schimbă videoperfuzorul şi îmi arată ce a pregătit pentru Stephen: ca aperitiv, o Coca-

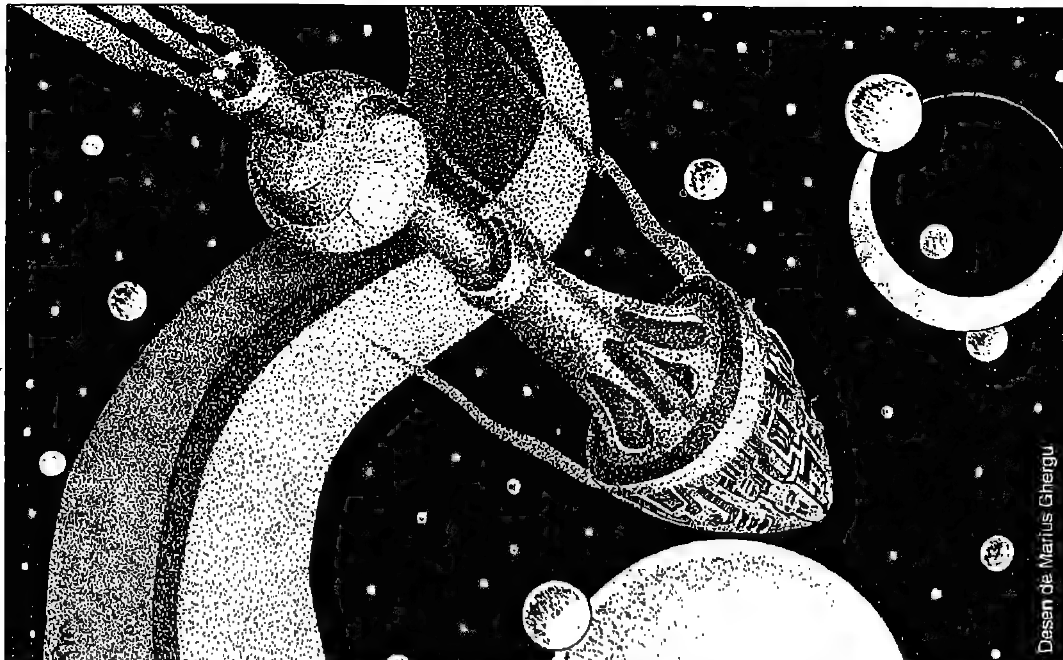
Cola – să se simtă ca acasă. „Apoi trântim o mămăliguţă de-a nostră cu tochitură şi brânză“, mă încurajează drăguţă de ea. A scotocit pe la magazia alimentară şi a găsit nişte fulgi de porumb din import – uşor mucegăiţi, dar încă buni. Cred că şi cu tochitura se poate rezolva: am văzut-o umblând pe la rezervorul maşinii. Iar cu brânza... de multă vreme nimeni n-a mai servit-o altfel decât prin videoperfuzare, vorba unui cântec străvechi: „astăzi iar/ la telejurnal/ am văzut caşcaval“ – un cântec dispărut de pe firmament după invenţia inducţiei de suc gastric diluant. Înainte de asta, din orice fleac alimentar văzut pe ecran ţi se făcea o foame de lup. Te iubim, Stephen! Ce, crezi că numai tu ne bagi în sperieţi? Ia să-ţi vedem şi ţie limba sărind de-un cot din gură, mărul lui Adam plimbându-se până exact sub barbă, ochii ieşindu-ţi ca la melc din orbite şi aruncând ochelarii cât colo, în timp ce părul făcut măciucă ţi se strânge vâlvoi în cap! Buni discipoli ai, Stephen, şcoală occidentală, nu glumă!

Mă reped să iau şi eu ceva în gură, să nu mă doară stomacul. Hrana spirituală e mult mai importantă. Aşa că nu mai avem decât o masă pe zi, rotopercutorul, bolţurile, sucul de ghindă, platourile de filmare şi somnul legănat de hamace. Şi, mai presus de toate, îl avem pe drăgălaşul de Stephen, regele *horrorului* american, cu lumile lui fascinante. În sfârşit, au venit! După armată, bunicul îi aşteptase toată viaţa pe americani, dar din păcate veniseră ruşii. Ei îi făcuseră felul într-un mod banal. Îl trimiseseră în Siberia. Un alt tip de *horror*, cu dinţii scrâşniţi. Îmi pare rău, bunicule, cât de frumos ar fi fost să te ciuruiască gloanţele sau monştrii lui Stephen. Sau să treacă peste tine o maşină ca lumea în mare viteză!

„Conaşule, să ştiţi că vă arunc la gunoi hârtiile de jos, de prin birou, dacă nu le strângeţi“, mă ameninţă bucătăreasa policalificată, intrându-şi brusc în atribuţiile de femeie de serviciu. Dau fuga până în camera 73 şi-mi strâng scenariile în colaborare cu Stephen, împrăştiate prin toate colţurile. Pe urmă le ordonez frumos în bibliorafturi şi le pun în bibliotecă. De la fereastră, o nouă panoramă sângeroasă: ca şi criminalul, apusul îşi face de cap. La urma urmei, ar putea fi şi o plagă criminală, nu neapărat un criminal autentic – iată o nouă resursă a scenariului. Spre fundal, o macara părăsită se profilează pe porţiunea de disc solar rămasă deasupra orizontului. Undeva, spre stânga, e o dună de moloz din spatele căreia răzbate un sunet confuz. Omul care tunde iarba vânează şi acum câte un firicel răsărit ici-colo. Spre dreapta se conturează vag panourile de tablă ale unui şantier de construcţii „conservat“ din vechea epocă. În apropiere sunt câteva apartamente cu geamuri opacizate de praf, iar puţin mai departe, schele în ruină, multe schele. Un fundal memorabil pentru următorul meu serial în colaborare cu Stephen.

Las' că-ţi venim noi de hac, Stephen. Prietenii tăi din *horror life* ştiu foarte bine ce vor. Tu cu bitul, dar noi cu bâta. Tu cu circumvoluţiunile cerebrale, dar noi cu volutele noului tip de bolţare. Fiecare îşi poartă crucea lui. Păcat că n-am găsit pe nicăieri vreo bucăţică de lemn. Nu-i nimic, intenţia contează. Duc rotopercutorul de la umăr la picior, în semn de respect pentru gândul care îmi vine în minte, un gând cu adevărat *horror*. Îmi încing cartuşiera cu bolţuri pe care scrie „Made in our country“. Aş fi bătut şi pas de defilare dacă n-ar fi intrat femeia de serviciu cu aspiratorul. Cu aspiratorul de mâzgă, nu de praf. Curând îl bagă în priză, mixând diferitele zgomote înalte. Concomitent, de dincolo de pervazul de plastolut se aude un mieunat sfâşietor. Totuşi, n-are cum să fie o pisică, animalele vagaboande au dispărut de mult, datorită necesităţilor serialului. Ar putea fi o nouă sonoritate a maşinii de tuns iarba. Oare frizerul verzăturilor a venit chiar lângă fereastră sau a rămas mai departe, lângă duna de nisip şi var?

Pe culoar, trec pe lângă hamacele în care, videoperfuzaţi, fanii lui Stephen ur-

măresc în continuare aventurile grupului prostuţ care a căzut pe mâinile criminalului. Pentru orice eventualitate, mai bat un rând de bolţuri. În hamacul de sub scară, doi admiratori cărora nu le disting sexul se zbat în cele mai mari chinuri. Dintr-un alt hamac curg foile unui scenariu. Câţiva nouveniţi, care nu mai încap pe sus, le culeg cu pioşenie şi le pun pe păturile elegante de cânepă. Sunt dintre cei mai puţini creativi, care nu văd în foile de hârtie decât scrumiere. Fumul de tutun sofisticat se amestecă pe culoar cu fumul foarte prost, încât se creează un mediu internaţional propice marilor întâlniri, cum va fi şi întâlnirea noastră cu Stephen. Te iubim, Stephen, şi îţi pregătim o primire pe cinste în *horror life*! Lumea ta e la picioarele tale, Stephen, şi aşteaptă ca marile onoruri pe care tu le-ai inventat să te primească. Tu le-ai inventat, Stephen, dar noi le-am perfecţionat, dându-le o culoare naţională!

Plutesc prin fumul culoarelor până în sala „Ethos“ şi abia atunci înţeleg de ce pe femeia de serviciu la birou, bucătărie şi infirmerie o apucase vrednicia ca să-mi arunce serialele la gunoi. „Jos cu Stephen!“ scrie pe peretele din faţă, „nu vrem horror life!“ apare pe cel lateral, şi, din păcate, ortografia, agasant de corectă trădează demenţa ei în ultimul grad. De multă vreme ortografia nu mai contează, aşa încât nu trebuia să facă atâta exces de zel – să mai adauge şi semnele de punctuaţie. Doar Consiliul Naţional al Videofuzionalului are acest drept legal.

Înfuriat la culme, dau să pun mâna pe clanţă, dar...

Cioc-cioc!

Când deschid, o dată cu „bot-bât-bit-but... barbut!“ tunzătorul de verzături îmi aruncă în faţă câţiva stropi de salivă şi îmi întinde dispus câteva fire de iarbă. „Mulţumesc, mulţumesc“, îi răspund îndatorat şi apuc să-mi retrag la timp mâna, ca să nu mi-o scoată din încheietură. Mă uimeşte faptul că firele sunt lungi şi mov: nu pot fi ale mele atâta vreme cât chelia pictată este în mare vogă. „But-bat-bot“, mă îndrumă el dincolo de pragul uşii, unde o zăresc întinsă pe eroina de doi bani care crezuse că lumea lui Stephen nu-i pentru ea. Femeia de serviciu e uşor leşinată, cred că frizerul ierbii a târât-o de plete până aici,

așa încât holul nici nu mai trebuie măturat. Ea arată acum ca o ciumă, ceea ce este perfect pentru rolul ei în scenariul din seara asta. Până la urmă, se va mobiliza și ea, în mijlocul ciorchinelor de admiratori, ca să decoreze sala. Între timp, dornic să facă o muncă utilă, omul care tunde iarba a părăsit „Ethosul“ cu un chițcăit de satisfacție. Eu înfig în zid, aproape de ieșire, un cui sănătos, ca și cuiul lui Pepelea, și îmi desfac de la brâu funia în care am avut cartușiera de bolțuri. Prind funia în bolțul din perete și mă atârn de ea cu un braț, încercându-i rezistența. Ține, da, ține. Admiratorii mă privesc fascinați, atrași de noul sistem de suspensie făcut cu mijloace simple. Va fi de efect în serial și apreciat chiar de Stephen, regele Stephen. Așa, Stephen, sperie-ne, fă-ne părul măciucă! Pune-ne nervii pe bigudiuri! Încă o dată, Stephen, înfige în noi jungherul spaimei! Să ne scăpăm în pantaloni de groază! Sperie-ne, Stephen, că altfel noi te speriem și mai și!

Și iată marea clipă cu Stephen apărut în pragul ușii în atmosfera incendiară. E scund, cu un cap mare, și cu haine care curg de pe el. Cu ochelarii lui uriași are o privire de prim-ministru anunțând o nouă inițiativă reformistă a guvernului.

– Bună siara, articulează Stephen cu eleganță, iar fanii explodează, căci nu se așteptau la atâta considerație: regele reîncoronat al *horrorului* știe limba noastră neaoșă! E așa de micuț și de drăguț, că îți vine să-l mănânci cu fulgi cu tot. Lângă el e un translator uriaș, care joacă și rolul de *bodyguard*. Acoperă cu corpul lui voluminos funia mea și bolțul lui Pepelea din perete. La primele cuvinte ale traducerii, translatorul tremură ca frunza și ca iarba, speriat de moarte. Ușa s-a închis încet după ei. Stephen s-a oprit aproape de ea și o admiră: preocupat privește crucea grosolană desenată de mine cu negru. În latura de sus a crucii și în cele două brațe laterale am înfipt câte un bolț. Aici e Stephen, dincolo e omul care tunde iarba. Nu mai ai scăpare, drăguțule. Chiar ești caraghios dacă gândești că poți să mai scapi. Crucea imaginată pare că-și așteaptă clientul lipsit de orice inspirație, care o privește gânditor:

– Drăguț, drăguț, apreciază Stephen într-o liniște de nu se aude nici pâs. Nu ne-a speriat de groază, dar nici el nu pare prea impresionat de acel simbol creștin. Hai, Stephen, o singură frază, căci ea te va trimite la moarte. Nu mai ai cum să ne impresionezi, noi te vrem, Stephen, ești pâinea ce se frânge pentru noi, ești vinul care ni se scurge prin toate mădularele.

– Ce-aveți de mâncat mâine? Unde stați? întreabă Stephen cu un calm sadic. Într-adevăr, mâine expiră efectul reductorului gastric, o dată cu noua generație de videoperfuzoare. Mâine rămânem pe drumuri, căci, deocamdată, Comisia Valorilor Imobiliare...

– Aveți după ce bea apă? Cu ce vă mai îmbrăcați? continuă calm Stephen, umplându-ne pe toți de groază. Și gorila care traduce are un glas duios, dar atât de oribil. Ce puneți copiilor pe masă? Ce puneți pe voi?...

Fanii izbucnesc în răcnete de admirație și de groază: marele Stephen ne-a atins exact în plex, vedem doar roșu în fața ochilor. Așa, Stephen, lovește-ne fără milă, numai cum știi tu!

Ușa smulsă din țâțâni sare cât colo și omul care tunde iarba apare cu eleganță, privindu-și creatorul cu un respect uriaș: el i-a imprimat apucăturile canibalice, iar limba pofticioasă rămâne cu greu în gură.

– Deci, băieți, succesul internațional e garantat. Cu noul serial rămâne cum am stabilit! ne dă binețe Stephen, trecând prin părul colțuros al frizerului de iarbă o mână prietenoasă. Iese apoi vertical, urmat de *bodyguard*, ținându-l de mânuța stângă pe omu' care scâncește cu satisfacție, privindu-și fascinat creatorul. Ești gigantic, Stephen, putem să trecem la treabă chiar acum. De undeva, de sus, poate de dincolo de tavan, se aude strigătul unui invizibil operator popular cuprins de febra creației:

– Motor!

(4) Preliminarii. Ciberspaţiul. Relativitatea virtuală

O spectaculoasă extensiune s-a adăugat recent, în anii '80, infinitului complexional acreditat sf, prin pătrunderea în forţă a curentului numit *cyberpunk*, care a încetăţenit în science-fiction aşa-numitul „ciberspaţiu" (cyberspace) – el însuşi, luat în sine, un adevărat infinit, sediu al unei infinite „relativităţi virtuale" (virtual reality) cu care este mobilat şi populat acest „ciberspaţiu" în convenienţele sf.

«În accepţiunea curentă» – explică Peter Nicholls – «o realitate virtuală este un scenariu generat de computer, scenariu care apare drept real (sau cel puţin a-tot-învăluitor) pentru insul care „intră în el"; o însuşire esenţială a realităţii virtuale este ca insul care intră în ea să aibă posibilitatea de a interacţiona cu ea. Până la un punct, toate jocurile pe computer, după cum jucătorii deprinşi cu ele ştiu prea bine, oferă o formă primitivă de realitate virtuală. Cu alte cuvinte, imaginile de pe ecran, aflate în perpetuă schimbare, la care se adaugă atingerea degetelor pe claviatură, sunt de ajuns pentru a da iluzia de a fi „în" joc. Dar termenul de realitate virtuală este de obicei rezervat acelor simulări pe computer şi acelor jocuri derivate din ele, în care „jucătorul" poartă cască şi mănuşi prevăzute cu senzori conectaţi electronic la „inteligenţa" maşinii, astfel încât o întoarcere a capului sau o manevră a mâinilor modifică instantaneu câmpul cuprins cu privirea sau situarea în peisajul simulat a alter-egoului ce-l întrupează pe jucător. Un pas mai departe, încă inaccesibil în realitatea efectivă, dar ajuns un loc comun în science-fiction, este utilizarea unei interfeţe electronice directe între creierul omenesc şi inteligenţa artificială, ceea ce dă persoanei astfel conectate iluzia de a fi plasată efectiv în realitatea virtuală şi de a putea interacţiona cu această realitate, ale cărei spaţii de acces aparente se pot extinde dincolo de respectiva inteligenţă artificială, deschizând acces la spaţiile stocate în reţelele de date din care aceasta este numai o parte. Aşa se întâmplă – pentru a lua cel mai celebru exemplu de dată recentă – cu ciberspaţiul conturat de William Gibson (n. 1948) în trilogia *Neuromancer* (1984-1988),[1] unde practicanţii se pot conecta spre a pătrunde pe o „punte ciberspaţială" („*cyberspace deck*") şi a proiecta „o conştienţă decorporalizată în interiorul halucinaţiei consensuale care era matricea".»[2]

William Gibson de fapt «preia o idee mai veche în science-fiction, mult dezbătută şi de către oamenii de ştiinţă, spre a imagina un viitor iminent în care creierul omului şi sistemul lui nervos (componenta biologică) pot lua contact direct, printr-o interfaţă comună, cu reţeaua globală de informaţii (componenta electronică), conectând direct electrozi implantaţi neural la un computer conectat în reţea (un „*cyberdeck*", o „ciberpunte"). Reţeaua în care mintea omului pătrunde astfel este percepută de acesta, ne spune Gibson, ca şi cum ar fi un tărâm aievea, aproape ca un peisaj, ca o privelişte, ca o „halucinaţie consensuală care era matricea". Acesta-i ciberspaţiul. Gibson merge şi mai departe şi imaginează un ciberspaţiu care poate adăposti nu numai minţi omeneşti, dar şi simulacre de oameni sau de fiinţe asemeni zeilor, artefacte ale sistemului create, poate din întâmplare, de inteligenţele artificiale.»[3] (Despre aceste expresii ale „ascensiunii complexionale" care

sunt supraumanele „AIs“ sau „IA-uri“, vom avea ocazia să vorbim mai pe larg, în cadrul acestui serial, când le va veni rândul.)

Dintre multele titluri pe care Peter Nicholls le oferă, în continuare, drept exemplificări, nu e tradus în românește decât romanul lui Arthur C. Clarke (n. 1917) *Orașul și stelele* (*The City and the Stars*, 1956), unde locuitorii homeostaticului oraș Diaspar, încremenit pentru vecie într-o stagnantă perfecțiune, practică *avant la lettre* evaziunea într-un soi de „ciberspațiu“: pentru a evita ispita de a încerca să schimbe ceva din intangibila perfecțiune a lumii în care trăiesc, ei își consumă energia și impulsul nativ spre acțiune conectându-se benevol la un computer ce le programează „halucinația consensuală“ ori iluzia „veridică“ de a participa interactiv la tot felul de peripeții și aventuri, lăsate, ce-i drept, „la libera alegere“ prealabilă a practicantului: „În saga, iluziile erau totale, deoarece impresiile senzitive se produceau direct în creier, anulând orice senzații contradictorii. Spectatorul absorbit se decupla de realitate pe durata aventurii, avea impresia că trăiește într-un vis și că totuși este treaz.“[4]

Tot un soi de „ciberspațiu“ și tot *avant la lettre* apare și la scriitorul italian Lino Aldani (n. 1926), în nuvela *Noapte bună, Sofia* (*Buonanotte Sofia*, 1964), unde „onirofilmul“, un dispozitiv psiho-tehnic apt a furniza oricui la domiciliu existența *fictivă* dorită, ajunge să ruineze, asemeni unui drog instituționalizat prin lege, existența *reală* – psihică, familială, socială, intelectuală – a unei întregi colectivități.[5] O prefigurare *avant la lettre* a „ciberspațiului“ poate fi întâlnită și în povestirea scriitorului român Voicu Bugariu (n. 1939) *Noapte bună, Sofia* (1980) – titlu preluat, evident, de la Lino Aldani, ca și prezumabilul punct de pornire al ideației, nu însă și al fabulației, perfect genuină și de-sine-stătătoare, aceasta: neputând admite să-și trăiască viața altfel decât „din plin“, nemaiașteptându-și bătrânețea și apropierea morții, o frumoasă femeie – scriitoare, deci autoare de ficțiuni – se decide la potențialul tehnico-științific al epocii sale din viitor (minime detalii tehnice, însă!), pentru a evada psihic în ficțiune ca într-un veritabil „ciberspațiu“, ca într-o atot-învăluitoare „realitate virtuală“, trupul rămânându-i conservat *sine die* prin anabioză într-un spital-mausoleu, ceea ce, din punctul de vedere al celor pe care-i „părăsește“ în acest fel definitiv – al naratorului, inclusiv – echivalează cu moartea, de care Sophie tocmai fuge.[6]

„Realități virtuale“ de producție așa-zicând artizanală, „vrăjitorească“, schimbate sau comutate prin simpla închidere a pleoapelor, pot fi din belșug găsite și la Vladimir Colin (1921-1991), în mini-romanele *Divertisment pentru vrăjitoare* (1972) și *Babel* (1978)[7]. De asemenea, la Leonard Oprea (n. 1953), „inductabisalul“ din *Colonia* (1982) sau „ochiul de vasilisc“ al mutantului Dranoel din *Domenii interzise* (1984) dispun și ele de capacitatea de a induce „halucinații totale“.[8] În toate aceste cazuri, și în altele asemenea, lipsește numai interfața dintre componenta biologică și componenta electronică, lipsesc *gadget*-urile „*cyber*“ și, bineînțeles, decorul „*punk*“; în lipsa conectării la circuite cibernetice globale, în lipsa unei stimulări dirijate electronic, halucinația vizualizată interior rămâne să se descurce (și se descurcă foarte bine) numai cu resursele proprii, endogene, spontane, și eventual cu tehnici mai „tradiționale“, mai „artizanale“; dar ceea ce produce ea, chiar și în aceste condiții, este întrutotul comparabil și asimilabil, sub raportul calității vizuale și al debitului imaginativ, cu „realitatea virtuală“ din *cyberpunk*.

Atunci când, însă, de la aceste „realități virtuale“ produse artizanal de autorii români de science-fiction s-a trecut la romanul „ciberspațial“ propriu-zis, faptul a rămas, inexplicabil în plină vogă a *cyberpunk*-ului, aproape neluat în seamă. Un astfel de

roman al ciberspaţiului în toată puterea cuvântului este *Cupa de cucută* (1994) de Gheorghe Săsărman (n. 1941),[9] scriitor din „generaţia de mijloc" a sf-ului românesc care se dovedeşte a fi perfect la curent cu ultimele evoluţii şi achiziţii ale sf-ului mondial, selectiv asimilate („*cyberspace*" da, nu însă şi „*cyberpunk*"!), ţinând pasul cu aceste inovaţii de ultimă oră, dar cu măsură şi inteligenţă, punându-le la lucru şi servindu-se de ele atâta cât are nevoie, în beneficiul propriului său demers artistic, iar nu predându-li-se necondiţionat şi supralicitându-le în gol, nu fetişizându-le snob, nu maimuţărindu-le exterior şi faşionabil *ad nauseam*, aşa cum se mai întâmplă azi – criză de creştere! – la mai tinerii săi confraţi din „generaţia '90". Plusul de maturitate şi de discernământ artistic îşi spun aici decisiv cuvântul.

Cupa de cucută este un roman satiric, alegoric şi, totodată, metaficţional. Toată România „iepócii" lui Ceauşescu încape pe o singură dischetă de computer. Dacă mai vechile viziuni alegorice împărtăşeau cu utopia predilecţia de a-şi loca tărâmurile imaginare pe o *insulă* izolată sau pe o *planetă* îndepărtată, în secolul nostru şi un simplu *peisaj* exotic, sau chiar şi ne-exotic, dar cauţionat de un perfect alibi „realist", pare a fi deajuns pentru scopul dat, pentru a adăposti ficţional separaţia între semn şi sens specifică alegoriei; în toate aceste cazuri, însă, este vorba de o locare în *spaţiu*, în spaţiul fizic, dimensional, fie acesta cosmic sau terestru, pe când romanul aici în discuţie vine cu inovaţia de a-şi loca tărâmul alegoric în *ciberspaţiu*, în spaţiul cibernetic, în acel himeric, imaterial şi non-dimensional „*cyberspace*" descoperit recent pentru science-fiction de către arhi-cunoscutul de-acum „cyberpunk". Extensiune (deocamdată imaginară) a infinitului complexional, practic el însuşi un infinit în sine, cum spuneam, ciberspaţiul oferă nelimitat unor „realităţi virtuale" generate electronic, generate, mai precis, prin contact direct, printr-o interfaţă comună, între o componentă biologică (creierul omului şi sistemul lui nervos) şi o componentă electronică: inteligenţa artificială a unui (super-) computer conectat la o unitate de stocare („memorie") electronică sau la o reţea globală de informaţii (de tipul embrionar configurat actualmente de reţeaua INTERNET). Rezultă un scenariu generat pe computer şi transmis creierului uman prin senzori sau electrozi implantaţi şi montaţi de regulă într-o cască, rezultă deci o „realitate virtuală" care se defineşte prin câteva însuşiri esenţiale, dintre care nu poate lipsi capacitatea de a induce senzaţia unei halucinante „iluzii realiste", senzaţia de cufundare într-un real autosuficient şi atotînvăluitor, senzaţia de a fi conţinut într-o realitate fermă, în care cel ce intră în joc poate fi chiar reţinut prizonier, cu voia sau, la limită, fără voia sa, dar cu care poate în orice caz interacţiona, având deci, în perimetrul „realităţii virtuale" date, şi iluzia libertăţii de decizie şi de acţiune, chiar dacă nu mai poate evada din respectiva „realitate".

Este ceea ce face, în repetate rânduri şi atras de o fascinaţie şi de o voluptate tot mai irezistibile de fiecare dată, Wolfram Huber – protagonistul nivelului metaficţional al romanului *Cupa de cucută*, pentru a „intra în pielea" lui Alex Alexis – protagonistul nivelului alegoric: „Racordă la computer adaptorul neuronic, îşi puse casca de conexiune directă la sistem şi introduse în unitatea de citire o dischetă pe a cărei etichetă era imprimat titlul *Cupa de cucută*. Nu-i mai rămânea decât să formeze cu ajutorul tastaturii cuvântul-cheie AUTOROMAN. (...) Wolfram formă literă cu literă A-U-T-O-R-O-M-A-N, apăsă apoi tasta ENTER, iar sistemul de operare al computerului execută prompt instrucţiunea primită. Pe monitor se desfăşură titlul, urmat de numele autorului – Michael Paulini – şi un scurt text generic:

Acţiunea se petrece într-o ţară imaginară, pe care noi am botezat-o în mod arbitrar Perveţia. Orice asemănare cu locuri, întâmplări sau persoane reale este cu totul întâmplătoare."

Rolul funcţional al articulaţiei sf (ciberspaţiul) este, aşadar, acela de a racorda narativ şi compoziţional cele două niveluri (metaficţional şi alegoric) ale romanului, sau, ca să respectăm termenii autorului, „romanul" cu „autoromanul" omonim: articulaţie ficţională şi funcţională de o remarcabilă mobilitate şi de o perfectă fiabilitate, reuşind cu maximă operativitate să pună în conexiune alegoria cu metaficţiunea, să pună în comunicare şi să potenţeze reciproc, ca într-un joc de oglinzi paralele, sensurile generate la ambele niveluri. O surprinzătoare *„mise en abîme"* este operată electronic, o lărgire şi o profundizare a spaţiului de rezonanţă semantică, graţie acestui simplu şi eficient „procedeu de facilitare" recent inventat şi pus la punct în laboratoarele sf: ciberspaţiul. Un *„facilitating device"* este, în fond, o simplă convenţie ficţională, un ipotetic dispozitiv sau procedeu standard pe care „ştiinţa imaginară" din science-fiction îl furnizează *ad libitum* scriitorului aflat în eventual impas narativ sau compoziţional, permiţându-i o ieşire din impas în virtutea unui plus de libertate imaginativă greu, dacă nu imposibil de atins pe altă cale: o perfectă legitimitate literară aşadar (fără a mai vorbi de eficienţă), chiar şi în lipsa – provizorie sau definitivă – a unei legitimităţi propriu-zis ştiinţifice, chiar şi în lipsa unei depline acoperiri experimentale în ştiinţa „reală".[10] Acesta este statutul literar de care beneficiază şi ciberspaţiul, acest ultra-recent „facilitating device" ce vine să se adauge cu brio mai vechilor dispozitive sau procedee de facilitare din arsenalul sf, intrate de mult în „uzul curent" al imaginarului sf: hiperspaţiul, teleportarea, vitezele supraluminice, anabioza, antigravitaţia, invizibilitatea, călătoria în timp, călătoria microcosmică ş.a.m.d.

Un instrument, deci, nu un fetiş este ciberspaţiul, un mijloc, nu un scop, o unealtă care valorează atât cât valorează îndemânarea celui ce-o ia în mână, atât cât valorează ceea ce ştie face efectiv cu ea, rezultatul materializat negru pe alb în text, în pagina de carte sau de revistă, într-un cuvânt – funcţionalitatea. Iar Gheorghe Săsărman, ca să mai spunem un ultim cuvânt despre romanul său „ciberspaţial" *Cupa de cucută* (1994), ştie „face" cu ciberspaţiul *metaficţiune*, ştie face *„mise en abîme"*, joc profundizant de oglinzi paralele în care sensurile se reflectă şi ricoşează, rezonează şi reverberează la nesfârşit, stimulându-se şi potenţându-se reciproc.

Şi nu e deloc lipsită de interes această nativă vocaţie metaficţională a ciberspaţiului, vie şi activă la noi, ca şi pe alte meleaguri, după cum vom vedea în numărul viitor.

Note şi trimiteri bibliografice

1) Trilogia *Neuromancer* a lui William Gibson (n. 1948) este alcătuită din romanele *Neuromancer* (1984), *Count Zero* (1986) şi *Mona Lisa Overdrive* (1988), din care deocamdată s-a tradus în româneşte doar primul: *Neuromantul*, trad. rom. Mihai-Dan Pavelescu. Veritabilă „Biblie" a mândrului cyberpunk, faimosul roman *Neuromancer*, la aproximativa sa apariţie în româneşte (anul apariţiei nemenţionat, deductibil 1993), este expropriat de Editura Cristian Plus din Craiova (locul apariţiei de asemenea nemenţionat, deductibil doar) de două premii pe care efectiv le-a primit (premiul revistei americane *SF Chronicle* şi premiul australian *Ditmar*), fiind însă împroprietărit, în compensaţie, tot cu două premii, dar pe care nu le-a primit niciodată (premiul revistei *Locus* şi „Premiul Campbell", nu se precizează care dintre cele două premii ce-l au ca patron eponim pe John W. Campbell

Jr.). Nu e, de altfel, singurul caz în care, alergând cu limba scoasă după premii şi după vogă, editurile noastre uită de minimul profesionalism ce le incumbă. Ironia face ca fiecare editură astfel dedulcită la science-fiction să beneficieze de preţioasele servicii ale câte unui coşcogeamite „consilier literar“ (Daniel Cristian Dumitru, în cazul de faţă).

2) Peter Nicholls, „VIRTUAL REALITY“, în *The Encyclopedia of Science Fiction*. Edited by John Clute and Peter Nicholls. Contributing Editor Brian Stableford, An Orbit Book, Little, Brown and Company, London, 1993; St. Martin's Press, New York, 1993; pp. 1285-1286.

3) Peter Nicholls, „CYBERSPACE“, în Encyclopedia, p. 290

4) Arthur C. Clarke, *Oraşul şi stelele* (*The City and the Stars*, 1956), trad. rom. Mihai-Dan Pavelescu, Editura Multistar, Piatra Neamţ, 1992, pp. 51-52.

5) Lino Aldani, *Noapte bună, Sofia* (*Buonanotte Sofia*, 1964), trad. rom. Doina Opriţă, în vol. *Noapte bună, Sofia*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1982, pp. 31-55.

6) Voicu Bugariu, *Noapte bună, Spohie*, în vol. *Lumea lui Als Ob*, Editura Albatros, Bucureşti, 1981, pp. 38-45.

7) Vladimir Colin, *Divertisment pentru vrăjitoare*, în vol. *Capcanele timpului*, Editura Albatros, Bucureşti, 1972, pp. 5-169; Vladimir Colin, *Babel*, Editura Albatros, Bucureşti, 1978, 150 p.

8) Leonard Oprea, *Colonia*, *Domenii interzise*, în vol. *Domenii interzise*, Editura Albatros, Bucureşti, 1984, pp. 73-117; respectiv 140-174.

9) Gheorghe Săsărman, *Cupa de cucută*, Editura Sedona, Timişoara 1994.

10) În privinţa statutului literar pe care-l deţin în science-fiction „ştiinţa imaginară“ şi „procedeele de facilitare“ derivate din ea – vezi cele spuse în primul articol al acestui serial (*Anticipaţia – CPSF*, nr. 554/1997).

Cornel Robu

Desen de Viorel Pârligras

Paradoxurile călătoriilor temporale

Scurgerea timpului constituie, probabil, una dintre cele mai răspândite temeri omenești, iar speranța de a stăpâni această trecere implacabilă, una dintre cele mai ispititoare tentații. Iată de ce, de la „Mașina timpului", creată în 1895 de H.G.Wells, ideea călătoriilor temporale nu încetează să ne fascineze. Aceasta s-a dovedit a fi una dintre cele mai fecunde. Ajunge să ne gândim la nenumăratele romane și povestiri SF, pe care nu le mai numim aici, pentru că, fără îndoială, cititorul le cunoaște. Pentru că tema se înrudește cu cea a tinereții veșnice, ambele putând servi ca pretext unor iubiri fără margini, care înfruntă mileniile, încărcătura emoțională este cu atât mai puternică.

Îndată ce părăsim însă zona „fiction" și coborâm cu picioarele pe pământ, trebuie să acceptăm că ipoteza călătoriilor temporale dă naștere la paradoxuri insurmontabile. Călătorind în trecut ne putem omorî (voluntar sau involuntar) proprii strămoși sau, perturbând un pic lucrurile, să facem în așa fel încât părinții noștri să nu se întâlnească niciodată, ceea ce înseamnă că noi înșine nu existăm, deci n-avem cum să ne omorâm respectivii strămoși ș.a.m.d., intrând astfel într-un cerc vicios logic. E drept, unii autori au încercat să escamoteze acest paradox spunând că dacă ne-am omorât strămoșul nu ne vom mai putea întoarce, desigur, în lumea din care am venit, dar ne-am putea muta într-o lume paralelă, în care toate sunt identice, doar că strămoșul nostru a supraviețuit (sau noi provenim dintr-un alt arbore genealogic), deci o lume în care „eu sunt, totuși, posibil". În această viziune Universul ar consta dintr-un număr imens de lumi paralele, deosebindu-se fiecare de cea de alături prin mici detalii. Deși un astfel de Univers ridică dificultăți extrem de mari, prin multiplicarea „explozivă" de lumi care desfide tot ce ne-am putea imagina, noul paradox este mai greu accesibil inteligențelor comune, deci păcălirea cititorului de SF nu întâmpină mari dificultăți. Există și alte soluții propuse, cum ar fi cea referitoare la „Universul cel mai probabil", dar nici una nu oferă un răspuns cu adevărat mulțumitor. Așa cum spune, de pildă, Raymond Fowler, faimosul investigator OZN: „într-un univers rațional sunt foarte greu de imaginat călătoriile în timp".

Călătoriile în viitor ridică alt gen de probleme. Este deconcertant cât de fermă este încrederea unor oameni că viitorul poate fi cunoscut prin metode mai mult sau mai puțin magice: viziunile apocaliptice ale profeților, oracolele, divinația, chiromanția, astrologia, ghicitul în cărți, în cafea sau prin alte tehnici, reinterpretarea unor texte vechi (vezi Nostradamus), premonițiile (de pildă visele care anunță un eveniment) etc. Fără îndoială că

ceea ce întunecă mintea omenească este, în acest caz, din nou factorul emoțional, care pune dorința și sentimentul înaintea rigorii logice.

Dacă am admite călătoriile în viitor, aceasta ar însemna, înainte de toate, că *viitorul există*, că a fost deja stabilit (de cineva...), că e „bătut în cuie“ undeva (de pildă „scris într-o carte“), deci că nimeni dintre noi nu-l mai poate schimba. O astfel de viziune concordă cu ceea ce ne învață uneori religia despre omnisciența lui Dumnezeu, cel care cunoaște dinainte toate cele ce se vor întâmpla. Dar dacă ar fi așa, ar însemna că noi nu dispunem de un **liber arbitru**, cu alte cuvinte că toți oamenii sunt doar niște *marionete într-o piesă de teatru*, scrisă la începutul vremurilor. Ar însemna, de pildă, că undeva cineva știe, despre fiecare om, din clipa nașterii sale (și încă de mai înainte), ce va face acesta în tot cursul vieții lui, dacă va fi un sfânt sau un ticălos, dacă după moarte va merge în Rai sau în flăcările Iadului, și oricât s-ar strădui, el nu va putea evita acest destin. Problema este veche, ea preocupând și dezbinând multe generații de filosofi și teologi. Bunul simț ne îndeamnă să credem totuși că *măcar uneori* când luăm o decizie, avem realmente posibilitatea unei alegeri și că nu suntem „preprogramați“. Și mai credem că atunci când un mare artist creează ceva cu adevărat nou, această operă de artă n-a existat de la începutul lumii, așteptând doar ca respectivul geniu să o dezvelească. Sper chiar că *„Cineva acolo sus“ contează pe liberul arbitru al fiecăruia* dintre noi și că viitorul poate fi mai bun sau mai rău și în funcție de deciziile noastre.

Ajuns aici, cititorul meu ar avea dreptul să se simtă puțin iritat și să se întrebe ce urmăresc la urma urmei. Pledez cumva pentru domnia logicii și contra sentimentului? Consider că tema călătoriilor în timp trebuie blamată? Câtuși de puțin. Literatura, mai ales cea care are și o componentă *fantastică*, are dreptul, ba chiar datoria, să se abată de la realitatea *terre a terre* (cea pe care *non-fiction*-ul trebuie s-o respecte). Numai că aici se mai întâmplă ceva... Există, chiar în această *realitate*, unele fenomene bizare care nu încap în logica noastră și care ne pun serios pe gânduri. De pildă, anumite persoane, în transă, sub hipnoză sau în anumite forme de pierdere a cunoștinței, încep să vorbească într-o limbă de mult dispărută, pe care în stare normală nu o cunosc și pe care nu aveau de unde s-o învețe, ori povestesc că au fost martori la întâmplări din secole trecute, dând detalii care derutează chiar și pe istorici. Alte persoane afirmă, tot așa, că au darul de a călători în viitor cu gândul. Ajunge să ne gândim doar la profeții apocaliptici ori la Nostradamus și la urmașii lui actuali. Cazurile lor, de regulă prea puțin pitorești pentru un text *fiction*, depășesc totuși, adesea, prin bizarerie, licențele admise în genul SF. Și se pare că, de multe ori, aceste experiențe trebuie acceptate ca plauzibile...

Ar putea exista o explicație non-fiction care să limpezească această situație contradictorie? Desigur, explicații există întotdeauna; depinde cât de departe vrem să mergem cu ipotezele. Știm că principiul medieval numit „briciul lui Occam“ ne îndeamnă să nu înmulțim ipotezele peste ceea ce este strict necesar. Dar

în astfel de cazuri poate că trebuie...

Una dintre explicații (evident, puțin trăznită) ar fi următoarea. O supercivilizație extrem de veche, care ne monitorizează existența, de mii sau de milioane de ani, putea institui undeva o „memorie" de tipul „realității virtuale", la care să fim cu toții conectați și în care să fie înmagazinate toate informațiile esențiale despre toți oamenii interesanți de pe Pământ, ca și despre toate evenimentele notabile (o atare „supermemorie" ne va fi nouă înșine la îndemână în cel mult un secol). Există o vastă literatură care face aluzie la o astfel de „arhivă" numită îndeobște *Akasha*. În ea ar putea coexista amintirile trecutului cu prezentul înregistrat continuu, „în direct", ca și cu diverse scenarii sau „planuri" de viitor.

Cu ipoteza Akasha s-ar putea explica, relativ simplu, călătoriile în **trecut**, printr-un soi de realitate virtuală istorică interactivă, în care subiectul are impresia fidelă a realității evenimentelor de odinioară, dar în care stricăciunile pe care el le-ar face s-ar repara, astfel încât pentru proximul vizitator și în general, n-ar avea nici un efect asupra istoriei reale, definitiv închisă și care rămâne imposibil de schimbat.

Și călătoriile în **viitor** ar putea beneficia de același mecanism. Acceptând că informațiile aduse, din numeroasele „călătorii" făcute în deceniile ori în secolele viitoare, de diverși clarvăzători, nu sunt simple halucinații, am putea admite că explorările acestora au loc (așa cum afirmă chiar unii dintre ei) tot în *Akasha*, care este în același timp și un depozit de „scenarii posibile", fiecare însoțit de o anumită *probabilitate* de a se realiza sau de a deveni utopie.

În felul acesta, cel ce a alcătuit *arhiva* ar putea testa reacția oamenilor la evenimente care *s-ar putea* întâmpla în viitor, ori ar putea transmite *avertismente* profețind, de pildă, catastrofe: ecologice, termonucleare, datorate căderii unui asteroid, inversării polilor etc, *nu pentru că aceste scenarii sunt inevitabile*, nu pentru că ele ar ține de un destin implacabil, ci pentru a conștientiza și mobiliza omenirea să le evite. Viziunile de tip apocaliptic ar trebui, deci, în acest caz, interpretate nu ca un acces privilegiat la viitorul devenit fatalitate, ci ca întrezărirea unor *viitoruri posibile*, înscrise în *Arhiva Akasha*. Scenariile respective sunt impresionante, pentru că au fost menite să lase urme adânci în mintea și sufletul vizionarilor care ar avea acces la ele. Aceștia ar urma să transmită mai departe avertismentul înfricoșător, pentru a determina oamenii să se opună unor evoluții nefaste.

Desigur, cele de mai sus reprezintă doar *una* dintre ipotezele *non-fiction* pe care o putem enunța la ora actuală, ipoteză la îndemâna minții noastre la acest sfârșit de secol XX. Posibilitățile și instrumentele unei civilizații care ne-a devansat cu *milioane de ani* sau poate cu *milioane de secole* trebuie să fie infinit mai bogate...

Dan D. Farcaș

Răceala

de Ladislau Daradici

Erau nopţi în care devenea dintr-o dată rece, încât avea senzaţia că alături de el zace o fiinţă lipsită de viaţă. I se făcea frig şi teamă sub plapuma mătăsoasă, simţind cum îi îngheaţă gleznele, apoi genunchii, această răceală bizară alungându-i somnul ca pe o pasăre rară cu pene albe şi ochi cărămizii, şi-n timp ce afară vântul tomnatec se furişa molcom printre crengile paltinilor obosiţi, din depărtări răzbătea muzica unui pian învechit, interpretând la nesfârşit aceeaşi fugă de Bach, răscolindu-i gândurile şi răvăşindu-i sufletul. Erau şi momente în care, pur şi simplu, nu mai putea suporta frigul, şi atunci, căutându-şi halatul, se refugia într-unul din fotolii, încercând să-şi înece spaima şi singurătatea în amintiri. Adormind apoi, iar în zori, trezindu-se, totul era ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Nu-i spunea nimic Magdalenei, de teamă să n-o sperie.

În acel an toamna sosise mai devreme, învăluind orăşelul de la poalele munţilor în aur şi rugină, făcându-l să semene tot mai mult cu un imens tablou fascinant. Era un orăşel vechi, în care clădirile mai păstrau ceva din farmecul de altădată. Iarna n-a făcut decât să accentueze acel echilibru care domina arhitectura, arborii, oamenii şi viaţa în general. Zăpadă a căzut multă, nespus de multă, şi-n serile târzii, sub strălucirea tulburescentă a stelelor şi a lunii, părea albastră. Petrecea zile şi nopţi în faţa şevaletului, pictând, între timp încercând chiar să scrie. Culorile îi struneau imaginaţia, dar era un chin să le stăpâneşti în forme, pânzele părându-i-se, de fiecare dată, neîncăpătoare. Magdalena accepta resemnată această trudă neînţeleasă.

Într-o noapte de decembrie însă au făcut dragoste şi fenomenul acela bizar s-a repetat subit, într-un moment cu totul nedorit: trupul ei încremenise şi el îl simţi ca pe o bucată de marmură albă, inimaginabil de rece. Îngrozit, aprinse lumina, dezvelindu-i trupul. Ochii Magdalenei erau întredeschişi, la fel şi gura. Pielea-i era încă moale, dar se răcea treptat, încremenind, iar el, atingând-o cu degetele, fu străbătut de fiori reci. O înveli din nou cu plapuma, sperând că-şi va reveni. Trecuse însă o jumătate de oră şi ea rămăsese tot rece, încât, cuibărindu-se alături, cu speranţa de a o putea încălzi, fu năpădit de un frig înfiorător, fiind nevoit să facă un duş fierbinte pentru a-şi putea dezmorţi trupul.

Când reveni în dormitor, spre marea lui mirare, Magdalena nu mai respira. Apăsându-şi urechea pe pieptul ei, constată că inima încetase să-i mai bată. ***A murit***, îl fulgeră gândul, îngrozindu-se că până atunci nu se gândise la ***asta***. Dar era atât de frumoasă, atât de perfectă! Îşi aduse şevaletul, culorile, şi se apucă de lucru. În ciuda frigului care-l pătrunsese până în măduva oaselor, niciodată nu mai lucrase atât de uşor. Când tabloul fu gata, însă, avu bizara senzaţie că pictase o străină...

O înveli, rămânând nemişcat în faţa tabloului, uluit de ceea ce realizase. În apartament era atât de frig, încât începuse să dârdâie. Îşi zise că trebuie să cheme un medic, auzise că ar locui unul pe aceeaşi stradă, într-un imobil alăturat. Nu-l cunoştea, dar cu puţin noroc putea da de el...

Se îmbrăcă şi coborî în stradă.

Afară ningea. Noaptea era albastră şi, aşa, invadată de miile de fluturi care pluteau foşnind prin văzduh, părea o uriaşă simfonie vie. Intră în imobilul vecin, întrebând pe un locatar de medic. Locuia la etaj. Îi descoperi uşa şi apăsă pe butonul soneriei. Din fericire, nu se culcase încă.

„Mă scuzaţi", bâigui, „locuiesc prin apropiere şi soţia mea..."

„Vin într-o clipă", îi răspunse medicul. Îl aşteptă pe hol, cu senzaţia că întârzie prea mult. Ceva se petrecea cu el, îl cuprinse o ameţeală stranie, o greaţă cumplită. Iar când părăsiră în sfârşit imobilul, ca prin farmec, ninsoarea încetase. Cât timp trecuse oare? Cerul era senin, iar stelele străluceau îndepărtate, ca nişte mici potcoave de aur. Avea senzaţia că-i îngheaţă sângele în vine, că nu mai poate suporta frigul.

„Soţia dumneavoastră suferă de ceva?" îl întrebă calm medicul, în timp ce parcurgeau distanţa dintre cele două imobile.

„Nu. De fapt, ştiţi, deodată am simţit-o rece..."

„***Rece?***"

„Da. Chiar aşa..."

Îşi aminti că o lăsase goală. Urcau deja scările. Deschise uşa, iar medicul păşi înaintea lui în dormitor. Dezveli trupul femeii, oarecum surprins, privind-o. Era frumoasă, într-adevăr. Apoi, când îi prinse încheietura mâinii pentru a-i lua pulsul, ea tresări, făcând ochii mari. Avea ochi verzi, ce străluceau acum în penumbra odăii. Ochi ca marea...

Trezindu-se, Magdalena îşi acoperi sânii cu plapuma.

„Cum vă simţiţi?" o întrebă medicul.

„Nu prea grozav", surâse ea. „În postura asta..."

Medicul privi spre soţul ei; stătea dezorientat, iar ea, distrată, se uita când la unul, când la celălalt.

„Păi, eu mă duc atunci, dacă totul e în ordine", rosti medicul.

„Of, Doamne...", oftă Magdalena. „Dar, dragul meu, serveşte-l pe domnul doctor cu un scotch, dacă tot l-ai deranjat... Ştiţi, soţul meu, uneori... Soţul meu e un artist, e pictor..."

Abia atunci, medicul îl privi mai cu interes. Pe urmă, când părăsi odaia, ea îi cuprinse cu braţele-i goale gâtul, sărutându-l.

„Când terminăm cu el?" îl întrebă în şoaptă.

„Imediat", îi răspunse el. „Lasă-l să mai bea şi el un ***ultim pahar***..."

Îşi scoase ţigările şi, apropiindu-se de geam, îşi aprinse una.

Afară ningea din nou, cu fulgi imenşi.

Să nu faceţi ca ei!

„Dosarele Chi-X"

– sau –

„Mişu şi Gigi contra oamenilor-piftie din autăr-speis"

Desigur, la vremea apariţiei acestor rânduri, pelicula de lung metraj „The X Files" va fi pălit în memoria spectatorilor care s-au nimerit s-o vadă, astfel încât publicarea cronicii ar putea părea atinsă de futilitate. Dar, cum spuneam în editorialul Almanahului „Anticipaţia", suntem datori să ne hrănim copiii cu SF pe pâine cu Wiesana, întru cultivarea viitoarei generaţii de SF-işti (sau cum se vor fi numind). Cu atât mai mult, cu cât cele mai preţioase lecţii provin adesea din evidenţierea exemplelor negative şi analiza lor pertinentă. Iar filmul de care ne ocupăm se constituie într-un exemplu perfect despre *cum NU se face SF*, despre cum NU se face cinema, cum nu se face nimic în general.

Absorbit de tonele traducerilor din care îmi câştig existenţa, nu am văzut nici un episod din celebrul serial *„The X Files"*, ceea ce m-a ajutat să privesc recenta însăilătură de pe marele ecran cu un ochi absolut obiectiv. Nu a acţionat nici extazul căderii în coadă în faţa unor eroi favoriţi, nici decepţia datorată unor standarde (cred) mai mari cu care să mă fi obişnuit episoadele de televiziune. Prin urmare, rândurile de mai jos se constituie într-o critică 100% obiectivă.

Ştim cu toţii că „misterul omuleţilor verzi" se risipeşte treptat. Cernând prin sumedenia de fantasmagorii, speculaţii tembele şi dezvoltări fictive chinuite, selecţionând studiile pertinente ale numeroaselor cazuri pe care timpul le-a confirmat (vezi Roswell, vezi Corona, vezi Voronej, sau cercetările lui Jacques Vallée, Timothy Good, etc.), s-a conturat treptat o panoramă coerentă a realităţii neliniştitorilor *aliens*, cu privire la tot ceea ce ţine de morfologie, tehnologie, intenţii, etc. Filme cum ar fi clasicul *„Close Encounters of the Third Kind"* ori recentul *„Contact"* dovedesc cum se poate face un cinema *hard* de cea mai bună calitate, câtă vreme fanteziile *soft* în genul serialului *„Alien"*, al feericului *„E.T."* sau al spectaculosului *„Independence Day"* demonstrează şi ele modalităţile de descătuşare inteligentă a imaginaţiei. Remarcabil este şi cazul (unic) al ecranizării *„Starship Troopers"*, care preia deferent viziunile perimate ale legendarului Heinlein, dar le reconsacră prin artificiul reconstituirii unui întreg univers de mentalitate SF şi cinematografică retro. Iar parodii ca *„Mars Attacks"* oferă mostre reuşite de joacă, în care auto-ironia şi umorul justifică orice năzbâtii.

Cu totul altfel stau lucrurile în cazul lui *„The X Files"*, film care se vrea serios, scrâşneşte alarmist în nota de pseudo-realitate impusă de serial, pentru a nu reuşi decât să eşueze în cea mai cruntă neghiobie. Pentru cei care nu l-au văzut, trama de bază se poate rezuma în două vorbe: încă din cele mai vechi timpuri (prologul se petrece în anul 35.000 î. Ch.; de ce? deaia, că „dă bine"), extratereştrii cei răi au însămânţat Pământul cu un virus care contaminează tot ce mişcă, spre a transforma prin mutaţii genetice organismele terestre în

gazde pentru embrionii lor. Altfel spus, o colonizare „prin procură". Microbii şed chitiţi într-un fel de diaree cu sânge care stă într-o groapă din Texas şi se ia de om.

Dincolo de poncifele contextului SF propus, povestea nu mai aduce nimic nou. Nici cea mai mică tentativă de detaliere a procesului şi a implicaţiilor acestuia, cu excepţia câtorva secvenţe viscerale arătând viermi lichizi fojgăind pe sub piele, ochi înnegriţi în albul lor şi ţesuturi transformate în gelatină.

În schimb, inadvertenţele abundă. Ce s-a întâmplat în paranteza de 35.000 de ani (au mai călcat vreunii în rahatul epidemic din groapă? mai erau pe glob şi alte gropi în afara celei din Texas? ce s-a ales de E.T.-ii nou-născuţi de-a lungul veacurilor? etc.), filmul omite să sugereze. În schimb, prin A.D. 1998, hodoronc-tronc apare o societate secretă de moşi miliardari care, mă-nţelegi, conspiră spre a pregăti invazia, cultivând porumb în deşerturi nefertile (de ce tocmai acolo? ca să fie mai misterios) şi crescând albinuţe pentru propagarea germenilor prin polenizare (alt clişeu, dacă ne amintim de *„12 Monkeys*" sau de *„The Last Flight of Dr. Ain*" al lui James Tiptree jr.). Ce vor câştiga venerabilii trădători? Cine i-a „cooptat"? Cum? Când? Care? Ce fel de? Din nou, vorba lui Hamlet, „nimic decât tăcere". În schimb, ticăloşii bunicuţi manipulează tot ce mişcă, inclusiv F.B.I., C.I.A., N.S.A., D.I.A. şi alte acronime, aşa cum se cade în orice teorie a conspiraţiei. Pare că nimic nu le va putea zădărnici planurile. Şi totuşi...

Şi totuşi, acum începe distracţia.

Urmărind firul fără cap şi fără coadă al scenariului, ne crucim pe rând în faţa următoarelor perle demne de „Chestiunea Zilei" şi „Divertis":

* O ditamai clădirea federală din Texas e dinamitată teroristic pentru a justifica dispariţia câtorva victime ale contaminării. (Ce ciudat! Nu mor decât morţii, plus un expert pirotehnist care stă eroic cu mâinile-n sân în epicentrul exploziei, că aşa a primit ordin.) Nu peste mult timp, cei doi eroi pătrund ca-n brânză în morga păzită de un caraghios capsoman, despachetează hoiturile jeleificate şi văd grozăvia. De ce nu s-au făcut cadavrele chisăliţă în explozie? Ca să nu se termine filmul după zece minute – deşi ar fi fost mai bine.

* Situl din Texas, aflat în pustiu lângă un sătuc, e scos din uz şi acoperit cu un covoraş de iarbă verde, plus legănuşele aferente, trântit moţ pe solul deşertic – nu mai lipsea decât o pancartă pe care să scrie: „ATENŢIE! NU CĂUTAŢI SUB IARBĂ – AICI *NU* A FOST UN OBIECTIV SECRET!" Evident, detectivii noştri caută sub iarbă şi văd că acolo a fost un obiectiv secret. Dar... şase! Vin trei puşti pe biciclete. Şi are loc un dialog parcă scris de Vasilica Istrate: „Ce a fost înainte aici?" „N-avem voie să spunem!" „Cine v-a spus să nu spuneţi?" „Nimeni!" „Tot Nimeni v-a cumpărat şi bicicletele astea noi?" Hop cu legitimaţiile: „Uite, noi suntem de la F.B.I. Încotro s-au dus?" „Într-acolo!" îşi reped plozii mânuţele, arătând urât cu degetul încotrova.

* Îndrumaţi de plozi, căutătorii cisternelor fără însemne („Ce să fie în ele?" „Păi, cum ce? Culturi microbiologice, precis!") ajung la o intersecţie. Şi acum: „S-o luăm la stânga." „Ba la dreapta". Aşa că tac şi o iau înainte. Şi acum: „S-o luăm la stânga." „Ba la dreapta". Aşa că tac şi o iau înainte. Şi ce să vezi. Taman când drumul se pierde-n pustiu, de nu mai ştiu ce şi cum, trece un tren având în ultimele vagoane platformă... cisternele fără însemne!

* Purcezând pe urmele trenuleţului, el şi ea ajung la susamintita tarla cu porumb din deşert, unde se înalţă două mameloane albe. Intră în respectivele domuri (şi aici, ca şi la morgă, paznicii erau în grevă de avertisment, iar uşa, descuiată), şi deodată dau năvală albinele, câtă frunză câtă iarbă. Una nu-i înţeapă (erau în grevă japoneză). Alta, însă, se vâră sub gulerașul fetei, unde stă cuminte aşteptând să fie găsită peste juma' de film şi s-o cheme martoră la ancheta F.B.I.

* Boşorogii miliardari prind de veste şi iau măsuri în consecinţă. Dar, ca în orice conspiraţie care se respectă, unul trădează. De ce? Păi, altfel, cum aflau eroii ce şi cum? Desigur, e ajutat să dispară, nu înainte de a fi spus *aproape* tot ce avea de spus. Şi pentru ca *aproape*-le să se completeze, altul, mai învăţat şi mai bărbat, ciripeşte şi el. De ce? Ah, da! Aici, nu mai suntem lăsaţi în beznă! Omul are un motiv: şi-a văzut nepoţeii jucându-se pe peluza casei şi s-a înduioşat. (Nu râdeţi, că-i de plâns: aşa spune personajul, cu guriţa lui, şi vrea să-l credem!)

Ca să nu se supere nici Mel Brooks, nici Ioan Groşan şi nici nerăbdarea dumneavoastră, vom scurta povestea, sărind drept la final. Eroina, sătulă de-atâta genialitate, a vrut să-şi ia jucăriile şi să plece, dar ticăloşii au prins-o şi au dus-o în Antarctica, s-o facă şi pe ea mediu de cultură. Aşa că eroul, lăsat cu ochii-n soare de F.B.I.-ul cel birocratic, îşi sacrifică economiile şi ajunge în Antarctica în doi timpi şi trei mişcări, să-şi salveze tovarăşa de muncă (de viaţă nu, după cum se tot dau de ceasul morţii să ne asigure, prin presă, Michael Duchovny şi Gillian Anderson). Cu un ditamai buldozeraşul de zăpadă (cumpărat? închiriat? împrumutat? completat? pe banii cui?), băiatul ajunge la locul cu pricina şi, în timp ce merge spre ameninţătoarele construcţii, calcă exact pe unde-i omătul mai afânat şi cade într-o groapă (ATENŢIE! Este absconsul leit-motiv al fimului: de la prima până la ultima secvenţă, toţi dau în gropi. Iar dacă ne amintim de prologul din preistorie, înseamnă că de 35.000 de ani încoace, omenirea nici n-a făcut altceva, tot timpul). Groapa îl duce în burta navei, unde mii şi mii de cetăţeni catatonizează în sarcofage, aşteptându-şi impregnarea. A treia cetăţeancă peste care dă e tocmai colega, aşa că trânteşte un toroipan în sarcofag şi o ia pe sus de-acolo. Dar tărăboiul creat îi trezeşte pe nişte monştri, care-i fugăresc puţin pe coridoare, cam ca în „Revanşa" lui Sergiu Nicolaescu. Nici o problemă. Duchovny şi Anderson ies, zăpada se surpă până aproape de picioarele lor (dar nici prea-prea), şi iese ditamai năvoiul, care se pierde maiestuos pe cerul cu nori pufoşi al Antarcticii. The end.

Ba nu-i the end! Ba e, ba nu e – pentru că în acest moment începe un joc de-a uite finalul, nu e finalul. Pe de o parte, se mai târâie vreo câteva secvenţe cu procese de conştiinţă (acum Mişu vrea să-şi ia jucăriile şi să plece, dar Gigi nu-l lasă, şi se ţin cast de mână în faţă la Capitol Hill, Washington D.C., sfredelindu-se cu ochi troznind de spirit de răspundere, de să crape Laurenţiu Damian de invidie); apoi, comisia se întruneşte, deliberează şi hotărăşte; în sfârşit, unul din ăia răii, cultivându-şi prisaca de albine ucigaşe în Tunisia, primeşte o scrisorică unde zice aşa: „Dosarele X s-au redeschis". Pe de altă parte, concluzia e că filmul se termină tocmai unde începe povestea. Într-o structură dramaturgică normală, aici ne-am afla exact la jumătate, cel mult la două treimi; toată strofocarea de până acum a eroilor constituia prima mişcare a basmului (ritmemele I-III, cf. Propp), urmând ca în ritmemele IV-V povestea să se rotunjească şi să se finalizeze. Se vede, însă, că bănuţii se cam terminaseră (care cu farfuria zburătoare, care cu machetuţa blocului prăbuşit la început – şi erau mici ale naibii, şi ieftine, se vedea cu ochiul liber!), aşa că producătorii i-au zis scenaristului: „Bagă finalul!" Şi l-a băgat. Nu spui unde!

Dar că să nu supărăm pe nimeni, putem fi îngăduitori: s-a întâmplat şi la case mai mici. Cine face filme ca acelea enumerate mai sus, îşi poate permite să se mai şi prostească din când în când, cu alde „*The Lost World*", „*Deep Impact*" sau „*The Ki-X Files*". Numai că, într-un climat atât de alunecos ca terenul pe care se poticneşte SF-ul în prezent, e bine să luăm aminte – chiar dacă situaţia e atât de albastră încât ne vedem nevoiţi să revenim, dar nu fără a reflecta, la vechiul îndemn: „SF-iţi, băieţi, orice, numai SF-iţi!

Mihnea Columbeanu

Editura bucureşteană „Image“ şi-a început existenţa în anul 1998, iar una dintre primele direcţii abordată a fost science-fiction-ul. Deocamdată, colecţia „Odiseea SF“ are la activ patru titluri şi un program editorial ambiţios şi atrăgător.

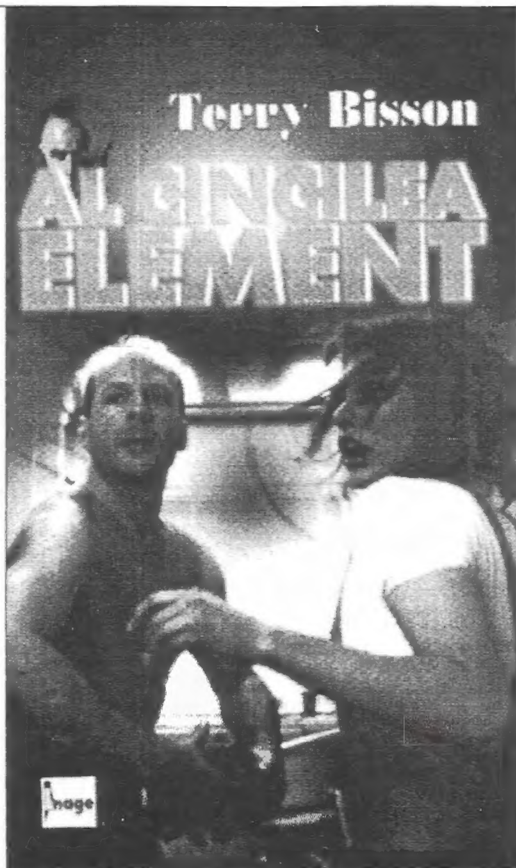
Prima carte apărută a fost un roman de (inevitabil?) A. E. van Vogt, *Planete de vânzare*, scris în colaborare cu soţia sa, E. Mayne Hull. Nu mă topesc deloc după veteranul american – deşi rămân la convingerea că *Odiseea navei Space Beagle* este una dintre cărţile ce ar trebui cunoscute de toţi iubitorii genului –, dar faptul că *Planete de vânzare* datează din perioada lui de aur poate fi un bonus.

A urmat apoi *Al cincilea element* de Terry Bisson. Autorul este (sau ar trebui să fie) cunoscut de sefişti; proza lui „În odaia din vârf“ a apărut în **Almanahul Anticipaţia 1998**. Titlul vă este, cu siguranţă, mult mai cunoscut, fiind vorba despre filmul omonim regizat de Luc Besson, una dintre cele mai trăznite pelicule science-fiction.

A treia carte publicată de „Odiseea SF“ este şi cea mai interesantă. După abundenţa de romane, iată o culegere de proze scurte de excelentă (nu exagerez) calitate, făcând parte dintr-o serie anuală. Sub titlul *Ziua extratereştrilor*, ni se oferă vârfurile anului 1996, cu texte semnate de cunoscuţii James Patrick Kelly („Prizonierul din Chillon“ în *Anticipaţia* nr.532), Robert Silverberg, Stephen Baxter („Columbiadul“ în *Anticipaţia* nr.544-545), Gregory Benford, Joe Haldeman, Ursula LeGuin, Roger Zelazny sau Robert Sheckely.

În sfârşit, ultima carte este *Poştaşul* de David Brin, roman postapocaliptic ecranizat între timp de Kevin Costner.

După toate astea, ar trebui menţionate, chiar dacă numai *en passant*, titlurile propuse de „Odiseea SF“ pentru lunile următoare. Alături de câteva novelizări – *Stargate* şi *Pierduţi în spaţiu*, aceasta din urmă aparţinând lui Joan D. Vinge, scriitoarea care a obţinut Hugo pentru *Regina zăpezilor*, publicat acum vreo doi ani în româneşte –, apar şi titluri de referinţă. Trei cărţi de Ray Bradbury, cvasiignorat în România după 1990: două culegeri de povestiri, *Omul ilustrat* şi *Cronicile marţiene*, şi un roman fantastic, *Blestemul*. Apoi *Vârsta de diamant* de Neal Stephenson, un autor absolut fabulos, care apare pentru prima dată în româneşte chiar în paginile prezentului număr din *Anticipaţia*; una din cele mai bune 5-6 cărţi pe care le-am citit în ultimii tot atâţia ani.

Toma Ritner